

2019

Çalışma Programı

Bursa Eskişehir Bilecik
Kalkınma Ajansı
BEBKA

Düzenlenme Tarihi:
Mart 2019

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	i
TABLOLAR	vi
KISALTMALAR DİZİNİ	vii
1. GİRİŞ	1
2. STRATEJİK TERCİHLER	2
3. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR	7
3.1. Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı	7
a. Amaç	7
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	8
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	9
d. Proje ve Faaliyetler	10
e. Program Süresi ve Zaman Planlaması	15
f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri	16
g. İzleme ve Değerlendirme	17
3.2. Sürdürülebilir Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programı	18
a. Amaç	18
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	18
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	21
d. Proje ve Faaliyetler	23
e. Program Süresi ve Zaman Planlaması	28
f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri	29
g. İzleme ve Değerlendirme	30
3.3. Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı	31
a. Amaç	31
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	32
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	33
d. Proje ve Faaliyetler	35
e. Program Süresi ve Zaman Planlaması	42
f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri	42
g. İzleme ve Değerlendirme	43
3.4. Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı.....	44
a. Amaç	44
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	45
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	47
d. Proje ve Faaliyetler	48

e.	Program Süresi ve Zaman Planlaması	50
f.	Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri	50
g.	İzleme ve Değerlendirme	51
4.	KURUMSAL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI	52
a.	Amaç	52
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	52
c.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri	53
d.	Proje ve Faaliyetler	54
e.	Program Süresi ve Zaman Planlaması	70
5.	YEREL KALKINMA FIRSATLARI	72
5.1.	Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri	72
5.1.1.	TR41 bölgesinde İl Düzeyinde Çalışmayan, Eğitim ve Öğrenimde Olmayan Gençlik (NEET) Araştırması ve Müdahale Alanlarının Belirlenmesi	72
a.	Amaç	72
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	72
c.	Çıktı Hedefleri	74
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	74
e.	İzleme ve Değerlendirme	74
5.1.2.	Bursa İli Yabancı Yatırımcı Raporunun Hazırlanması	75
a.	Amaç	75
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	75
c.	Çıktı Hedefleri	75
d.	Diğer Ajans/ Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	75
e.	İzleme ve Değerlendirme	75
5.1.3.	Eskişehir İli Yabancı Yatırımcı Raporunun Hazırlanması	75
a.	Amaç	75
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	75
c.	Çıktı Hedefleri	75
d.	Diğer Ajans/ Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	76
e.	İzleme ve Değerlendirme	76
5.1.4.	Bilecik İli Yabancı Yatırımcı Raporunun Hazırlanması	76
a.	Amaç	76
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	76
c.	Çıktı Hedefleri	76
d.	Diğer Ajans/ Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	76
e.	İzleme ve Değerlendirme	76
5.1.5.	Bursa İli Özel Yatırım Bölgeleri Raporunun Hazırlanması	76
a.	Amaç	76

b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	77
c.	Çıktı Hedefleri	77
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon.....	77
e.	İzleme ve Değerlendirme	77
5.1.6. Bilecik Turizmi Etki Analizi Çalışması Yapılması		77
a.	Amaç	77
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	77
c.	Çıktı Hedefleri	77
d.	Diğer Ajans/ Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon.....	78
e.	İzleme ve Değerlendirme	78
5.1.7. Bursa İli Yükseköğretim Stratejisi: Üniversite İhtiyaç Analizi		78
a.	Amaç	78
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	78
c.	Çıktı Hedefleri	78
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon.....	78
e.	İzleme ve Değerlendirme	79
5.1.8. Bursa Uluslararası Fuar Merkezi Fizibilitesi.....		79
a.	Amaç	79
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	79
c.	Çıktı Hedefleri	80
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon.....	80
e.	İzleme ve Değerlendirme	80
5.1.9. TR41 2014-2023 Bölge Planı Performans ve Etki Analizi		80
a.	Amaç	80
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	80
c.	Çıktı Hedefleri	81
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon.....	81
e.	İzleme ve Değerlendirme	81
5.1.10. Bursa İli Destinasyon Yönetim Stratejisinin Geliştirilmesi.....		81
a.	Amaç	81
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	81
c.	Çıktı Hedefleri	82
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon.....	82
e.	İzleme ve Değerlendirme	82
5.2. İş birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri		82
5.2.1. Geleceğin Şehirleri Programı.....		83
a.	Amaç	83
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	83

c.	Çıktı Hedefleri	84
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	84
e.	İzleme ve Değerlendirme	84
5.2.2.	Bursa 8. Science Expo Düzenlenmesi	84
a.	Amaç	84
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	84
c.	Çıktı Hedefleri	85
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	86
e.	İzleme ve Değerlendirme	86
5.3.	Kapasite Geliştirme Faaliyetleri	86
5.3.1.	Uludağ Alan Yönetimi Başkanlığı Modelinin Oluşturulması	86
a.	Amaç	86
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	86
c.	Çıktı Hedefleri	88
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	88
e.	İzleme ve Değerlendirme	88
5.3.2.	Kamuda Değişim ve Dijital Dönüşüm Seminerleri	88
a.	Amaç	88
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	88
c.	Çıktı Hedefleri	89
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	89
e.	İzleme ve Değerlendirme	89
5.4.	Tanıtım ve Yatırım Destek Faaliyetleri	89
5.4.1.	TR41 Bölgesinin Turizm Potansiyelinin Tanıtımının Yapılması	89
a.	Amaç	89
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	90
c.	Çıktı Hedefleri	93
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	93
e.	İzleme ve Değerlendirme	94
5.4.2.	TR41 Bölgesi Yatırım İmkânlarının Etkin Tanıtımının Yapılması	94
a.	Amaç	94
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	96
c.	Çıktı Hedefleri	97
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	97
e.	İzleme ve Değerlendirme	97
5.5.	Proje Teklif Çağrıları	98
5.6.	Güdümlü Projeler	98
5.7.	Fizibilite Desteği	98

a.	Amaç	98
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	98
c.	Çıktı Hedefleri	99
d.	İzleme ve Değerlendirme	99
5.8.	Teknik Destek	99
a.	Amaç	99
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	99
c.	Çıktı Hedefleri	99
d.	İzleme ve Değerlendirme	100
6.	SONUÇ ve DEĞERLENDİRME.....	100

TABLolar

Tablo 1. Sonuç Odaklı Programlar ve TR41 2014-2023 Bölge Planı İlişkisi	5
Tablo 2. Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm SOP Sonuç Göstergeleri	9
Tablo 3. Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm SOP Çıktı Göstergeleri	9
Tablo 4. Sürdürülebilir Üretime Geçiş SOP Çıktı Göstergeleri	21
Tablo 5. Sürdürülebilir Üretime Geçiş SOP Sonuç Göstergeleri	22
Tablo 6. Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi SOP Sonuç Göstergeleri	33
Tablo 7. Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi SOP Çıktı Göstergeleri	34
Tablo 8. Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi SOP Sonuç Göstergeleri	47
Tablo 9. Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi SOP Çıktı Göstergeleri	47
Tablo 10. Kurumsal Dönüşüm SOP Çıktı Göstergeleri	53
Tablo 11. 2019 Yılı Eğitim Planı	56
Tablo 12. TR41 Bölgesinin Turizm Potansiyelinin Tanıtımı Çıktı Göstergeleri	93
Tablo 13. 2019 Yılı Fizibilite Desteği Çıktı Göstergeleri	99
Tablo 14. 2019 Yılı Teknik Desteğinin Çıktı Göstergeleri	99

ŞEKİLLER

Şekil 1. Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm SOP Zaman Planı	15
Şekil 2. Bir Ülkede Temiz Üretim Kavramının Gelişiminin Tipik Süreci	20
Şekil 3. Sürdürülebilir Üretime Geçiş SOP Zaman Planı	28
Şekil 4. Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi SOP Zaman Planı	42
Şekil 5. Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi SOP Zaman Planı	50

KISALTMALAR DİZİNİ

AB	Avrupa Birliği
Ar-Ge	Araştırma ve Geliştirme
ASG	Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı
B2B	Business to Business
BEBKA	Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı
BİLMERDER	Bilecik Mermer ve Granit Sanayicileri Derneği
BTSO	Bursa Ticaret ve Sanayi Odası
BUTEKOM	Bursa Tekstil & Konfeksiyon AR-GE Merkezi
BUTTİM	Bursa Tekstil ve Ticaret Merkezi
DFD	Doğrudan Faaliyet Desteği
EBYS	Elektronik Belge Yönetim Sistemi
EMITT	East Mediterranean International Tourism and Travel Exhibition - Doğu Akdeniz Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarı
ES	Endüstriyel Simbiyoz
GEG	Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı
GPD	Güdümlü Proje Desteği
IPA	Instrument for Pre-accession Assistance- Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
İDB	İzleme ve Değerlendirme Birimi
İMOS	İnegöl Mobilya Sanayicileri Derneği
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KAYS	Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
MDP	Mali Destek Programı
MİB	İdari ve Mali İşler Birimi
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
PBS	Paydaş Bilgi Sistemi
PMI	Project Management Institute - Proje Yönetimi Enstitüsü
PPKB	Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi
PTÇ	Proje Teklif Çağrısı
PYB	Program Yönetimi Birimi
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
SOP	Sonuç Odaklı Program
SÜSOP	Sürdürülebilir Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programı
TD	Teknik Destek
TECHUP	Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı
TİKA	Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

TSO	Ticaret ve Sanayi Odası
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜFE	Tüketici Fiyat Endeksi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜRSAB	Türkiye Seyahat Acentaları Birliği
TYDTA	Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı
UTİB	Uludağ Tekstil İhracatçıları Birliği
YDO	Yatırım Destek Ofisi
YKF	Yerel Kalkınma Fırsatları
YTSD	Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı

1. GİRİŞ

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA), 08.02.2006 tarih ve 26074 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5449 sayılı “Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun” un 3. maddesine dayanılarak Kalkınma Bakanlığı’nın¹ koordinasyonunda 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

BEBKA Yönetim Kurulu; Bursa, Eskişehir ve Bilecik Valileri, Belediye Başkanları, Bilecik İl Genel Meclisi Başkanı ile Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlarından oluşmaktadır. Her ay düzenli olarak toplanan Yönetim Kurulu Ajansın karar organıdır. Ajansımızın Yönetim Kurulu Başkanlığı 2018 yılı Temmuz ayında Bursa Valiliği’ne geçmiştir.

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı Genel Sekreterliği Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi, Program Yönetimi Birimi, İzleme ve Değerlendirme Birimi, Mali ve İdari İşler Birimi ile Bursa, Eskişehir ve Bilecik Yatırım Destek Ofislerinden oluşmaktadır.

2014-2023 Bursa Eskişehir Bilecik Bölge Planı Kalkınma Bakanlığı’nın Ajansımıza verdiği yetki kapsamında, bölgemizdeki paydaşların geniş ve etkin katılımıyla hazırlanmış olup BEBKA Yönetim Kurulu ve Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu tarafından onaylanmıştır.

Bursa Eskişehir Bilecik illerinin potansiyelinden hareket ederek belirlenen doğal ve kültürel miras, uluslararası rekabet ve sürdürülebilir yaşam temaları bir araya getirilmiş ve bölgenin geleceğine ilişkin başarı hedefi yani 2023 Bölge Vizyonu “*Kuruluştan Kurtuluşa Geçmişin Mirasını Değer Katarak Geleceğe Taşıyan, Uluslararası Düzeyde Rekabetçi; Sürdürülebilir Üretim, Yenilik ve Yaşam Merkezi*” olarak belirlenmiştir. Bu vizyona ulaşmak için 3 temel gelişme eksenini belirlemiştir.

¹ Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA), 08.02.2006 tarih ve 26074 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5449 sayılı “Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun” un 3. maddesine dayanılarak Kalkınma Bakanlığı’nın koordinasyonunda 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur. 703 sayılı KHK’nın 17/d maddesiyle, 641 sayılı Kalkınma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin bir çok maddesi yürürlükten kaldırılmasının ardından 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 387. maddesiyle, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’na bağlanmıştır.¹

Bu eksenler doğrultusunda mevcut kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlayacak ve yerel potansiyeli harekete geçirecek bölgesel öncelikler planın ana hedeflerini oluşturmuştur.

Bölge Planı ile katılımcı bir yaklaşımla belirlenmiş temel kalkınma politikalarını ve uygulamaya konulacak tedbirleri hayata geçirmek ve kalkınma hedeflerine azami katkıyı sağlamak amacıyla 2018 yılı için, Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda program yönetimine geçiş sağlanmıştır. Programlar Bölge Planındaki bütün bir gelişme eksenini veya kapsamlı bir bölüm yerine sonuç alınabilir, iyi tanımlı, etkili bir yönetim için uygun ölçekte ve bölgedeki paydaşların dâhil olup takip edebilecekleri düzeyde tasarlanmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede; ajansımızca bugüne kadar yürütülen kümelenme analizleri ve sektörel çalışmalar doğrultusunda stratejik alanlar belirlenmiş ve bu alanlara yönelik sonuç odaklı programlar hazırlanarak orta vadeli hedefler oluşturulmuştur.

2019 yılında Sonuç Odaklı Programlarımız kapsamında yerel paydaşlarla uygulamaya konulması gereken temel proje ve faaliyetler müzakere edilecek ve SOP Yönetim Planları oluşturulacaktır. Kurumlar arasında sorumluluk paylaşımı; paydaşların görev ve faaliyet alanları, teknik ve mali kapasiteleri değerlendirilerek belirlenecektir.

2. STRATEJİK TERCİHLER

2014-2023 dönemini kapsayan TR41 Bölge Planı gelişme eksenleri, bölgenin kaynakları ve potansiyeli ve Ajansın üzerinde yoğunlaştığı ve uzmanlaştığı alanlar dikkate alınarak stratejik tercihler belirlenmiştir. Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı 2014 yılında odak alanlarını belirlemiş ve 2015 yılı çalışma programı döneminden itibaren odak alanlar ve bu alanlarda müdahale türlerini geliştirmiştir. Yapılan sektörel ve tematik analizler bu odak alanlara yoğunlaşmış ve mali destek programlarının altyapısını oluşturmuştur. Mali destek programları da bu alanlara yönelik olarak planlanmıştır.

TR41 bölgesi 2018-2020 dönemi stratejik alanlar/tercihler belirlenirken Ajansın odak alanları bu alanlara yönelik kümelenme analizleri, sektörel ve tematik analizler ile bölgenin mevcut durum ve potansiyeli dikkate alınmış *Ar-Ge ve İnovasyon, Sürdürülebilir Çevre, Girişimcilik, Yaratıcı Endüstriler* stratejik alanlar/tercihler olarak belirlenmiştir.

2018 – 2020 yıllarında Ajans çalışmalarını belirleyen ve yukarıda bahsedilen stratejik tercihlere yönelik 4 adet sonuç odaklı program oluşturulmuş olup programlar aşağıdaki gibidir:

1. Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm
2. Sürdürülebilir Üretime Geçiş
3. Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi
4. Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi

Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm yaklaşımı, 10. Kalkınma Planında doğrudan ele alınan temel hedefler arasında yer almaktadır. Nitelikli insan yapısıyla yenilikçi üretimin istikrarlı büyüme ve refah seviyesinin artışında kilit rol oynadığının vurgulandığı planda özellikle imalat sanayinde ortanın üstü ve yüksek teknoloji sektörlerinin ihracattaki payını artırmanın önemine ayrıca vurgu yapılmaktadır. Bu çerçevede, 2014-2023 TR41 Bölge Planında Ar-Ge ve yenilik, ileri teknoloji kullanan sanayi üretimine geçişin hızlandırılması için

yapılacak çalışmalar özellikle desteklenmesi gerek alanların başında yer almaktadır. Yine 2023 Türkiye İhracat Stratejisinde vurgulandığı üzere, ülkemizdeki refah artışının temelinde mevcut sektörlerdeki teknolojik gelişimle beraber ortaya çıkacak yeni alanlardaki etkinliğin ve üretimin de son derece önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede, özellikle savunma sanayi, havacılık ve malzeme teknolojileri TR41 Bölgesi için özel odak alanlar arasında yer almaktadır. 2014-2023 TR41 Bölge Planında yer alan Ar-Ge ve Yenilikçilik Kapasitesinin Güçlendirilmesi ve Verimliliğin Artırılması ile Bölgenin Öncü ve Potansiyeli Olan Stratejik Sektörlerinin Geliştirilerek, İleri Teknoloji Kullanan Sanayi Üretimine Geçilmesi öncelikleri 2018-2020 dönemi için hazırlanan **“Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı”**nın temelini oluşturmaktadır. İçerdiği yenilikçilik mantığı ve bölge ölçeğinde tematik bir odaklanmayı temel alan bu sonuç odaklı program, özellikle KOBİ ölçeğini esas almakta ve bölgesel inovasyonun KOBİ’ler ölçeğinde gerçekleştirilebileceğini vurgulamaktadır. Bu açıdan bakıldığında, TR41 bölgesi için hazırlanacak strateji belgesi hem ajans çalışmalarını hem de bölge özelinde farklı kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülecek faaliyetler için de bir kılavuz niteliği taşıyacak ve bölgesel odaklanmayı sağlayarak kaynakların etkin kullanımı arttıracaktır.

Onuncu Kalkınma Planında sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmak için küresel ölçekte başlayan yeni büyüme modeli arayışlarıyla birlikte **“yeşil büyüme”** kavramı önem kazanmıştır. Bu kavram çerçevesinde, ulusal ölçekte yeşil büyüme fırsatları değerlendirilerek, çevreye duyarlı üretimi destekleyen uygulamalara öncelik verileceğine vurgu yapılmıştır. **Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi** (2015-2018) altında ise “Kaynakların etkin kullanıldığı, **daha yeşil** ve rekabetçi sanayi yapısına dönüşümün sağlanması” stratejik hedefi belirlenmiştir. Ulusal planlarla uyumlu olarak BEBKA tarafından hazırlanan TR41 2014-2023 **Bölge Planı’nda** da endüstriyel simbiyoz yaklaşımına yer verilmiştir. Buna göre, “Dengeli Mekânsal Gelişme ve Sürdürülebilir Çevre” gelişme eksenini kapsamında, **“Sanayide atık oluşumu, su ve enerji tüketimini azaltmaya yönelik uygulamalara ve temiz üretime geçişin sağlanması”** önceliği belirlenmiş olup bu öncelik altında “En iyi teknik ve teknolojilerin etkin kullanılarak temiz üretimin gerçekleştirilmesi”, “Temiz üretim uygulamaları hakkında sanayinin bilinçlendirilmesi”, “Çevre dostu teknolojilerin geliştirilmesine yönelik Ar-Ge çalışmaları ve üretiminin desteklenmesi” ve “Firmalar arası iş birliği ve dayanışmayı artırarak hem çevresel hem ekonomik getiriler sağlayan Endüstriyel Simbiyoz uygulamaların hayata geçirilmesi” tedbirleri tanımlanmıştır.

Buradan hareketle **“Sürdürülebilir Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programı”** ile bölgemizde üretim faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel etkilerin azaltılması, kaynak ve enerji kullanımındaki verimliliğin artırılması yoluyla çevre dostu üretime geçişe katkı sağlamak amaçlanmaktadır. **Sürdürülebilir üretime geçiş için temiz üretim (eko-verimlilik), endüstriyel simbiyoz ve yeniden üretim konularına odaklanılacaktır.**

10. Kalkınma Planı’nda da belirtildiği gibi KOBİ’lerin rekabet güçlerinin artırılarak ekonomik büyümeye katkısının yükseltilmesi temel amaçtır. Bu kapsamda, öncelikle hızlı büyüyen veya büyüme potansiyeline sahip girişimler ile ürün, hizmet ve iş modeli açılarından yenilikçi KOBİ’lerin desteklenmesi esastır. Bursa Eskişehir Bilecik 2014-2023 Bölge Planı’nda belirtildiği gibi, bölgede başta üniversiteler olmak üzere kurum ve kuruluşlarda girişimcilik ve yenilik kültürünün geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Buna yönelik olarak Bölge Planı’nda “Yatırım ortamının iyileştirilmesi ve girişimciliğin desteklenmesi” önceliği

belirlenmiştir. Bu öncelik altında “Başta kadın ve genç girişimciliği olmak üzere dezavantajlı gruplara yönelik girişimciliğin desteklenmesi ve geliştirilmesi”, “İş geliştirme merkezleri aracılığı ile ihtiyaç duyulan ürün üretiminde yeni işletmelerin kurulmasının teşvik edilmesi”, “Finansmana erişimi kolaylaştıracak bölgesel girişim sermayesi, melek yatırımcı ve risk sermayesi gibi finansman modellerinin geliştirilmesi ve etkinleştirilmesi” ve “Üniversiteler başta olmak üzere diğer eğitim kurumları, kamu kurum ve kuruluşlarında girişimcilik ve yenilik kültürünün yaygınlaştırılması” tedbirleri yer almaktadır. Söz konusu tedbirleri gerçekleştirmeye yönelik olarak **“Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı”** tanımlanmıştır. Bu sonuç odaklı program kapsamında, “Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı(GİSEP)”nın 2015-2018 çalışması müdahale alanlarından olan “Yenilikçi Girişimciliğin Desteklenmesi” müdahale alanında Ajansımız TechUP ve SeedUP gibi programlar geliştirmiş, “Eğitim ve Danışmanlık Hizmetleri” müdahale alanına yönelik olarak “Mentor Yetiştirme Eğitimleri” planlamış, TechUP ve SeedUP programlarının içeriğinde yatay ve dikey mentorluklar ile tamamlayıcılığı sağlamıştır. “Finansmana Erişim” müdahale alanına yönelik olarak ise bölgemizde Melek Yatırımcılık konusunda farkındalık artırıcı çeşitli faaliyetler gerçekleştirmekte ve önümüzdeki dönemde de Melek Yatırımcılık tanıtım ve yaygınlaştırma faaliyetlerine devam edecektir.

10. Kalkınma Planı doğrultusunda, ülkemizde animasyon sektöründe önemli markaların oluşması ve yerli yapım animasyon filmlerinin birer kültürel ihraç ürününe dönüşmesi gerek ekonomik gerek sosyal açıdan bir gereklilik olarak değerlendirilebilir. Yine Plan’da sektörün gelişimi açısından ödül, destek, tanıtım ve pazarlama mekanizmalarının çeşitliliği ve önemi vurgulanmıştır. 10. Kalkınma Planı’nda kültür ve sanata ilişkin temel amaç ise kültürel zenginliğin ve çeşitliliğin geliştirilerek gelecek kuşaklara aktarılması, kültür ve sanat faaliyetlerinin yaygınlaştırılması, milli kültür ve ortak değerler çerçevesinde toplumsal bütünlüğün ve dayanışmanın güçlendirilmesi şeklinde ifade edilmiştir. Bursa Eskişehir Bilecik Bölge Planı 2014-2023 kapsamında temel önceliklerden birisi de bölgenin öncü ve potansiyeli olan stratejik sektörlerinin geliştirilerek, ileri teknoloji kullanan sanayi üretimine geçilmesidir. Bu öncelik altında yer verilen tedbirlerden birisi ise bölgede potansiyeli olan kültür endüstrisi, sinema ve animasyon sektörlerinin geliştirilmesidir. Bölgemizde yer alan Eskişehir ili, eğitim altyapısı, sosyo-kültürel yapı ve animasyon sektörüne uygun yatırım ortamı ile sektörel açıdan önemli bir gelişme potansiyeline sahiptir. Son yıllarda ülkemizde yaşanan sektörel gelişmeler ile animasyon sektörünün Eskişehir’deki gelişme potansiyeline istinaden, **“Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı”** oluşturulmuştur.

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında ajansın kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Ajans organizasyon yapısının performans odaklı bir sisteme kavuşturulması ve personel yetkinliğinin Sonuç Odaklı Programlar kapsamında odaklanılan sektörel ve tematik alanlarda geliştirilmesine yönelik faaliyetler planlanmıştır. Ulusal ve uluslararası düzeyde Ajansın tanıtımına ve çeşitli kurumlarla iş birliği geliştirmesine zemin hazırlayacak kurumsal iletişim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine de bu program altında yer verilmiştir.

Sonuç Odaklı Programlar altındaki faaliyetlere ek olarak Ajans tarafından 2019 yılında yürütülecek Araştırma, Analiz ve Programlama, İş birliği ve Koordinasyon, Kapasite Geliştirme, Tanıtım ve Yatırım

Destek, Proje Teklif Çağrıları, Güdümlü Projeler, Fizibilite Desteği ve Teknik Destek Faaliyetleri “**Yerel Kalkınma Fırsatları**” başlığı altında tanımlanmıştır.

Onuncu Kalkınma Planında, turizm sektöründen çevreye duyarlı ve ekolojik potansiyelin değerlendirildiği sektör olarak bahsedilmektedir. Onuncu Kalkınma Planına göre turist başına elde edilen gelir seviyesinin artırılma ihtiyacı devam etmektedir. Ayrıca turizm potansiyeli, ticaret hizmetlerinin gelişmesinde önemli fırsatlardan biri olarak da görülmektedir. Türkiye Turizm Stratejisi 2023'te destinasyon odaklı planlama yaklaşımı kapsamında kırsal kalkınma için turizm potansiyelinin harekete geçirilmesi ele alınmıştır. **Ulusal plan ve strateji belgeleri ile uyumlu olarak hazırlanan TR41 2014 – 2023 Bölge Planı** kapsamındaki önceliklerden biri de “**Turizm Türlerine Özgü Tanıtım, Konaklama ve Ulaşım Altyapısının Güçlendirilerek Hizmet Kalitesinin Yükseltilmesi**” önceliğidir. Bu öncelik altında “Turizm sektörünün yapısının, hedef pazar ayrıştırmasının ve tanıtım faaliyetlerinin yöntemi ve içeriğinin tespitinin bilimsel ve teknik analizlere dayanılarak yapılması ve kullanılmasının yaygınlaştırılması”, “Bölgenin potansiyeline uygun olarak sağlık turizmi, kış turizmi, kültür ve tarih turizmi, tarım turizmi ve doğa turizminin geliştirilerek turizmde çeşitliliğin sağlanması” ve “Gölge oyunları, ipekböcekçiliği, çömlekçilik, ahşap oymacılığı gibi el sanatları ile yerel ürün ve faaliyetlerin markalaşmasına yönelik bilinçlendirme yapılması” tedbirleri yer almaktadır.

Bölge planındaki diğer bir öncelik ise “**Kırsal yaşamın sürdürülebilirliğinin sağlanması ve kırsal kalkınma**”dır. Bu öncelik altında agroturizm, ekoturizm, yayla turizmi, gastronomi turizmi ve doğa turizmi açısından zengin bir potansiyele sahip olan bölgenin altyapı ve tanıtım açısından desteklenerek kırsal ekonominin canlandırılması tedbiri yer almaktadır.

Söz konusu tedbirleri gerçekleştirmek üzere **Yerel Kalkınma Fırsatları** kapsamında şehirlerimizi sahip oldukları farklı değerleri ile tanıtarak turizme kazandırma hedefleri doğrultusunda; bölge illerinde turizme yönelik araştırma, analiz ve yatırım-tanıtım çalışmalarına önem verilecektir.

Bölgenin **yatırım imkânlarının tespitine, tanıtımına ve bölgede yatırımcı ilişkilerinin geliştirilmesine** yönelik faaliyetler 2019 yılında da Ajansın öncelik verdiği alanlardan biridir. 19 ve 20 Haziran 2012 tarihlerinde Resmi Gazetede yer alan “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ve Uygulamasına İlişkin Tebliğ” ile kalkınma ajansları yatırım teşvik başvurularının alınması ve izlemesine ilişkin görev almış bulunmaktadır. Bu kararlar gereğince 2013 yılından itibaren yatırım teşvik belgesi başvuruları ve akabinde izleme faaliyetleri yatırım destek ofisleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Yatırım Destek Ofisleri faaliyetleri iller bazında hazırlanan Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejileri ve eylem planları doğrultusunda sürdürülecektir.

2017 yılında başlayıp devam edecek projeler ile sözleşmesi 2018 yılında imzalanacak yeni güdümlü projeler için de **izleme ve değerlendirme** faaliyetleri yürütülecektir.

Tablo 1. Sonuç Odaklı Programlar ve TR41 2014-2023 Bölge Planı ilişkisi

Sonuç odaklı program	Bölge planı gelişme eksenı	Bölge planı önceliği	Bölge planında alınan tedbirler
Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm	Uluslararası Alanda Yüksek Rekabet Gücü	Ar-Ge ve Yenilikçilik Kapasitesinin Güçlendirilmesi ve Verimliliğin Artırılması	Başta KOBİ'ler olmak üzere işletmelerin Ar-Ge, yenilikçilik, ürün geliştirme, tasarım ve kurumsallaşma alanlarında yetenek ve kapasitelerinin artırılması, bu alanlarda akreditasyon ve sertifikasyon çalışmalarının yaygınlaştırılması
		Bölgenin Öncü ve Potansiyeli Olan Stratejik Sektörlerinin Geliştirilerek, İleri Teknoloji Kullanan Sanayi Üretimine Geçilmesi	- Tekstil sektöründe teknik tekstil ürünleri üretimine (inşaat tekstili, geotekstil, karbon elyafı vb.) yönelik dönüşümün sağlanması - Makine sektöründe Türkiye'de ve bölgede ithalata bağımlılığı yüksek düzeyde olan (rezenatör, servo motor, kontrolör ekipmanları vb.) teknoloji yoğun ürün üretiminin geliştirilmesi - Havacılık sektöründe rekabet gücünü artırmak amacıyla teknoloji yoğun ürün üretimi, yazılım, tasarım, entegrasyon, bakım-onarım süreçlerinin ve yan sanayisinin geliştirilmesi
Sürdürülebilir Üretime Geçiş	Dengeli Mekânsal Gelişme ve Sürdürülebilir Çevre	Sanayide atık oluşumu, su ve enerji tüketimini azaltmaya yönelik uygulamalara ve temiz üretime geçişin sağlanması	- En iyi teknik ve teknolojilerin etkin kullanılarak temiz üretimin gerçekleştirilmesi - Temiz üretim uygulamaları hakkında sanayinin bilinçlendirilmesi - Çevre dostu teknolojilerin geliştirilmesine yönelik Ar-Ge çalışmaları ve üretiminin desteklenmesi - Firmalar arası iş birliği ve dayanışmayı artırarak hem çevresel hem ekonomik getiriler sağlayan Endüstriyel Simbiyoz uygulamaların hayata geçirilmesi
Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi	Uluslararası Alanda Yüksek Rekabet Gücü	Yatırım ortamının iyileştirilmesi ve girişimciliğin desteklenmesi	- Başta kadın ve genç girişimciliği olmak üzere dezavantajlı gruplara yönelik girişimciliğin desteklenmesi ve geliştirilmesi - İş geliştirme merkezleri aracılığı ile ihtiyaç duyulan ürün üretiminde yeni işletmelerin kurulmasının teşvik edilmesi - Finansmana erişimi kolaylaştıracak bölgesel girişim sermayesi, melek yatırımcı ve risk sermayesi gibi finansman modellerinin geliştirilmesi ve etkinleştirilmesi - Üniversiteler başta olmak üzere diğer eğitim kurumları, kamu kurum ve kuruluşlarında girişimcilik ve yenilik kültürünün yaygınlaştırılması
Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi	Uluslararası Alanda Yüksek Rekabet Gücü	Bölgenin Öncü ve Potansiyeli Olan Stratejik Sektörlerinin Geliştirilerek, İleri	Bölgede potansiyeli olan kültür endüstrisi, sinema ve animasyon sektörlerinin geliştirilmesi

Sonuç odaklı program	Bölge planı gelişme eksen	Bölge planı önceliği	Bölge planında alınan tedbirler
Sonuç Odaklı Programı		Teknoloji Kullanan Sanayi Üretimine Geçilmesi	

2014-2023 Bölge Planında öngörülen gelişme eksenleri ve buna bağlı hedefler ile daha önce yürütülen faaliyetler dikkate alınarak 2018-2020 yıllarını içerecek şekilde tanımlanan Sonuç Odaklı Programlar kapsamındaki faaliyetler aşağıdaki şekilde belirlenmiş olup 2019 yılı faaliyetleri de bu doğrultuda planlanmaktadır.

3. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

3.1. Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı

a. *Amaç*

Günün ihtiyaçlarına göre sürekli geliştirilen üretim teknikleri, nitelikli işgücü ve üretim verimliliğinin sağlanması, Ar-Ge ve inovasyon odaklı ileri teknoloji küresel ekonominin kurallarına ve işleyişine büyük etki yapmıştır. Üretim yanında ticaret ve sermaye hareketlerinde de yaşanan serbestleşme, her alanda rekabet olgusunu değiştirerek ulusal ölçekten uluslararası boyutlara taşımıştır. İşletmelerin ulusal ve uluslararası rekabet şartlarına uyum gösterebilmesi, sürdürülebilirliklerini sağlaması ve dolaylı olarak da halkın sosyal refah düzeyinin yükseltilebilmesi için başta bölgeler olmak üzere ülkeler de sahip oldukları bilgi ve teknoloji düzeylerini değerlendirip Ar-Ge ve inovasyon odaklı, orta-yüksek ve yüksek katma değerli üretime yönelik altyapılarını geliştirmeye büyük ihtiyaç duymaktadır.

Teknoloji alanında yetkinleşebilmek için stratejik olan teknoloji alanlarına odaklanması ve bu alanları destekleyecek bilimsel araştırma ve inovasyon faaliyetlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Ülkemizde de araştırma geliştirme faaliyetlerinin hız kazanması, gerekli insan gücünün yetiştirilmesi ve buna yönelik gerekli kaynakların ayrılması, Ar-Ge ve inovasyon kültürünün geliştirilebilmesi için son derece önemlidir. Bu kapsamda, TR41 Bölgesi için kritik önem arz eden stratejik sektörlerle yönelik hedefler de 2023 yılı bölge vizyonun gerçekleştirilmesinde ön plana çıkmaktadır. 2014-2023 TR41 Bölge Planında yer alan Ar-Ge ve Yenilikçilik Kapasitesinin Güçlendirilmesi ve Verimliliğin Artırılması ile Bölgenin Öncü ve Potansiyeli Olan Stratejik Sektörlerinin Geliştirilerek, İleri Teknoloji Kullanan Sanayi Üretimine Geçilmesi öncelikleri 2018-2020 dönemi için hazırlanan Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm Sonuç Odaklı Programın temelini oluşturmaktadır.

Bu çerçevede oluşturulan bu programın genel amacı; “bölgede katma değer artırılması amacıyla inovasyon odaklı üretim süreçlerinin yaygınlaştırılması ve yeni ürünlerin üretimine yönelik teknik ve kurumsal altyapıların geliştirilmesi” olarak belirlenmiştir. Bu amaca ulaşmak için ortaya konulan özel amaçlar ise

Özel Amaç 1: Tekstil sektöründe Ar-Ge ve inovasyon kapasitesinin geliştirilerek üniversite-sanayi iş birliklerinin hayata geçirilmesi

Özel Amaç 2: TR41 bölgesi için akıllı ihtisaslaşma alanlarının geliştirilmesi

Özel Amaç 3: İmalat sanayiindeki işletmelerin başta havacılık, raylı sistemler, savunma, teknik tekstil ve kompozit, ürün tasarımı ve malzeme teknolojileri, bilişim sektörü gibi teknoloji yoğun alanlara yönelik olarak Ar-Ge ve yenilik odaklı teknik altyapıların ve kurumsal kapasitelerin geliştirilmesi

olarak ortaya konulmuştur.

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

Başta otomotiv, tekstil, makine-metal, mobilya, havacılık, raylı sistemler, savunma sanayi gibi lokomotif sektörleri barındıran TR41 Bölgesi istihdam, ihracat ve katma değer gibi alanlarda ülke ekonomisi içinde ön planda yer alan bölgelerin başında gelmektedir. 2012 yılında hazırlanan TR41 Bölgesi Kümelenme Analizleri Raporu ve Saha Araştırmalarında da ortaya konulduğu üzere hem bölge hem de ülke geneli için stratejik olarak nitelendirilebilecek sektörleri barındıran TR41 bölgesinde, sektörlerin mevcut olan rekabet avantajlarının devam ettirilebilmesi ve bu sektörlerin daha yüksek katma değere sahip dönüşüm alanlarında da rekabet gücü kazandırılabilmesi önem arz etmektedir. Bu amaçla, önümüzdeki dönemde bu sektörlerin özellikle bilişim, Ar-Ge ve inovasyon anlamında daha da geliştirilmesi ve daha ileri teknoloji odaklı ürünlerin üretimine geçilmesi gerekmektedir.

Bölgemizdeki mevcut sektörlerin kapasite ve potansiyellerinin yanında, dönüşümlerine yönelik ihtiyaçlarının da ortaya konulması açısından son derece önemlidir. Bu çerçevede ele alınacak sektörlerin başında yer alan otomotiv, makine-metal, tekstil ve kimya-plastik sektörlerinde Ar-Ge altyapısının iyileştirilmesi, bilişim altyapılarının geliştirilmesi, 4. Sanayi Devrimi uygulamalarının yaygınlaştırılması, mevcut altyapının daha yüksek katma değere sahip ileri malzeme ve teknik tekstil gibi özellikli ihtisas alanlarının yanında havacılık, raylı sistemler ve savunma sanayi gibi farklı sektörlerle de yönlendirilmesi ve bu sayede daha geniş yelpazede ve daha nitelikli üretim süreçlerinin desteklenmesi son derece önem teşkil etmektedir.

Yenilik temelli olan bu sektörel dönüşüm yaklaşımı, 10. Kalkınma Planında doğrudan ele alınan temel hedefler arasında yer almaktadır. Nitelikli insan yapısıyla yenilikçi üretimin istikrarlı büyüme ve refah seviyesinin artışında kilit rol oynadığının vurgulandığı planda özellikle imalat sanayinde ortanın üstü ve yüksek teknoloji sektörlerinin ihracattaki payını artırmanın önemine ayrıca vurgu yapılmaktadır. Bu çerçevede, 2014-2023 TR41 Bölge Planında Ar-Ge ve yenilik, ileri teknoloji kullanan sanayi üretimine geçişin hızlandırılması için yapılacak çalışmalar özellikle desteklenmesi gerek alanların başında yer almaktadır. Yine 2023 Türkiye İhracat Stratejisinde vurgulandığı üzere, ülkemizdeki refah artışının temelinde mevcut sektörlerdeki teknolojik gelişimle beraber ortaya çıkacak yeni alanlardaki etkinliğin ve üretimin de son derece önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede, özellikle makine, otomotiv ve tekstil sektörlerindeki bilgi ve üretim tecrübesinin doğrudan kullanılabileceği ve son dönemlerde ülkemiz için hem ithalat bağımlılığın azaltılması bağlamında hem de stratejik öneme sahip olması sebebiyle savunma sanayi, havacılık, raylı sistemler, kompozit, bilişim, malzeme teknolojileri TR41 Bölgesi için özel odak alanlar arasında yer almaktadır. Yine bölge planında da ifade edildiği üzere bütün sektörlerle hizmet sağlayabilecek bilişim sektörü altyapısının güçlendirilmesi de bölge için 2023 yılı vizyonunun

gerçekleşmesinde önemli bir hedef olarak ele alınmaktadır. Bu bağlamda özellikle stratejik sektörlerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere bölge özelinde ve diğer bölgelerle yapılacak iş birlikleri ile bilişim sektörü altyapısının güçlendirilmesi, yazılım ve tasarım kapasitesinin geliştirilmesi kritik öneme sahiptir.

Sonuç Odaklı Program kapsamında hem ajansımızın belli alanlara odaklanması hem de bölge potansiyelinin değerlendirilebilmesi amacıyla odaklı sektörel ihtisaslaşma faaliyetlerini destekleyici programlarının oluşturulması amaçlanmaktadır. Özellikle Avrupa Komisyonu tarafından ortaya konulan ve 2020 yılı için oluşturulan strateji belgesinin temelinde yer alan akıllı ihtisaslaşma kavramı, bölgesel ölçekte kritik bir bakış açısı yaratmaktadır. İçerdiği yenilikçilik mantığı ve bölge ölçeğinde tematik bir odaklanmayı temel alan bu sistem, özellikle başta KOBİ ölçeğini olmak üzere farklı alanlarda faaliyet gösteren bütün firmaları esas almakta ve bölgesel inovasyonun bütüncül bir yaklaşımla gerçekleştirilebileceğini vurgulamaktadır. Bu açıdan bakıldığında, TR41 bölgesi için özellikli alanlara odaklanması ve bu alanlarda daha nitelikli, katma değeri yüksek ürünlere geçişi teşvik edecek çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çerçevede, ilgili alanlarda ortaya konulacak uzmanlaşma alanlarının küresel ölçekte rekabetçi yapıya kavuşturulmasını sağlamak amacıyla, mevzuat çerçevesinde yer alan mali destek programları ve güdümlü destekler olmak üzere diğer farklı mekanizmaların da ajans tarafından ele alınması hedeflenmektedir.

c. *Sonuç ve Çıktı Hedefleri*

Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm Sonuç Odaklı Programın 3 (üç) yıllık sonuç ve çıktı hedefleri şunlardır:

Tablo 2. Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm SOP Sonuç Göstergeleri

#	Gösterge Adı	Birim	Mevcut*	Hedef	Doğrulama Kaynağı	Özel Amaçlar
1	Ar-Ge Proje Pazarları kapsamında yapılan iş birlikleri sonucunda yapılan patent/endüstriyel tasarım/faydalı model başvuru sayısı	Adet	0	6	TPE (BEBKA)	1
2	Ar-Ge Proje Pazarları kapsamında yapılan iş birlikleri sonucunda yeni ürün/süreç sayısı	Adet	0	12	BEBKA	1
3	Akıllı Uzmanlaşma MDP'leri sonucunda geliştirilen firmaların yeni ürün/süreç sayısı	Adet	0	20	BEBKA	2
4	Sektörel Rekabetçiliğin Geliştirilmesi MDP'si kapsamında firma bünyesinde geliştirilen yeni ürün/süreç sayısı	Adet	0	10	BEBKA	3
5	İlgili SOP kapsamında yürütülen MDP'ler kapsamında sağlanan projelerdeki yeni istihdam sayısı	Adet	0	30	BEBKA	2,3
6	Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı bünyesinde gerçekleştirilen işbirliği sayısı	Adet	0	10	BEBKA	3

*2019 yılı başlangıç değerleridir.

Tablo 3. Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm SOP Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum*		Hedef		Doğrulama Kaynağı	Özel Amaç(lar)
		Değer	Değer	Katkı	Dönem		

APP proje başvuru sayısı	Adet	2.320	2.943	623	2019/1-2020/1	BEBKA	1
APP Eşleşen firma-akademisyen sayısı	Adet	1	60	59	2019/1-2020/1	BEBKA	1
İmzalanan eşleşme protokolü sayısı	Adet	0	15	15	2019/1-2022/2	BEBKA	1
Akıllı uzmanlaşmaya yönelik teknik inceleme ziyareti sayısı	Adet	0	6	6	2019/1-2020/2	BEBKA	2
Akıllı Uzmanlaşma Strateji Belgesi	Adet	0	1	1	2019/1	BEBKA	2
SOP Kapsamında katılım sağlanan kümelenme toplantısı sayısı	Adet	8	36	28	2019/1-2020/2	BEBKA	1,2
Akıllı Uzmanlaşma Çalıştayında sergilenen proje sayısı	Adet	0	15	15	2019/1	BEBKA	2
Sektörel Rekabetçiliğin Arttırılması Mali Destek Programında gerçekleşen destek miktarı	Milyon TL	2.3	5.6	3.3	2020/1	BEBKA	3
Yenilik Odaklı ve Akıllı Uzmanlaşma Mali Destek Programları kapsamında gerçekleşen destek miktarı	Milyon TL	0	0	20	2019/1-2022/2	BEBKA	2,3
Akıllı Uzmanlaşma alanında imzalanan Güdümlü Proje Sayısı	Adet	0	1	1	2019/1-2020/2	BEBKA	2,3
Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı kapsamında gerçekleşen destek miktarı	Milyon TL	0	10	10	2019/1-2022/2	BEBKA	3

*2019 yılı başlangıç değerleridir.

d. *Proje ve Faaliyetler*

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı birçok sektörü tematik olarak kapsamı içine alması dolayısı ile bu alanlara yönelik çalışmaların dikkatli ve odaklı bir şekilde yürütülmesi, programın etkin bir şekilde yürütülmesi için kritik öneme sahiptir. Bu amaçla, bölgede var olan potansiyelin sistematik bir şekilde ortak akılla ortaya konulması ve hedef alanların belirlenerek uzun vadeli yol haritalarının oluşturulması son derece önemlidir. Bu çerçevede yürütülmesi gereken araştırma ve analiz faaliyetlerinin başında bölgenin tamamın ele alacak **TR41 Akıllı Uzmanlaşma Strateji Belgesinin hazırlanması** yer almaktadır. Sektörel yoğunlaşmalar yanında (istihdam, firma sayısı vb.), sektörlerin son dönemdeki performansları (ciro, ihracat vb.), bölgemizin ve ülkemizin ithalat bağımlılığı, yapılan Ar-Ge çalışmaları, alınan teşvik belgeleri, ülkemizdeki özellikle milli savunma ve teknoloji alanlarında ortaya çıkan ihtiyaçlar gibi birçok faktörün de ele alınarak farklı alanların ortak çalışma alanlarının geliştirilmesi ve ihtisaslaşma alanlarını ortaya konulmasını sağlayacak bu strateji belgesi bu çerçevede değerlendirildiğinde son derece önem arz etmektedir.

TR41 Akıllı Uzmanlaşma Strateji Belgesinin hazırlanması çalışmaları kapsamında ilk aşamada verilerin toplanarak Mevcut Durum Analizi yapılması, uluslararası iyi uygulama örneklerinin taranması ve ulusal bağlamın irdelenmesi; ikinci aşamada TR41 Bölgesinde yenilik kapasitesi ve potansiyelini değerlendirmeye yönelik saha çalışmalarının tasarımı, yürütülmesi ve raporlanması, son aşamada ise bölge paydaşlarının geniş katılımıyla yerelde akıllı ihtisaslaşma kavramı algısının artırılmasını sağlayacak, bölgesel vizyon ve yol haritasını ortaya çıkaracak geniş katılımlı bir çalıştay düzenlenmesi ve sonuçların

raporlanması planlanmaktadır. 2018 yılında başlatılan söz konusu strateji belgesi çalışmalarının 2019 yılı ilk yarısı sonuna kadar çalışmanın tamamlanması hedeflenmektedir.

Ayrıca 2019 yılı içerisinde TR41 Bölgesi Bilişim Sektörü Raporunun hazırlanması hedeflenmektedir. Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm kapsamında firmaların 4. Sanayi Devrimi konusunda uyumlulaştırılmasına yönelik bölgenin bilişim alanında mevcut durum tespitinin yapılacağı ve kapasite geliştirilmesine yönelik önerilerin sunulacağı bir rapor oluşturulması planlanmaktadır.

Ortaya konulacak akıllı uzmanlaşma stratejileri ve diğer sektörlere ilişkin ihtiyaçlar kapsamında, ajansın mali destek programları kurgulanacak ve özellikle bu alanlarda kısıtlı da olsa belli ölçüde hibe destekleri tasarlanacaktır. Özellikle akıllı ihtisaslaşma alanında ortaya konulacak alanlara ilişkin yapılacak ayrıntılı ihtiyaç analizleri sonucunda ortak akılla belirlenecek bir alanda güdümlü proje çalışmalarına başlanması ve gerekli iş birliklerinin sağlanarak 2019 yılı dönemi içinde bu çalışmalara paralel olarak ilgili alanlarda ortaya çıkabilecek potansiyel güdümlü proje fikirlerine yönelik çalışmalarının da yürütülmesi amaçlanmaktadır.

TR41 bölgesinin ülkemizdeki en önemli sanayi üretim üslerinden biri olması ve firmaların hem ulusal hem de uluslararası rekabetçi konumunun sürdürülebilmesi amacıyla dünya üzerindeki yeni üretim sistemlerine yönelik kendilerini hazırlamaları ve adapte etmeleri gerekmektedir. Bu amaçla özellikle uluslararası piyasalardaki rekabetçiliğin korunabilmesi için, makro politikalar çerçevesinde 4. Sanayi Devrimi uygulamalarının yaygınlaştırılması için seçilen hedef iller arasında yer alan Bursa da yer almaktadır. Bu bilincin bölge genelinde yaygınlaştırılması ve özel sektör firmalarına iyi uygulama örneklerinin tanıtılması amacıyla akıllı uzmanlaşma alanlarına yönelik uygulamaların ve proje yarışmalarının düzenlenmesi SOP kapsamında yapılması hedeflenen faaliyetler arasında yer almaktadır.

ii. İş birliği ve Koordinasyon

Bölgemizde Tekstil Sektörü Ar-Ge Proje Pazarı için iş birliği geliştirilecek kurumlar Uludağ Tekstil İhracatçıları Birliği (UTİB), Uludağ TTO, Bursa Teknoloji Koordinasyon ve Ar-Ge Merkezi (BUTEKOM), Bursa Ticaret Sanayi Odası (BTSO)'dır. Tekstil Sektörü Ar-Ge Proje Pazarı her yıl yapılmakla birlikte sonuçlarının somutlaştırılması bağlamında daha etkin olabilmesi amacıyla ilgili organizasyonda ortaya konulan projeler arasında, özel sektörün ilgisini çeken ve uygulamaya yönelik projeleri odak alan bir yaklaşım ile B2B görüşmeleri BEBKA aracılığı ile yürütülecek ve ilgili projelerin hayata geçmesi sağlanacaktır.

Yine Ajansımız tarafından bölge genelinde başlatılan ve bölge genelinde özellikle sanayi ve ticaret odaları tarafından sahiplenilen kümelenme oluşumlarının takibi yapılacak olup, ihtiyaç dahilinde ajans personel ve/veya teknik olarak kümelenme yapılarının kurumsal kapasite gelişimlerinin hızlanması konusunda gerekli desteklerin sağlanması planlanmaktadır. Akıllı uzmanlaşma uygulamalarının hayata geçirilmesi konusunda ortak çalışılması hedeflenen başlıca yapılar olan kümelenme yapılarının Ar-Ge ve inovasyon altyapılarının geliştirilmesi bağlamında, başta yine ticaret ve sanayi odaları olmak üzere ortak iş birliklerinin geliştirilmesi ve bu çerçevede güdümlü proje çalışmalarının da bu dönemde yürütülmesi hedeflenmektedir.

iii. Kapasite Geliştirme

İlgili SOP döneminde ajansımızın odak alanlarından biri olarak hedeflenen akıllı uzmanlaşma çerçevesinde de ajans bünyesinde yürütülecek faaliyetlerde de ajans personelinin ilgili konu kapsamında kapasite ve tecrübelerinin artırılması için gerekli eğitimlerin alınması ve bu faaliyetleri daha öncesinde yürütmüş ve yürütmekte olan ajanslar ile deneyim paylaşım ziyaretleri hedeflenmektedir. Saha çalışmaları ve analizleri ile paralel olarak Akıllı Uzmanlaşma konusunda Avrupa Birliği'ndeki uygulamaları yönlendiren ve ilgili oluşumların üst platformu konumunda yer alan Avrupa Birliği S3 Platformu'na bilgi ve tecrübe aktarımı için bir teknik ziyaret planlanmaktadır. Bu kapsamda ilgili platform ile potansiyel iş birliği projeleri konusunda görüş alışverişinde bulunulması ve TR41 bölgesi için yapılacak faaliyetlerde tecrübe paylaşımı hedeflenmektedir. Akıllı uzmanlaşma bağlamında ele alınacak olan kümelenme konusunda ajans personelinin bölgesel desteğinin etkinliğini artırabilmek amacıyla gerekli yurtiçi ve yurtdışı eğitimler ile kapasite geliştirme faaliyetleri de ihtiyaç dahilinde sağlanacaktır. Yine önümüzdeki dönemde hem küresel bağlamda hem de bölgesel ölçekte önemli bir politika aracı olarak konumlanan Sanayi Devrimi 4.0 ile ilgili bölgesel kapasitenin geliştirilmesi, bilincin artırılması ve uygulamaların bölge genelinde yaygınlaştırılması amacıyla çalıştay ve toplantılar düzenlenecek olup bu faaliyetler ile bölgesel kapasitenin artırılması sağlanacaktır.

İlgili SOP kapsamında, otomotiv, havacılık ve raylı sistem endüstrilerinde kompozit yenilikleri, gelişmiş malzemeler, proses mühendisliği ve uygulamalar gibi farklı konularda konferanslar ve son teknolojik gelişmelerin sergilendiği fuarlara katılım sağlanması planlanmaktadır. Buna istinaden, periyodik olarak düzenlenen ve ilgili sektörlerdeki gelişim alanlarına öncülük eden dünyaca ünlü bazı fuarlara katılım sağlanması hedeflenmektedir. Bu amaçla, özellikle teknik tekstil alanında 2019 yılı Mayıs ayında Almanya'nın Frankfurt şehrinde düzenlenecek olan tüm teknik tekstil, fonksiyonel giyim tekstil ve tekstil teknolojilerini sunulacağı ve hazır giyim üretimi ve tekstil işleme endüstrisi için önde gelen ticaret fuarı Texprocess ile aynı zamanda gerçekleşecek olan Techtextil fuarına katılım sağlanması planlanmaktadır. Ayrıca kompozit alanında gelişmelerin takip edilmesi ve bölgedeki kompozit sektörünün potansiyel gelişim alanlarının ortaya konulması amacıyla 2019 yılı Mart ayında Paris'te düzenlenecek olan JEC World 2019 fuarına katılım sağlanmasının bölge özelinde yapılacak çalışmalara yön vermesi ve bilgi aktarımı amacıyla önemli olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte diğer alanlarda da ihtiyaç dahilinde bölge öncelikleri ve ortaya konulacak akıllı uzmanlaşma alanlarında da farklı fuarlara katılım sağlanması planlanmaktadır.

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

Özellikle Tekstil Sektörü Ar-Ge Proje Pazarı, Akıllı Uzmanlaşma strateji belgesinin oluşturulmasıyla birlikte, bölgemizde ön plana çıkan uzmanlaşma alanları başka olmak üzere diğer rekabetçi olduğumuz alanlara yönelik teknik inceleme ve tecrübe paylaşımı ziyaretlerinin hem farklı bölgelerle ortak iş birliği faaliyetlerinin ortaya konulması hem de bölgenin potansiyeli ve kapasitesinin tanıtılması önem arz ettiği düşünülmektedir.

Tekstil Sektörü Ar-Ge Proje Pazarı için bölge üniversiteleri başta olmak üzere ülkemizdeki diğer ilgili üniversitelere de tanıtım materyalleri hazırlanıp gönderilecek ve ilgili organizasyona tekstil ve ilgili alanlarda faaliyet gösteren akademisyenleri katılımı teşvik edilecektir. Organizasyonun yurtdışı tanıtımı

için bölge üniversitelerinin uluslararası bağlantıları kullanılacaktır. Proje pazarında başarılı olan ve somutlaştırılma potansiyeline sahip projelerin hayata geçirilmesine yönelik özel sektör ile B2B faaliyetleri kalkınma ajansımız aracılığıyla yürütülecek ve özel sektör desteği ile ilgili projelerin gerçekleştirmelerine yönelik yatırım anlaşmalarının imzalanmasına ajansımız aracılık edecektir. Akıllı uzmanlaşma strateji belgesinin oluşturulması sürecinde ilgili alanların bölge genelinde geliştirilmesi ve gerekli beşeri/kurumsal dönüşümlere ilişkin yönlendirme ve beklentilerin ele alınacağı çalıştay ve/veya toplantılar yapılacaktır. Bu tür faaliyetlerde kurumlarla yapılacak iş birlikleri yanında onların ilgili faaliyetlere yönelik katılım ve tanıtım destekleri de ilgili sürecin başarı ile yürütülebilmesi bağlamında son derece önem arz etmektedir. Özellikle uluslararası platformlarda da bölgenin uzmanlaşma alanlarının ve hedeflerine yönelik tanıtımının yapılması ve ortak iş birliği projelerinin geliştirilerek farklı fonların bölgeye çekilmesi bu alanda ajansımızın ön planda tuttuğu ana faaliyetler arasında yer almaktadır.

v. Ajans Destekleri

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı, bölge geneli yürütülecek sektörel dönüşüm faaliyetlerini tabi olduğu mevzuat çerçevesinde sahip olduğu destek programları ile katalizör görevini üstlenecektir.

Ajansımızın mali destek programları kapsamında 2018 yılında uygulanmaya başlanan Sektörel Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Mali Destek Programı, özellikle Havacılık, Raylı Sistemler, Savunma, Teknik Tekstil ve Kompozit alanlarında yüksek katma değerli üretime yönelik taleplerin değerlendirilmesiyle oluşturulmuştur. Bu çerçevede, hem bu sektörlerde faaliyet gösteren özel sektör firmalarının desteklenmesi, hem de farklı alanlarda faaliyet gösteren fakat bu alanlara yönelik üretim kabiliyetlerini geliştirmek isteyen firmaların desteklenmesi hedeflenmiştir. Bu sayede ilgili mali destek programının Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm Sonuç Odaklı Programının sektörel gelişim ve dönüşüm amacına hizmet etmesi beklenmektedir.

2019 yılı içerisinde bölgemizdeki işletmelerin daha yüksek katma değerli üretim süreçlerine geçişlerini hızlandırmaları, halihazırdaki üretim teknolojilerini 4. sanayi devrimi çerçevesinde modernize etmeleri, geliştirmeleri ve ülkemizin teknolojik dönüşümüne ivme kazandırmalarını amaçlayan Yenilik Odaklı Uzmanlaşma Mali Destek Programının yürütülmesi planlanmıştır. 2019 Yılı Yenilik Odaklı Uzmanlaşma Mali Destek Programı ile kâr amacı güden kurumlara 10 Milyon TL bütçe ayrılması öngörülmektedir.

2019 Yılı Yenilik Odaklı Uzmanlaşma Mali Destek Programı kapsamında iki öncelik alanı tanımlanmıştır. İlk öncelik, işletmelerin savunma sanayi, havacılık, raylı sistemler, teknik tekstil, kompozit, malzeme teknolojileri uygulamalarına yönelik yüksek katma değerli faaliyetlerin, yerli ve/veya milli üretimin desteklenmesi olarak tanımlanmış olup, ikinci öncelik ise mevcut üretim teknolojilerinin ve süreçlerinin modernize edilmesi amacıyla işletmelerde robotik uygulamaları, test ve otomasyon sistemleri gibi 4. sanayi devrimine yönelik üretim süreçlerinin geliştirilmesi ve uygulanması şeklinde belirlenmiştir.

2018 yılında çalışmalarına başlanan ve 2019 yılı içerisinde tamamlanacak olan Akıllı İhtisaslaşma Stratejisi doğrultusunda, 2019 yılının son çeyreğinde bölgenin akıllı uzmanlaşma alanlarının güçlendirilmesine yönelik olarak mali destek programı hazırlıklarının başlatılması planlanmaktadır. 2020 yılının başı itibarıyla uygulanmaya başlayacak bu destek programının akıllı uzmanlaşma alanlarına yönelik hem altyapının

geliştirilmesi hem de daha yüksek katma değerli alanlara yönelik bir dönüşüme kaynaklık etmesi hedeflenmektedir.

Yine aynı çerçevede, akıllı uzmanlaşma kapsamında ortaya konulacak alanlarda hem bölgemiz hem ülkemiz için öncelikli aciliyet gerektiren alanlara yönelik çalışmalar 2019 yılı için bir güdümlü proje fikri geliştirilmesinin temelini teşkil edecektir.

Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında imalat sanayiindeki işletmelerin başta havacılık, raylı sistemler, savunma, teknik tekstil ve kompozit, ürün tasarımı ve malzeme teknolojileri, bilişim sektörü gibi teknoloji yoğun alanlara yönelik olarak Ar-Ge ve yenilik odaklı teknik altyapıların ve kurumsal kapasitelerin geliştirilmesi özel amaç olarak belirlenmiştir.

Buna istinaden, 2019 yılında Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı yürütülmesi planlanmıştır.

2019 Yılı Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı ile TR41 Bölgesinde imalat sanayinin ihtiyaç duyduğu alanlarda mesleki eğitimin geliştirilmesi yoluyla bölgenin rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir. Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı kapsamında;

- İmalat sanayi çatı kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları ile mesleki eğitim kurumları arasında iş birliği ve koordinasyonun geliştirilmesi ve güçlendirilmesine yönelik ortak merkezlerin kurulması,
- İmalat sanayisinin ihtiyaç duyduğu alanlara yönelik mesleki eğitimde eğitici personel ve öğrencilerden oluşan insan kaynağının niteliklerinin geliştirilmesi
- İmalat sanayinde meydana gelen değişiklikler ve sektörel talepler göz önüne alınarak mesleki eğitim altyapısının (sınıf, laboratuvar, atölye, makine-teçhizat ve eğitim materyalleri) ve mesleki eğitim modellerinin geliştirilmesi

öncelikler arasında yer almaktadır. Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı ile kâr amacı gütmeyen kurumlara 10 milyon TL bütçe ayrılması öngörülmektedir.

Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'nın başvuru sahibi olduğu "İleri Kompozit Malzemeler Araştırma ve Mükemmeliyet Merkezi" Güdümlü Projesi 17.05.2017 tarihinde Kalkınma Bankası tarafından onaylanmış; 18.07.2017 tarihinde ise destek sözleşmesi imzalanmıştır. Projenin uygulama süreci devam etmektedir. Söz konusu bütçe tutarı 2019 yılında ödenmesi planlanan destek tutarını içermektedir.

Eskişehir Sanayi Odası'nın başvuru sahibi, Eskişehir Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ve Eskişehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün proje ortağı olacağı "Eskişehir Mesleki Eğitim Merkezi" Güdümlü Projesi'nin geliştirme süreci başlamıştır. 03.10.2018 tarihinden taraflarla mutabakat metni imzalanarak; 11.10.2018 tarihinde projeye ait başvuru dosyasının Ajansa sunulması için bildirim yapılmıştır. 2019 yılında başvuru süreçlerinin tamamlanarak; projenin uygulama aşamasına geçirilmesi planlanmaktadır. Söz konusu bütçe tutarı, 2019 yılında yapılması muhtemel ön ödeme tutarını içermektedir.

Bursa Teknik Üniversitesi'nin başvuru sahibi ve İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın proje ortağı olacağı, İnegöl'de kurulması planlanan Mobilya Test ve Malzeme Kütüphanesi Merkezi için güdümlü proje geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

vi. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

OaSIS projesi – Optimizing Support for Innovating SMEs

Proje AB H2020 programı kapsamında desteklenen uluslararası bu projede, kalkınma ajansları tarafından KOBİ'lere sağlanan inovasyon desteklerin etkinliğini geliştirmeye yardımcı olmak hedeflenmiştir. Proje koordinatörlüğünü Krakow Teknoloji Üniversitesi yapmakta olup proje konsorsiyumu arasında Linknovate ve Eurada da bulunmaktadır. Projenin çıktısı olarak yenilikçi KOBİ'leri desteklemek için hangi faaliyetlerin daha başarılı olduğunu belirleyen bir araç tasarlanacak olup ve bu aracın birçok ülkede uygulanması planlanmaktadır. 24 ay sürecek olan ve 2019 Aralık ayında sona ermesi hedeflenen bu projede Avrupa'daki kalkınma ajanslarının inovasyon desteklerinin kıyaslanması, kalkınma ajansları tarafından desteklenen KOBİ'lerin ilgili alandaki özelliklerinin ortaya konulması, bölgesel ölçekte de bu KOBİ'lerin kapasitelerinin ortaya konulması ve KOBİ özelliklerine göre sınıflandırmayı içeren bir yazılım programının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Toplam bütçesi yaklaşık 550 bin Euro olan ve araştırma-inovasyon konularına odaklanan bu projede Ajansımız, iş birliği çerçevesinde proje ortağı olarak projede yer alacak olup tecrübe paylaşımları gerçekleştirecek, veri analizleri konusunda bölge KOBİ'lerinin aldığı desteklerin "büyük veri" çerçevesinde Avrupa'daki karşılaştırmalarından yararlanacaktır. Oasis Projesi kapsamında bütçesi projeden karşılanacak şekilde Oasis çalıştayına katılım sağlamak ve tecrübe paylaşımı yapmak üzere 2019 yılında Belçika'ya 3 adet yurtdışı ziyareti planlanmaktadır.

e. *Program Süresi ve Zaman Planlaması*

(3 yıllık süre, 6 aylık dönemler itibarıyla takip)

Şekil 1. Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm SOP Zaman Planı

Faaliyetler	2019			2020			2021		
	1	2		1	2		1	2	
TR41 Bölgesi Akıllı Uzmanlaşma Strateji Belgesinin oluşturulması									
TR41 Bölgesi Akıllı Uzmanlaşma Çalıştayı									
TR41 Bölgesi Bilişim Sektörü Raporunun hazırlanması									
2020 yılı için Akıllı Uzmanlaşma Mali Destek Programının hazırlanması									
Tekstil sektöründe Ar-Ge Proje Pazarı kapsamında proje pazarının gerçekleştirilmesi									
Tekstil sektöründe Ar-Ge Proje Pazarı kapsamında ikili iş birliğine uygun ve istekli firma ve akademisyenlerin seçimi									

Tekstil sektöründe Ar-Ge Proje Pazarı kapsamında Firma-Akademisyen buluşmaları												
YTSD Danışma Kurulu Toplantısı												
Kümelenme faaliyetlerinin izlenmesi, teknik destek sağlanması												
Akıllı Uzmanlaşmaya yönelik teknik inceleme ve tecrübe paylaşımı ziyaretleri												
Tekstil sektöründe Ar-Ge Proje Pazarı kapsamında eşleştirilen projelerin başlatılması ve takibi												
Akıllı uzmanlaşmaya yönelik kapasite geliştirme faaliyetleri												
Fuara katılım sağlanması												
2018 yılı Sektörel Rekabetçiliğin Artırılması Mali Destek Programı Uygulama Süreci												
Yenilik Odaklı Uzmanlaşma Mali Destek Programı 2019												
Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı 2019												
Akıllı Uzmanlaşma Mali Destek Programı 2020												
Akıllı Uzmanlaşma Alanlarının Geliştirilmesine Yönelik Gündümlü Proje												

	Planlanan Faaliyet
	Düzenli/Sürekli Faaliyet

f. *Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri*

İlgili SOP programı faaliyetlerinin ana yürütücüsü BEBKA'dır. SOP çerçevesinde Tekstil Sektörü Ar-Ge Proje Pazarı için iş birliği geliştirilecek kurumlar Uludağ Tekstil İhracatçıları Birliği (UTİB), Uludağ Üniversitesi TTO, Bursa Teknoloji Koordinasyon ve Ar-Ge Merkezi (BUTEKOM), Bursa Ticaret Sanayi Odası (BTSO)'dır.

Akıllı İhtisaslaşma Strateji Belgesinin hazırlanması sürecinde de başta ticaret ve sanayi odaları olmak üzere diğer çatı kuruluşlar, tecrübe paylaşımları konusunda diğer kalkınma ajansları ve S3 Platformudur. Ayrıca, düzenlenmesi planlanan Akıllı Uzmanlaşma Çalıştayı için de iş birliği son derece elzem olup bu faaliyet Bursa Ticaret ve Sanayi Odası, Eskişehir Sanayi Odası, Eskişehir Ticaret Odası, Bursa Büyükşehir Belediyesi, Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası ile BEBKA koordineli bir şekilde yürütülecektir.

İlgili SOP'un yürütülmesi ve koordinasyonu amacıyla oluşturulan Yönlendirme ve Danışma Kurulu, SOP bünyesinde yer alan bileşenlerde kritik öneme sahip olan ticaret ve sanayi odaları, ihracatçı birlikleri, üniversiteler, Ar-Ge ve teknoloji merkezleri, teknoloji transfer ofislerinin üst düzey yöneticilerinden meydana gelmekte ve bu kurul SOP'un genel koordinasyonu sağlamaktadır. BEBKA Genel Sekreterliği başkanlığında periyodik olarak toplanacak olan bu kurul, SOP'ta yer alan eylemlerin gerçekleşme düzeylerinin yanı sıra, SOP'ta tanımlanmış hedeflere ulaşma düzeyine ilişkin üst perspektiften izleme

yapacak ve genel değerlendirmede bulunacaktır. İlgili SOP'un yürütülmesi ve koordinasyonu amacıyla bir Yönlendirme ve Danışma Kurulu oluşturulacaktır. Danışma Kurulu, SOP bünyesinde yer alan bileşenlerde kritik öneme sahip olan ticaret ve sanayi odaları, ihracatçı birlikleri, üniversiteler, Ar-Ge ve teknoloji merkezleri, teknoloji transfer ofislerinin üst düzey yöneticilerinden oluşturulacak olup bu kurul SOP'un genel koordinasyonu sağlayacaktır. BEBKA Genel Sekreterliği başkanlığında toplanacak olan bu kurul, SOP'ta yer alan eylemlerin gerçekleşme düzeylerinin yanı sıra, SOP'ta tanımlanmış hedeflere ulaşma düzeyine ilişkin üst perspektiften izleme yapacak ve genel değerlendirmede bulunacaktır. Kurul aynı zamanda SOP bünyesinde yürütülmesi hedeflenen bileşenlere yönelik konularda gerekli ola veri temini, raporlama, faaliyet koordinasyonu ve iş birliği konularında bulundukları kurumlardaki teknik personellerin ajans personeli ile eşgüdümlü ve uyumlu bir biçimde çalışarak ilgili konularda gerekli yardımların sağlanmasından sorumludur.

Yönlendirme ve Danışma kurulu yılda 2 (iki) kez BEBKA Genel Sekreteri başkanlığında toplanacaktır. SOP kapsamında yürütülen faaliyetlere yönelik olarak yapılacak bilgilendirme toplantılarında Kurul üyelerinin gelecek yıllardaki faaliyetlere yönelik görüş ve önerileri alınacaktır.

İlgili SOP yönetiminin ajans içinde koordinasyonu da Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi tarafından yürütülecektir. PPKB koordinasyonunda Genel Sekreter onayı alınarak ilgili birimlerden uzmanların katılımı ile SOP özelinde bir çalışma ekibi oluşturulacaktır. Özellikle mali destek programları, güdümlü projeler gibi destek mekanizmaları ile desteklenecek olan SOP bileşenleri özelinde, ilgili çalışma ekibine Program Yönetimi Birimi'nden ilgili uzmanlar da ekibe dahil edilecektir. Yine iller ölçeğinde ele alınacak SOP bileşenleri çerçevesinde ajans bünyesindeki illerde bulunan Yatırım Destek Ofisi uzmanları da ekip bünyesinde çalışmalara destek vereceklerdir. İzleme ve Değerlendirme birimi uzmanlarının da özellikle SOP bileşenleri çerçevesinde ortaya konulan çıktı ve sonuç göstergelerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi konusunda katkıları ve desteği alınacak ve ihtiyaç dahilinde SOP çerçevesinde oluşturulan ekibe doğrudan dahil edilecektir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Danışma Kurulunun, SOP bünyesinde oluşturulan hedeflere ulaşılma düzeyini takip edecek, mevcut SOP bileşenlerinde istenen hedeflere ulaşılması amacıyla yapılabilecek süreç iyileştirmeleri yanında gelecek dönemlere ilişkin görüş ve öneriler sunması amaçlanmaktadır. SOP bünyesindeki bileşenlere ilişkin potansiyel riskler de Danışma Kurulunda ele alınabilecek ve uygulanması gereken acil önlemlere yönelik gerekli faaliyetlere ve uygulanma yöntemlerine de ilgili raporlar çerçevesinde yer verilecektir.

Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm SOP kapsamında 2018 yılı içerisinde; Akıllı İhtisaslaşma Uzmanlaşma Strateji Belgesinin Hazırlanması projesini gerçekleştirmeye yönelik teknik şartname hazırlanmış olup, ihale tamamlanmıştır. Proje kapsamında ihtiyaç duyulan verilerin temini için ilgili kurumlarla yazışmalar yapılmıştır.

6 Kasım 2018 tarihinde Strateji belgesinin geliştirilmesi sürecinde uygulanacak olan metodolojinin, proje sürecinin ve çalışma programının yer aldığı, hedeflenen çıktıların ortaya konulacağı ve bölgesel yenilik stratejileri temalı Ajans personeline bir günlük bilgilendirme eğitimi yapılmıştır. Proje ekibinin de katılımıyla

proje başlangıç toplantısında eğitim gerçekleştirilmiş olup, projenin aşamaları ile ilgili Ajans personeli bilgi aktarılmış proje faaliyetlerinin nasıl yürütüleceği ile ilgili değerlendirmeler yapılmıştır.

14 Aralık 2018 tarihinde TR41 Bölgesi Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Stratejisinin Oluşturulması Proje Ekibi istişare toplantısında mevcut durum analizi bulguları değerlendirilmiş olup, 2019 yılında yapılacak saha çalışmalarına yönelik ön hazırlıklar görüşülmüştür.

Çalışmalara ek olarak 2019 yıl başında ilan edilmesi planlanan 2019 Yılı Yenilik Odaklı Uyum Mali Destek Programı içeriğinin tespit edilmesi amacı ile Eylül ve Kasım ayları arasında bölge illerindeki paydaşlar ziyaret edilmiştir. Paydaşlardan elde edilen görüşler ve Ajans çalışmaları doğrultusunda Mali Destek Programına yönelik gerekçelendirme ve öncelik belirleme çalışmalarını da içerecek şekilde rehber tasarlanmıştır.

3.2. Sürdürülebilir Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programı

a. *Amaç*

Sürdürülebilir Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programının genel amacı; Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgesinde üretim faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel etkilerin azaltılması, kaynak ve enerji kullanımındaki verimliliğin artırılması yoluyla çevre dostu üretime geçişe katkı sağlamaktır.

Sürdürülebilir Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programı için belirlenen özel amaçlar aşağıda yer almaktadır:

Özel Amaç 1: Firma sınırları içerisinde sanayide atık oluşumu, su ve enerji tüketimini azaltmaya yönelik temiz üretim uygulamalarının geliştirilmesi

Özel Amaç 2: Endüstriyel simbiyoz aracılığı ile bağımsız işletmeleri daha sürdürülebilir ve yenilikçi bir kaynak kullanımı çerçevesinde bir araya getirmek, endüstriyel kaynaklı çevresel problemlerin önüne geçerek ekonomik getiri de sağlamak

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

Dünya Sürdürülebilir Kalkınma ve İş Konseyi'ne (WBCSD) göre, sürdürülebilir üretim "daha az etkiyle daha çok değer yaratma", "paralel ekonomik ve çevresel verimlilik"tir. Sürdürülebilir üretim, geleneksel kirlilik kontrolü yöntemlerinin aksine atık oluşumunu kaynağında önleyerek/azaltarak üretimden kaynaklanan çevresel etkileri en aza indirmeyi amaçlar. Bu yaklaşım, çevresel fayda yanında ekonomik getirileri de olan bir üretim stratejisidir.²

Sürdürülebilir üretim;

- Hammadde ve enerjiyi daha az kullanmayı,
- Yeniden kullanım ve geri dönüşümü artırmayı,
- Daha az atık oluşturmayı,
- Tehlikeli atık miktarını azaltmayı amaçlayan çevreye duyarlı bir atık yönetimi yaklaşımıdır.

² <http://anahtar.sanayi.gov.tr/tr/news/turkiyede-temiz-uretim-eko-verimlilik-alaninda-mevcut-durum/111>

Onuncu Kalkınma Planında sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmak için küresel ölçekte başlayan yeni büyüme modeli arayışlarıyla birlikte “yeşil büyüme” kavramı önem kazanmıştır. Bu kavram çerçevesinde, üretim sektörlerinde temiz üretim ve eko-verimlilik ile hem çevrenin korunması hem de rekabetçiliğin artırılması mümkün görülmekte, tarım ve turizm gibi çevreye duyarlı sektörlerde ekolojik potansiyel değerlendirilmekte, yeni düzenleme ve yatırımlarla şehirlerin daha çevre dostu ve ekonomik olarak etkin olabileceği vurgulanmaktadır. Ulusal ölçekte yeşil büyüme fırsatları değerlendirilerek, çevreye duyarlı üretimi destekleyen uygulamalara öncelik verilecektir.

10. Kalkınma Planındaki “Yaşanabilir Mekânlar, Sürdürülebilir Çevre” başlığı altında enerji, sanayi, tarım, ulaştırma, inşaat, hizmetler ve şehirleşme gibi alanlarda çevre dostu yaklaşımların barındırdığı yeni iş imkânları, gelir kaynakları, ürün ve teknolojilerin geliştirilmesine yönelik fırsatlar değerlendirilerek **yeşil büyümenin sağlanması** hedeflenmektedir. Plan kapsamında öncelikli dönüşüm alanları için hazırlanan “**Üretimde Verimliliğin Arttırılması Programı Eylem Planı**”nda ise işletmelerin iyi örneklerle buluşturulması yoluyla deneyim aktarımının sağlanması ve işletmeler arası etkileşim düzeyinin yükseltilmesi amacıyla tanımlanan eylemler arasında endüstriyel simbiyoz yaklaşımına yer verilmiştir.

Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi (2015-2018) altında “Kaynakların etkin kullanıldığı, daha yeşil ve rekabetçi sanayi yapısına dönüşümün sağlanması” stratejik hedefi belirlenmiştir. Bu kapsamda, sanayinin sürdürülebilir büyümesine ve uluslararası rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlayan eko-verimlilik uygulamalarının yaygınlaştırılması amacıyla **Ulusal Temiz Üretim/Eko-Verimlilik Programı** yürütülmesi eylem planında yer almıştır. Söz konusu program kapsamında kaynak verimliliğinin artırılması, ürünlerin yaşam döngüleri boyunca ortaya çıkan çevresel etkilerinin azaltılması, atıkların yeniden kullanımı/geri dönüşümü/geri kazanımı ve **endüstriyel simbiyoz** odak alanları yer almaktadır.

Ulusal planlarla uyumlu olarak BEBKA tarafından hazırlanan **TR41 2014-2023 Bölge Planı**’nda da endüstriyel simbiyoz yaklaşımına yer verilmiştir. Buna göre, “Dengeli Mekânsal Gelişme ve Sürdürülebilir Çevre” gelişme eksenini kapsamında, “Sanayide atık oluşumu, su ve enerji tüketimini azaltmaya yönelik uygulamalara ve temiz üretime geçişin sağlanması” önceliği belirlenmiş olup bu öncelik altında yer verilen tedbirler aşağıda yer almaktadır:

Tedbir 1. *En iyi teknik ve teknolojilerin etkin kullanılarak temiz üretimin gerçekleştirilmesi*

Tedbir 2. *Temiz üretim uygulamaları hakkında sanayinin bilinçlendirilmesi*

Tedbir 3. *Çevre dostu teknolojilerin geliştirilmesine yönelik Ar-Ge çalışmaları ve üretiminin desteklenmesi*

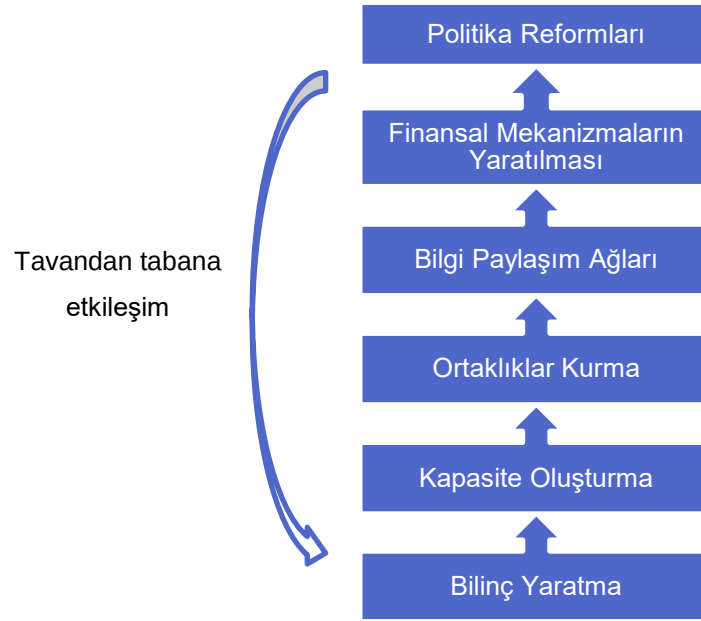
Tedbir 4. *Firmalar arası iş birliği ve dayanışmayı artırarak hem çevresel hem ekonomik getiriler sağlayan Endüstriyel Simbiyoz uygulamaların hayata geçirilmesi*

Çevre yönetim sistemleri ve temiz üretim uygulamalarına yapılan yatırımlar, endüstriyel kuruluşların çevresel performanslarını artırmakla kalmayıp aynı zamanda ekonomik performanslarını ve kurumsal prestijlerini de olumlu yönde etkilemektedir, büyüme ve verimlilik artışlarına katkı sağlamaktadır. Sürdürülebilir üretimin ön koşulu olarak da nitelenebilecek temiz üretim uygulamalarının yaygınlaştırılması son derece önemli ve etkin olmakla birlikte, firma sınırları içinde kaldığında çevresel performansı belli bir

düzeğe kadar geliştirilebilmektedir. Bu nedenle, daha fazla kazanım elde edebilmek firma sınırlarının ötesine geçebilmeyi ve çoğunlukla firmalar arası hatta sektörler arası iş birliğini gerektirmektedir.

Sürdürülebilir üretim kavramının bölgemizdeki gelişimi konu üzerinde bir bilinç oluşturulması ile başlayarak, üretim ve hizmet sektörlerindeki örnek uygulamaları da içeren kapasite oluşturma çalışmaları ile devam edecektir. Oluşturulan ortaklıklar ve bilgi paylaşım ağları ile sürdürülebilir üretim uygulamalarının yayılmasına çalışılarak, bunları finansal mekanizmalar oluşturulması izleyecektir. Bölgemizdeki çalışmalara ek olarak, ulusal da gerekli politika reformlarının yapılması ve uygulanmasıyla sürdürülebilir üretime geçişin sağlanacağı düşünülmektedir.

Şekil 2. Bir Ülkede Temiz Üretim Kavramının Gelişiminin Tipik Süreci³

Buradan hareketle bu Sonuç Odaklı Program ile Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgesinde üretim faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel etkilerin azaltılması, kaynak ve enerji kullanımındaki verimliliğin artırılması yoluyla çevre dostu üretime geçişe katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Sürdürülebilir üretime geçiş için temiz üretim (eko-verimlilik), endüstriyel simbiyoz ve yeniden üretim konularına odaklanılacaktır.

Temiz üretim (Eko-verimlilik) çalışmaları ile firma sınırları içerisinde sanayide atık oluşumu, su ve enerji tüketimini azaltmaya yönelik uygulamalara ve temiz üretime geçişin sağlanması için çalışmalar yürütürken endüstriyel simbiyoz aracılığı ile bağımsız işletmeleri daha sürdürülebilir ve yenilikçi bir kaynak (atık, lojistik vb.) kullanımı çerçevesinde bir araya getirmek, endüstriyel kaynaklı çevresel problemlerin önüne geçerek ekonomik getiri de sağlamak amaçlanmıştır. Bu sonuç odaklı program kapsamında, potansiyel sinerjilerin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. İmalat sanayinde yeniden üretimin üretim maliyetlerini düşüren ve ham maddeden tasarruf eden işletmelerin öz sermaye yapıları güçleneceği bunun da yeni yatırımların ortaya çıkmasına neden olacağı düşünülmektedir.

³ UNEP, 2002. Sustainable Consumption and Cleaner Production Global Status 2002, United Nations Environment Programme Division of Technology, Industry and Economics, ISBN:92-807-2073-2, Cedex, France

Endüstriyel simbiyoz (ortak yaşam) doğadakinine benzer şekilde birbirine yakın iki bağımsız endüstriyel işletme arasında madde ve enerji değişimi olarak tanımlanmıştır. Malzeme, enerji, su ve yan ürünlerin fiziksel değişimi de dâhil olmak üzere, her türlü varlığın, lojistik ve uzmanlık kaynaklarının işletmeler tarafından paylaşımı anlamına gelen endüstriyel simbiyoz uygulamaları sayesinde, endüstriyel kaynaklı çevresel ve sosyal problemlerin önüne geçmekle kalmayıp aynı zamanda ekonomik getiri de sağlanmış olmaktadır. Bu kapsamda, endüstriyel simbiyoz tercihen birbirine fiziksel olarak yakın olup, normalde birbirlerinden bağımsız çalışan iki veya daha fazla endüstriyel işletmenin bir araya gelerek hem çevresel performansı hem de rekabet gücünü artıracak uzun süreli ortaklıklar kurması ve dayanışma içinde çalışmasını temsil eder.

Endüstriyel Simbiyoz, pek çok iş birliği ve sinerji alanına, ürün ve hizmet üretiminde kaynak (malzeme, enerji, lojistik, insan kaynağı vb.) verimliliği ve optimizasyonuna işaret etmektedir. Bu nedenle, çevresel performansı ve rekabetçiliği artırmak için kullanılacak en etkin bölgesel kalkınma ve planlama araçlarından biridir. Ayrıca, endüstriyel simbiyoz, Ar-Ge, inovasyon (yenileşim) ve kümelenme faaliyetlerinin yanı sıra, yeni iş alanları yaratma potansiyeli ile girişimciliği de destekleyen bir yaklaşım olarak ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca, Ajansımızın sürdürülebilir üretim üzerine yürütmüş olduğu çalışmalar sırasında ülkemizde ve bölgemizde “yeniden üretim” (re-manufacturing) konusunda farkındalığın olmadığı ve firmaların yeniden üretim uygulamalarına öncelik vermediği tespit edilmiştir. Yeniden üretim, fayda sağlama özelliklerini tamamen veya kısmen kaybetmiş olan ürünlerin ayrıştırma, tamir etme ve yenisi ile değiştirme gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sonucunda yeni ürün özellikleri ile donatılması sürecidir. Yeniden üretim ürünlerinin tamamen demonte edilmesini, birbiri içerisinde değiştirilebilir parçaların bir havuz içerisinde toplanmasını ve üretim hattında yıpranmış parçaların değiştirilerek yeniden montajını sağlayan yüksek düzeyde örgütlenmiş bir sistem olarak tanımlanabilir.

Öncelikle yeniden üretim yaparak üretim maliyetlerini düşüren ve ham maddeden tasarruf eden işletmelerin öz sermaye yapıları güçleneceği bunun da yeni yatırımların ortaya çıkmasına neden olacağı düşünülmektedir. Düşük maliyetle ürettiği ürünleri yine düşük bir fiyatla pazara sürecektir olan işletmeler kendilerine yeni pazar bölümleri yaratabileceklerdir. Gerek mikro gerekse makro açıdan işletmeleri ve çevrelerini; üretim faktörleri, maliyet ve çevresel bakımından olumlu etkileyen yeniden üretim sistemleri gelecek yıllarda işletmeler için kurtarıcı bir sistem olabileceği düşünülmektedir.

c. *Sonuç ve Çıktı Hedefleri*

Hem bölge potansiyelinin harekete geçirilmesi hem de üst ölçekli planlardaki makro politikalara hizmet etmesi amacıyla hazırlanan “Sürdürülebilir Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programı”nın çıktı hedefleri aşağıdadır:

Tablo 4. Sürdürülebilir Üretime Geçiş SOP Çıktı Göstergeleri

#	Gösterge Adı	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum Değer	Değer	Hedef Katkı	Dönem	Doğrulama Kaynağı	İlgili Özel Amaç(lar)
1	Mali Destek Programları kapsamında desteklenen proje sayısı	Adet	25 ⁴	36	11 ⁵	2021/4	BEBKA	1,2
2	Mali Destek Programları kapsamında destek bütçesi	Milyon TL	5,8 ⁴	14,7	8,9 ⁵	2021/4	BEBKA	1,2
3	Bilgilendirme Toplantısı sayısı	Adet	8 ⁶	11	3 ⁷	2019/4	BEBKA	1,2
4	Temiz Üretim Etüdü yapılan firma sayısı	Adet	0	5	5	2019/2	BEBKA	1
5	Rapor sayısı	Adet	4 ⁸	10	6 ⁹	2022/4	BEBKA	2
6	Broşür sayısı	Adet	1 ¹⁰	3	2 ¹¹	2020/4	BEBKA	2
7	Görüşülen firma sayısı	Adet	64 ¹²	214	150	2020/4	BEBKA	1,2
8	Hayata geçen proje sayısı	Adet	1 ¹³	6	5	2020/4	BEBKA	1,2
9	Konferans Sayısı	Adet	1 ¹⁴	2	1 ¹⁵	2019/3	BEBKA	1
10	Uygulamalı Temiz Üretim Eğitimi sayısı	Adet	0	3	3	2019/4	BEBKA	1
11	Uygulamalı Temiz Üretim Eğitimine katılan kişi sayısı	Adet	0	45	45	2019/4	BEBKA	1

Program için belirlenen sonuç göstergeleri aşağıda listelenmiş olup hedef değerler program kapsamında yürütülecek temiz üretim etütleri ve endüstriyel simbiyoz ön fizibilite çalışmalarının sonuçları ile mali destek programlarında desteklenecek projelerin sonuçları doğrultusunda revize edilecektir.

Tablo 5. Sürdürülebilir Üretime Geçiş SOP Sonuç Göstergeleri

#	Gösterge Adı	Birim	Mevcut	Hedef	Doğrulama Kaynağı	İlgili Özel Amaç(lar)
1	Azaltılan Atık Ürün Miktarı	Ton/yıl	72.000 ¹⁶	200.000	BEBKA	1,2
2	Hammadde tasarrufu ¹⁷	%	-	12	BEBKA	1,2
3	Tasarruf edilen su miktarı ²⁰	%	-	13	BEBKA	1,2

⁴ 2011 Yılı Çevre ve Enerji, 2014 Yılı Çevre Dostu Üretim, 2018 Yılı Endüstriyel Simbiyoz Mali Destek Programları kapsamında desteklenen temiz üretim projeleri sayısı baz alınmıştır.

⁵ 2018 Yılı Endüstriyel Simbiyoz ve 2020 Temiz Üretim Mali Destek Programları tahmini proje sayısıdır.

⁶ Endüstriyel Simbiyoz Programı kapsamında 2014-2018 yıllarında düzenlenen toplantı sayısıdır.

⁷ SÜSOP kapsamında planlanan toplantı sayısıdır.

⁸ TR41 Bölgesel Fizibilite Raporu ile mermer, seramik ve hastane atıkları için hazırlanan ön fizibilite raporlarıdır.

⁹ Endüstriyel simbiyoz ve temiz üretim çalışmaları kapsamında hazırlanacak rapor sayısı

¹⁰ Endüstriyel simbiyoz broşürü

¹¹ Yeniden üretim ve temiz üretim konularındaki broşür sayısı

¹² Endüstriyel Simbiyoz Programı kapsamında görüşülen firma sayısı

¹³ MDP haricinde hayata geçen endüstriyel simbiyoz projesi sayısı

¹⁴ 2017 yılı Endüstriyel Simbiyoz Konferansı ve Proje Pazarı

¹⁵ 2020 yılında planlanan Yeniden Üretim Konferansı

¹⁶ Bilecik ilinde hayata geçen endüstriyel simbiyoz projesinde azaltılan atık ürün miktarı esas alınmıştır.

¹⁷ Hedef değerler belirlenirken Verimlilik Genel Müdürlüğü Sanayide Kaynak Verimliliği Potansiyelinin Belirlenmesi Projesi Sonuç raporu (2017) baz alınmıştır.

4	Tasarruf edilen enerji miktarı ²⁰	%	-	24	BEBKA	1,2
5	Atıktan Elde Edilen Ürün Sayısı	Adet	2 ¹⁸	10	BEBKA	1,2
6	Tesis İçi Atık Geri Kazanım Oranı ¹⁹	%	6	10	BEBKA	1
7	Tesis Dışı Atık Geri Kazanım Oranı ²²	%	46	50	BEBKA	1

d. *Proje ve Faaliyetler*

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

TR41 2014-2023 Bölge Planı önceliklerine uyumlu olarak; Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinde kaynakların etkin kullanımının sağlanarak bölgesel kalkınmanın sürdürülebilirliği amacıyla, 2014 yılında “**Endüstriyel Simbiyoz Programı**” başlatılmıştır. 2014 yılında başlatılan Bursa Eskişehir Bilecik Endüstriyel Simbiyoz Programının temel amacı, bölgedeki endüstriyel simbiyoz uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik olarak farkındalığın artırılması, bölgesel ve sektörel analizlerin yapılarak mevcut potansiyelin ve stratejinin belirlenmesi, fizibilite çalışmalarının yapılması, iletişim faaliyetlerinin yürütülmesi ve endüstriyel simbiyoz uygulamalarının sürdürülebilirliğine ve yaygınlaştırılmasına yönelik altyapının oluşturulmasının sağlanmasıdır.

Endüstriyel Simbiyoz Programı kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler:

- Bursa Eskişehir Bilecik Endüstriyel Simbiyoz Fizibilite Raporu
- 4 (dört) adet Bilgilendirme Toplantısı ve Sinerji Çalıştayı
- 28 kurum 64 firma yaklaşık 130 kişi ile görüşme
- 3 (üç) adet sektörel ön fizibilite değerlendirme raporu
- Endüstriyel Simbiyoz Eğitimi
- Endüstriyel Simbiyoz Konferansı ve Proje Pazarı
- İngiltere’deki endüstriyel simbiyoz uygulamalarını incelemek amacı ile teknik gezi

Öne çıkan sektörlerdeki endüstriyel simbiyoz ve temiz üretim uygulamalarına yönelik olarak fizibilite çalışmaları kapsamında aşağıdaki analizler yapılabilecektir;

- Teknik Analizler (alınan/verilen atığın uygunluğu, üretilecek ürünün/hizmetin kalitesi vb.)
- Ekonomik analizler (yatırım, işletme maliyetleri, uygulamanın mali getirisi)
- Çevresel Analizler (uygulamanın doğuracağı çevresel riskler/faydalar vb.)
- Mevzuat Yönüyle Analizler (üretilecek ürünün/hizmetin mevzuata uyumu vb.)
- Etki Alanı Analizleri (uygulamanın yaygınlaşma potansiyeli, istihdam vb.)

¹⁸ Endüstriyel simbiyoz projeleri kapsamında atıktan elde edilen ürün sayısı

¹⁹ Mevcut değerler belirlenirken Verimlilik Genel Müdürlüğü Sürdürülebilir Üretim Göstergeleri (2014) baz alınmıştır. <http://vi.sanayi.gov.tr/sug/>

Program kapsamında pilot uygulamalar konusunda firmalarda temiz üretim (eko-verimlilik) olanaklarının belirlenmesi ve bu olanakların hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Bölgede farklı sektörlerden seçilen 5 (beş) işletmede etüt yapılarak uygun seçeneklerin teknik, ekonomik ve çevresel açıdan değerlendirilmesini içeren bir rapor oluşturulacaktır.

Sürdürülebilir Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2018 yılında Eskişehir Endüstriyel Simbiyoz Olanaklarının Araştırılması Projesi yürütülmeye başlanmıştır. Proje ile, Eskişehir Organize Sanayi Bölgesinde (EOSB) faaliyet gösteren firmalar başta olmak üzere Eskişehir’de faaliyet gösteren firmaların fayda sağlayabileceği iş birliği potansiyellerinin araştırılması ve bu iş birliklerinin hayata geçirilmesi halinde Bölgeye sağlayacağı çevresel ve ekonomik kazanımların ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Çalışma kapsamında, firmaların atık türleri, NACE kodları, ürünleri hakkında bilgiler talep edilecek, firmalardan alınan bilgiler analiz edilerek olası sinerjiler tespit edilerek firmalar çalıştaylarda ya da ikili görüşmelerde bir araya getirilecektir. Bölgedeki potansiyel sinerjileri hayata geçirmek amacı ile yapılacak girdi-çıkı değişimleri için nitel ve nicel olarak güvenilir bir sinerji ağı oluşturulmasına yönelik olarak çalışmalar yürütülmesi planlanmaktadır. Firma ziyaretleri ve çalıştaylardan elde edilecek bulgular sinerji ağının geliştirilmesinde kullanılacaktır.

2019 yılı içerisinde, Eskişehir Endüstriyel Simbiyoz Olanaklarının Araştırılması Projesi tamamlanacak olup, aynı çalışmanın Bursa ve Bilecik illerinde seçilen OSB’lerde uygulanması hedeflenmektedir.

2018 yılı Endüstriyel Simbiyoz Mali Destek Programı kapsamında destek alan projeler yakından takip edilerek proje çıktıların etki değerlendirilmesi yapılacaktır.

Ülkemizde “Ulusal Temiz Üretim Merkezi” görevini yürüten TÜBİTAK MAM Çevre ve Temiz Üretim Enstitüsü (ÇTÜE) bünyesinde kurulan Temiz Üretim Teknolojileri Mükemmeliyet Merkezi (TÜTM) desteği ile bölgede seçilen firmalarda etütlerin yapılması planlanmaktadır. Etüt sonuçlarının bir raporda temiz üretim kavramını ve kazanımlarını da anlatan bir raporda toplanması hedeflenmektedir.

ii. İş birliği ve Koordinasyon

Program süresince, bölgedeki firmalar ve diğer yerel ve ulusal paydaşlarla sürekli ve etkin bir iletişim sağlanacaktır. Yüz yüze görüşmeler, çalışma grupları ve basılı materyaller başta kamu kurumları ve bölgede etkin olan işletmeler olmak üzere iş birliği ve eşgüdüm olanaklarının en yüksek seviyede tutulması hedeflenecektir.

2019 yılında ise fizibilite sonucu ortaya çıkan öncelikli sektörlerde bölgede etkin olup, konuyu benimseyebilecek ve katkı verip örnek olabilecek sektörel küme temsilcileri, birlikler, kooperatifler, büyük ölçekli firmalar ziyaret edilerek potansiyel sinerjiler hakkında bilgilendirilecektir. Mevcut simbiyoz olanaklarını belirlemek için yapılacak denetleme/değerlendirme faaliyetleri gönüllü ancak, ilgili yasal kurum

ile iş birliği içinde gerçekleştirilmelidir.²⁰ Buna istinaden, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında iş birliği sağlamak amacı ile Ajans koordinatör görevini üstlenecektir.

Endüstriyel simbiyoz çalışmaları sonrası potansiyel sinerjilerin hayata geçirilmesi için firma yetkilileri ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilecektir. Program kapsamında firmaları endüstriyel simbiyoz kavramı ve faydaları hakkında bilgilendirmek amacı ile firma ziyaretleri gerçekleştirilecektir. Ayrıca ziyaretlerde bölgedeki işletmelerin olası simbiyoz potansiyelleri ortaya çıkarılacaktır.

Temiz üretim konusunda altyapı çalışmaları kapsamında da benzer bir strateji izlenerek kurumlar ve firmalar ziyaret edilerek farkındalık yaratılması ve iş birliği olanaklarının ortaya çıkarılması sağlanacaktır.

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri başta olmak üzere atık vb. girdi verilerinin temin edilmesi, kurumlar tarafından yapılan analizlerin paylaşılması gibi hususlarda ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği içinde olunacaktır.

Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri ve Ticaret Sanayi Odaları ile sonuç odaklı program kapsamında sürekli koordinasyon halinde olunacak olup düzenlenecek toplantı ve çalıştayların organizasyonunda üyelerinin davet edilmesi, firmalarla görüşmelerin ayarlanması ve bilgi temini vb. konularda destek alınacaktır.

TÜBİTAK MAM Çevre ve Temiz Üretim Enstitüsü (ÇTÜE) ile kaynak verimliliği ve temiz üretim alanında bilimsel ve teknolojik bilgi üretilmesi hedeflenmektedir. Temiz Üretim Teknolojileri Mükemmeliyet Merkezi (TÜTM) ülkemizin strateji ve hedeflerinin gerçekleştirilmesine katkıda bulunacak, sanayi sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelerin ve kamunun kaynak verimliliği (enerji, su, ham madde vb.), temiz üretim konularında uygulamalı Ar-Ge ve Ür-Ge ihtiyaçlarına cevap verecek ve sorunlarına çözüm getirmeyi hedeflemektedir. Enstitü ve Merkez'in çalışmaları yakından takip edilecek yerel olarak çalışılabilecek konularda iş birliği yapılacaktır.

iii. Kapasite Geliştirme

Sürdürülebilir üretim çalışmaları kapsamında 2019 yılında firmaların ve kurumların bir araya getirildiği bilgilendirme toplantıları düzenlenerek bölgenin kapasitesinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Buna istinaden, 2019 yılı içerisinde temiz üretim (eko-verimlilik) çalışmalarının öneminin, kazanımlarının, olanak değerlendirmesinin nasıl yapılacağı anlatılacağı ve mevcut iyi uygulama örneklerinin paylaşılacağı temiz üretim eğitimleri il düzeyinde gerçekleştirilecektir.

Bursa, Eskişehir ve Bilecik'te faaliyet gösteren firmaların bu konu ile ilgili kurumsal kapasitesin geliştirilmesi için düzenlenecek uygulamalı temiz üretim eğitimlerinin ülkemizde "Ulusal Temiz Üretim Merkezi" görevini yürüten TÜBİTAK MAM Çevre ve Temiz Üretim Enstitüsü (ÇTÜE) tarafından verilmesi planlanmaktadır. Eğitimlerin ilk gününde yarım günlük teorinin ardından uygulama yapılacak tesise ziyaret ve proses incelemesi gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

²⁰ Demirel, Göksel. Endüstriyel Simbiyoz Kavramı ve Uygulama Örnekler http://www.endustriyelsimbiyoz.org/wp-content/uploads/2012/04/endustriyel-simbiyoz-kavrami-ve-uygulama-ornekleri_prof.dr._goksel-n.demirer_07-03-2012.pdf

Endüstriyel Simbiyoz çalışmaları kapsamında daha önce il bazında yapılan bilgilendirme toplantısı ve çalıştaylar 2019 yılında her ilde seçilen OSB'lerdeki firmalara yönelik olarak düzenlenecektir.

The International Society for Industrial Ecology²¹ tarafından her yıl endüstriyel simbiyoz temalı bir konferans ve çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. The International Society for Industrial Ecology tarafından 07-11 Temmuz 2019 tarihlerinde Pekin'de (Çin) organize edilecek "Eko-medeniyet için Endüstriyel Ekoloji" temalı konferansa katılım sağlanması planlanmaktadır. Söz konusu konferans ile Ajansın bölgemizde yürütmüş olduğu endüstriyel simbiyoz çalışmaları aktarılacak olup, kurumsal kapasite arttırılacak ve tecrübe paylaşımı yapılacaktır. **Bu SOP'un nihai hedeflerinden biri de bölgemizde bir sürdürülebilir üretim merkezinin kurulmasıdır.** Bu kapsamda dünyadaki örnekler incelenecek, başarılı örneklerle tecrübe paylaşımı yapılacaktır.

Teknik Destek veya doğrudan alım aracılığı ile kurumlara ihtiyaç duyulan eğitimler verilerek kapasite geliştirilmesi sağlanacaktır. Program kapsamında sanayicilere yönelik temiz üretim ve endüstriyel simbiyoz konularında bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilecektir. Ayrıca bu konuda çalışan profesyoneller ve danışmanların kapasitesinin geliştirilmesi için temiz üretim etütleri, örnek temiz üretim uygulamaları ile endüstriyel simbiyoz ağı yönetimi ve uygulamaları üzerine eğitimler düzenlenecektir. Ayrıca Ajans personelinin hayata geçen temiz üretim ve endüstriyel projelerinin etkilerini hesaplama üzerine eğitim alması planlanmaktadır.

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

Üç ilde de program kapsamında faaliyetler yürütülecektir. Temiz üretim, endüstriyel simbiyoz ve yeniden üretim konularında farkındalık yaratma ve bilinçlendirme çalışmalarında Yatırım Destek Ofisleri illerde aktif rol üstlenecektir. İllerde ayrı olarak yapılması planlanan toplantı ve çalıştayların duyurulması ve organizasyonların yapılması konusunda Yatırım Destek Ofisleri, Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi ile koordineli olarak çalışacaktır. İllerdeki temiz üretim uygulamaları, endüstriyel simbiyoz ve yeniden üretime yönelik projelerin takibi yapılacaktır. Projelerin hayata geçirilmesi için yatırımcılara destek olunacaktır.

Özellikle bölgesel kalkınma açısından önem taşıyan pilot projelerin fizibilite çalışmaları kapsamında ihtiyaç duyulacak teknik desteği sağlamak üzere üniversitelerden ve çevre konusunda danışmanlık yapan firmalardan hizmet alma yoluna gidilebilecektir. Yapılacak ön fizibilite çalışmaları sonuçları değerlendirilerek potansiyel yatırımcıların bölgeye çekilmesi için gerekli tanıtım ve yönlendirme faaliyetleri yürütülecektir.

2017 yılında tamamlanan "Seramik Karo ve Seramik Sağlık Gereçleri Üretiminde Açığa Çıkan Atıksu Arıtma Keklerinin Çimento Sektöründe Simbiyotik Kullanılabilirliği" ile devam etmekte olan "Mermer Atıklarından Katma Değeri Yüksek Kimyasal Madde Üretimi" ne yönelik ön fizibilite çalışmalarının sonuçları doğrultusunda projelerin hayata geçmesi için bölgedeki sanayiciler ve potansiyel yatırımcılarla görüşmeler yapılacaktır.

²¹ <https://is4ie.org/>

Ajans tarafından verilen destekler veya firmaların öz sermayesi ile gerçekleşen yatırımlar yakından takip edilecek iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılması çalışmaları yürütülecektir.

v. Ajans Destekleri

2018 yılı Mali Destek Programları kapsamında “Endüstriyel Simbiyoz Mali Destek Programı” na çıkmış olup firmaların atıksuyunun, geri dönüştürülemeyen atık ve yan ürünlerinin başka firmalarda girdi/hammadde olarak kullanılması, atıklardan yüksek katma değerli ürün ve/veya enerji üretimi, atık ısının su buharı veya enerji olarak diğer işletmelerde değerlendirilmesi öncelikleri belirlenmiştir. Bu Mali Destek Programı kapsamında başarılı bulunan ve sözleşmesi imzalanan projelerin uygulamaları 2019 yılında devam edecektir.

Önümüzdeki üç yıllık dönemde temiz üretim odaklı bir mali destek programının tasarlanması öngörülmektedir. Bu program ile TR41 Bölgesinde üretim faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel etkilerin azaltılması, kaynak ve enerji kullanımındaki verimliliğin artırılması yoluyla sürdürülebilir üretime geçişe katkı sağlamak amaçlanacaktır. Atıkların kaynağında azaltılması, hammadde, su ve enerji tüketimini azaltmaya yönelik uygulamalarla temiz üretime geçişin sağlanması; çevre dostu teknolojilerin geliştirilmesi öncelikler arasında olacaktır.

vi. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

Ortak Süreç Kaynakları için Güvenli Yönetim Platformu Projesi (ShareBOX- Secure Management Platform for Shared Process Resources)

Avrupa Komisyonu’nun yeni Ar-Ge ve inovasyon programı olan Ufuk 2020 altında uygulanan bir projedir. Proje ile Endüstriyel Simbiyoz (ES) yaklaşımının, Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi’nin de içinde yer aldığı pilot alanlarda hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Toplam bütçesi 5,4 milyon Avro olan ve Avrupa’nın farklı ülkelerinden 15 ortağın yer aldığı bu önemli proje ile endüstriyel simbiyoz olanaklarına yönelik gerçekleştirilecek ihtiyaç analizi ve fizibilite çalışmaları sonucunda pilot uygulamaların hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. 2019 yılında projenin faaliyetlerinin takibi yapılacak ve faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde Eskişehir Sanayi Odası’na destek olunacaktır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürlüğü (VGM) ile Dünya Bankası Uluslararası Finans Kuruluşu (DB-IFC) iş birliğinde “Eko-Endüstriyel Parklar” temalı Bursa OSB’nin de pilot seçildiği **“Türkiye için Yeşil Organize Sanayi Bölgesi (OSB) Çerçevesinin Geliştirilmesi Projesi”** yakın zamanda tamamlamıştır. Projenin ikinci aşamasının Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi ve Verimlilik Genel Müdürlüğü (SVGM) tarafından 2018 yılı ikinci yarısında başlatılması planlanmaktadır. **Projede ilk aşamada Bursa OSB pilot bölge olarak analiz edilmiş olup ikinci aşamada bölgemizde Eskişehir Sanayi Odası OSB ve Bursa’da Nilüfer OSB’nin seçilmesi beklenmektedir.** Söz konusu proje kapsamında yapılacak analiz ve çalışmalar Ajans tarafından takip edilmekte olup projeyi takiben Yeşil OSB’ler oluşturulması aşamasında SVGM ile yakın çalışarak bölgemizde bu çalışmalara destek verilecektir.

İngiltere Refah Fonu tarafından desteklenen **“Türkiye için Endüstriyel Simbiyoz Yol Haritası Geliştirilmesi (Developing an Industrial Symbiosis Roadmap for Turkey)”** Projesi kapsamında

bölgemiz pilot bölge olarak seçilmiştir. İngiltere adına İngiltere Ulusal Endüstriyel Simbiyoz Programının (National Industrial Symbiosis Programme- NISP) uygulayıcı kuruluş olan International Synergies Ltd.'in proje yürütücüsü olduğu projede eski Kalkınma Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı proje ortağı olarak yer almaktadır. 2019 yılı Mart ayında bitmesi beklenen projede bölgemizde yapılacak görüşmeler ve veri talepleri konusunda proje ekibine destek olunacaktır.

Ajansımız, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) desteği ile SKD Türkiye İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği yürütücülüğünde ve ABD İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Konseyi (USBCSD) iş birliğiyle devam **Türkiye Materials Marketplace projesinin** danışma kurulunda yer almaktadır. Bu proje bulut tabanlı dijital bir platformda atık alış-verişi, endüstriyel simbiyoz uygulamalarını teşvik etmektedir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından da desteklenen projenin OSB'lerde yaygınlaştırılması adına yapılacak faaliyetlere Ajansımız organizasyonel destek verecektir.

e. *Program Süresi ve Zaman Planlaması*

(3 yıllık süre, 3 aylık dönemler itibarıyla takip)

Şekil 3. Sürdürülebilir Üretime Geçiş SOP Zaman Planı

Faaliyetler	2019				2020				2021			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Organize Sanayi Bölgelerinde Endüstriyel Simbiyoz Olanaklarının Araştırılması												
Potansiyel Endüstriyel Simbiyoz Projelerine Yönelik Ön Fizibilite Çalışmaları												
Temiz Üretim Etütleri Yapılması												
Temiz Üretim Raporu												
Temiz Üretime Yönelik Firma Görüşmeleri												
Endüstriyel Simbiyoz Yönelik Firma Görüşmeleri												
Yeniden Üretime Yönelik Firma Görüşmeleri												
Danışma ve Teknik Kurul Toplantıları												
Uygulamalı Temiz Üretim Eğitimleri												
Endüstriyel Simbiyoz Sinerji Çalıştayları												

Yeniden Üretim Konferansı Düzenlenmesi												
Konferans Katılımı ve Teknik Geziler												
Endüstriyel Simbiyoz Broşürü Oluşturulması												
Yeniden Üretim Broşürü Hazırlanması												
Yeniden Üretim Yol Haritasının Oluşturulması												
Endüstriyel Simbiyoz Mali Destek Programı (Uygulama Süreci)												
2020 yılı Temiz Üretim Mali Destek Programı												

Planlanan Faaliyet
Düzenli/Sürekli Faaliyet

f. *Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri*

Yönetim ve Koordinasyon mekanizmasının uygulanması, ilgili toplantıların düzenlenmesi ve sekretarya çalışmalarının yürütülmesi BEBKA'nın sorumluluğunda olacaktır. Söz konusu mekanizma çerçevesinde, Yönetim ve Koordinasyon sürecinde oluşturulacak organlar, bileşimleri ve çalışma esasları şu şekilde tanımlanmıştır:

- **Yönlendirme ve Danışma Kurulu:** BEBKA'nın başkanlık edeceği kurul Sürdürülebilir Üretim SOP kapsamında başta Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri, TSO'lar, OSB'ler, üniversiteler ve kümeler olmak üzere İlgili Kurum / Kuruluş olarak tanımlanmış kurum ve kuruluşlardan en az Genel Müdür / Başkan / Genel Sekreter düzeyinde birer temsilciden oluşacaktır. Ayrıca bu kurula Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan temsilciler de davet edilecektir.
- Yönlendirme ve Danışma Kurulu yılda 2 kez BEBKA Genel Sekreteri başkanlığında toplanacaktır. SOP kapsamında yürütülen faaliyetlere yönelik olarak yapılacak bilgilendirme toplantılarında Kurul üyelerinin gelecek yıllardaki faaliyetlere yönelik görüş ve önerileri alınacaktır.
- Yönlendirme ve Danışma Kurulu, SOP bünyesinde gerçekleştirilecek olan bileşenler çerçevesinde gerekli olan veri temini, raporlama, faaliyet koordinasyonu ve iş birliği konularında bulundukları kurumlardaki teknik personellerin ajans personeli ile eşgüdümü ve uyumlu bir biçimde çalışarak ilgili konularda gerekli yardımların sağlanmasından sorumludur.
- **Sürdürülebilir Üretim SOP Çalışma Ekibi:** İlgili SOP yönetiminin ajans içinde koordinasyonu da Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi tarafından yürütülecektir. PPKB koordinasyonunda Genel Sekreter onayı alınarak ilgili birimlerden uzmanların katılımı ile SOP özelinde bir çalışma ekibi oluşturulacaktır. Mali destek programları, güdümlü projeler gibi destek mekanizmaları ile desteklenecek olan SOP bileşenleri özelinde, ilgili çalışma ekibine Program

Yönetimi Birimi'nden ilgili uzmanlar da ekibe dahil edilecektir. İller ölçeğinde ele alınacak SOP bileşenleri çerçevesinde ajans bünyesindeki illerde bulunan Yatırım Destek Ofisi uzmanları da ekip bünyesinde çalışmalara destek vereceklerdir.

- Sürdürülebilir Üretim Çalışma Ekibi, SOP'un Yönetim ve Koordinasyon sürecine ilişkin her türlü sekretarya faaliyetini yerine getirecektir. Yönetim ve Koordinasyon Mekanizmasının kurulumunu ve işlerliğini sağlayacak olan Çalışma Ekibi, Sorumlu Kurum ve Kuruluşların sağladığı bilgi ve veriler doğrultusunda, faaliyetlerin gerçekleşme düzeylerine ilişkin raporlar hazırlayacak ve bu raporları, Yönlendirme ve Danışma Kuruluna sunacaktır.
- **İlgili Kurum / Kuruluş:** Bölgesel sürdürülebilir üretim uygulamalarının yaygınlaştırılması, sinerjilerin hayata geçirilmesi, sinerji ağı oluşturulmasına katkı sağlanması, iş birliği faaliyetlerinin yürütülmesine katkı sağlayacak kurum ve kuruluşları kapsamaktadır. Görev, yetki ve sorumlulukları doğrultusunda, eylemlerin gerçekleşmesi sürecinde Sorumlu Kurum ya da Kuruluşa gerekli her türlü desteği sağlamaktan, faaliyetlerin yürütülmesi safhasında yapılacak toplantılara katılmaktan ve gerekli yazışmaları gerçekleştirmekten sorumlu olacaktır. Bu kurum ve kuruluşlar bölgemizde bulunan Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri, TSO'lar, OSB'ler, üniversiteler ve kümelerdir.

2018 yılında ilgili kurulların oluşturulmuş ve ilk toplantılar gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında da danışma kurulu toplantılarına devam edilmesi planlanmaktadır.

g. İzleme ve Değerlendirme

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi yapılacak olup performans göstergeleri üzerinden sonuç odaklı programın değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

SOP kapsamında yürütülecek faaliyetler için oluşturulan ilerleme raporu baz alınarak yıllık izleme ve değerlendirme raporu hazırlanacak olup Yönlendirme ve Danışma Kuruluna sunulacaktır.

Yönlendirme ve Danışma Kurulu, SOP'ta yer alan eylemlerin gerçekleşme düzeylerinin yanı sıra, SOP'ta tanımlanmış hedeflere ulaşma düzeyine ilişkin üst perspektiften izleme yapacak ve genel değerlendirmede bulunacaktır. SOP bünyesindeki bileşenlere ilişkin potansiyel riskler de Danışma Kurulunda ele alınabilecek ve uygulanması gereken acil önlemlere yönelik gerekli faaliyetlere ve uygulanma yöntemlerine de ilgili raporlar çerçevesinde yer verilecektir.

Buna istinaden, Sürdürülebilir Üretime Geçiş SOP I. Yürütme ve Danışma Kurulu 25 Temmuz 2018 tarihinde Eskişehir'de gerçekleştirilmiştir. Danışma Kurulu toplantısında üç ilin ilgili kurum temsilcilerinden oluşan kurul üyelerine ek olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkilileri de katılım sağlamıştır. Söz konusu Danışma Kurulu toplantısında Endüstriyel Simbiyoz Programı kapsamında şu ana kadar yürütülen faaliyetler hakkında kurul üyelerine bilgilendirme yapılmış olup, önümüzdeki dönem çalışmaları aktararak Bakanlık yetkilileri ve kurul üyelerinin görüş ve önerileri alınmıştır.

Sürdürülebilir Üretime Geçiş SOP kapsamında 2018 yılı içerisinde; Eskişehir Endüstriyel Simbiyoz Olanaklarının Araştırılması Projesini gerçekleştirmeye yönelik teknik şartname hazırlanmış olup, ihale tamamlanmıştır. Proje kapsamında ihtiyaç duyulan verilerin temini için ilgili kurumlarla yazışmalar yapılmıştır. 13 Kasım 2018 tarihinde Eskişehir Sanayi Odası, Eskişehir Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü

yetkilileri ve proje ekibinin katılımıyla proje başlangıç toplantısı gerçekleştirilmiş olup, projenin aşamaları ile ilgili paydaşlara bilgi aktarılmış olup görüş ve öneriler alınmıştır. Toplantıda proje faaliyetlerinin nasıl yürütüleceği ile ilgili değerlendirmeler yapılmıştır.

Uygulamalı temiz üretim eğitimlerinin gerçekleştirilmesine yönelik TÜBİTAK MAM Çevre ve Temiz Üretim Enstitüsü (ÇTÜE) ile iletişime geçilerek organizasyon için gerekli danışmanlık ve hizmet alımları başlatılmıştır. Ayrıca, SOP'ta öngörülen temiz üretim etütlerinin yürütülmesi için çalışmalara başlanmış olup içerik hazırlanması amacı ile TÜBİTAK MAM yetkilileri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

01 Mart 2018 tarihinde KalDer Bursa Şubesi Çevre ve İş Güvenliği Kalite Uzmanlık Grubu tarafından düzenlenen "Yeni Nesil Çevreci Yaklaşımlar" konulu panele Ajansımız tarafından katılım sağlanmış olup, endüstriyel simbiyoz ve Ajansımızın bu konuda yaptığı çalışmalar hakkında bir sunum yapılmıştır.

"Yarının Kentleri" temasında 16-20 Nisan 2018 tarihlerinde Kapadokya'da düzenlenen II. Uluslararası Şehir, Çevre ve Sağlık Kongresine Ajansımız tarafından katılım sağlanmıştır. İlerleyen teknolojiye rağmen temel ihtiyaçları karşılamayı sağlayan olanakların azalması ikilemini ele alan II. Uluslararası Şehir, Çevre ve Sağlık Kongresi'nde "Yarının Kentleri" için Belediyeler, Üniversiteler, Bakanlıklar ve Kamu Kurumlarından birçok temsilci biraya gelmiştir. Kongre kapsamında 19 Nisan Perşembe günü "Sürdürülebilir Kalkınma Perspektifinden Kalkınma Ajansları ve İyi Uygulama Örnekleri" Kurumsal Sunum başlığında Ajansımızın Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi uzmanları tarafından hazırlanan "Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı Bölgesel Kalkınma Çalışmaları" ve "TR41 Endüstriyel Simbiyoz Programı" bildirilerine ilişkin sunumlar katılımcılara aktarılmıştır.

10 Mayıs 2018 tarihinde Bursa Teknoloji ve Koordinasyon ARGE Merkezi (BUTEKOM) tarafından Bursa Ticaret ve Sanayi Odası (BTSO), Uludağ İhracatçı Birlikleri (UIB) ve Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA) iş birliğinde Tekstilde Temiz Üretim Günleri gerçekleştirilmiştir. Etkinlikte, endüstriyel simbiyoz kavramı ile BEBKA tarafından yürütülen Endüstriyel Simbiyoz Programı ve konu ile ilgili Ajans destekleri hakkında bilgiler katılımcılarla paylaşılmıştır.

3.3. Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı

a. *Amaç*

Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının genel amacı; TR41 bölgesinde girişimcilik ekosistemini geliştirerek bölgedeki girişimcilik kapasitesinin artırılmasıdır.

Programın özel amaçları ise aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

Özel Amaç 1: TR41 bölgesinde girişimcilik ekosisteminin eksik kalan unsurlarının tespit edilerek girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesi ve desteklenmesi

Özel Amaç 2: TR41 bölgesinde girişimcilik ekosisteminde yatırım ve finansman modellerinin geliştirilmesi

Özel Amaç 3: TR41 bölgesinde mentor ve eğitimler yoluyla hızlı büyüme potansiyeline sahip girişimcilerin desteklenmesi

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

Küresel Girişimcilik Endeksi 2017’ye göre Türkiye’nin girişimcilik alanında en güçlü olduğu alan risk sermayesi, en zayıf olduğu alan ise risk kabulü²² olarak belirlenmiştir. **Risk sermayesi**, hızlı büyüme, ürün inovasyonu, teknoloji benimseme ve start-up yetenekleri faktörlerinde dünya ve Avrupa ortalamasının üzerinde bir performans sergileyen ülkemizin; insan kaynağı, rekabet, uluslararasılaşma, süreç inovasyonu, risk kabulü, networking, kültürel destek gibi faktörlerde geliştirilmesi gereken alanlar bulunmaktadır.

10. Kalkınma Planı’nda da belirtildiği gibi KOBİ’lerin rekabet güçlerinin artırılarak ekonomik büyümeye katkısının yükseltilmesi temel amaçtır. Bu kapsamda, öncelikle hızlı büyüyen veya büyüme potansiyeline sahip girişimler ile ürün, hizmet ve iş modeli açılarından yenilikçi KOBİ’lerin desteklenmesi esastır. **Bursa Eskişehir Bilecik 2014-2023 Bölge Planı’nda** belirtildiği gibi, bölgede başta üniversiteler olmak üzere kurum ve kuruluşlarda girişimcilik ve yenilik kültürünün geliştirilmesine ihtiyaç vardır. TR41 Bölgesi girişimcilik anlamında potansiyelini gerçekleştirememektedir. Buna yönelik olarak Bölge Planı’nda girişimcilik kültürünün geliştirilmesi ve yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik oluşturulan tedbirler yer almaktadır. **Türkiye ve TR41 Bölgesi İçin Gelişme Endeksi (2008-2014)’nde** yer alan Girişimcilik Alt Endeksi’nde Bursa ili 3.sırada yer alırken Eskişehir ve Bilecik illeri endeks sıralamasında sırasıyla 26. ve 55.sırada yer almaktadır.

TR41 bölgesi girişimcilik ekosistemi içerisinde yer alan 5 (beş) teknoloji transfer ofisi (TTO) girişimcilere hizmet vermektedir. ULUTEK ve ATAP Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve 6 (altı) üniversite faaliyet göstermektedir. Bölgede potansiyel yatırımcılar olarak görülen sanayi ve ticaret odası temsilcileri, sanayici ve iş adamları dernekleri ile ilgili konseyler, alt kurullar, ilgili müdürlükler ve kamu kurumları ekosistemin birer parçasıdır. KOSGEB ve TÜBİTAK destekleri incelendiğinde, ayrıca bölgedeki paydaşlarla yapılan görüşmeler neticesinde, girişimcilik ekosisteminde eksik olan ve GİSEP tarafından belirlenen stratejilerden biri olan teknoloji odaklı hızlandırıcılar ön plana çıkmaktadır. Bu ihtiyaca binaen tasarlanan Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı (TechUP)’nın üçüncü uygulama yılı neticesinde bölgemizde mentor kapasitesinin yetersiz olduğu ve bu ihtiyacın bölge dışındaki mentorlardan karşılandığı tespit edilmiştir. Ayrıca bu eksik unsur, BTSO Ekonomik İlişkiler ve Finans Konseyi “BTSO Girişimci Yatırımcı Buluşması” Alt Çalışma Grubu Raporu’nda da tespit edilmiş olup bölgedeki mentor eksikliğinin giderilmesi için mentor yetiştirme programları planlanmaktadır. KOSGEB’den girişimcilik eğitimi desteği alarak işini kuranların oranı %10’dur. Uygulamalı girişimcilik eğitimi KOSGEB ve İŞKUR tarafından uzun bir süredir verilmesine rağmen, iş kurma ve işi sürdürme oranlarının düşük olması, uygulamalı girişimcilik eğitiminin farklı bir metotla verilmesi ihtiyacını ortaya koymuştur. BEBKA olarak inovatif girişimcilere mentorlukla bütünleşik bir şekilde uygulamalı girişimcilik eğitimleri verilmesi planlanmaktadır.

Melek yatırımcılık ile ilgili çalışmalar İstanbul ve Ankara odaklı olmuştur. Bu çalışmaların “Finansmana erişimi kolaylaştıracak bölgesel girişim sermayesi, melek yatırımcı ve risk sermayesi gibi finansman modellerinin geliştirilmesi ve etkinleştirilmesi” alt tedbiri doğrultusunda, TR41 bölgesinde de farkındalık ve

²² Risk Acceptance. Of the personal entrepreneurial traits, fear of failure is one of the most important obstacles to a startup. Aversion to high-risk enterprises can retard nascent entrepreneurship.

kapasite artırıcı faaliyetlerle melek yatırımcılığın bölgemizde yaygınlaştırılması için faaliyetlere devam edilecektir.

Girişimciliğin son dönemlerde daha da önem kazanması ile birlikte bu alanda temel strateji ve hedeflerin ortaya konulabilmesi için 2012 yılında ilki hazırlanan **“Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı(GİSEP)”** nın 2015-2018 çalışmasında genel amaç “Ülkemizde girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmak, güçlü bir ekosistem oluşturmak ve girişimciliği geliştirmek” olarak belirlenmiştir. GİSEP hazırlanırken kamunun düzenleyici, yol gösterici ve izleyici bir rol üstlenmesi, gerekli durumlarda uygulamalarda yer alması, özel kuruluşların girişimciliğin geliştirilmesindeki rolünün artırılması, girişimcilik desteklerinin uygulanmasında özel kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile stratejik iş birlikleri yapılması, düzenleyici çerçeve ile ilgili çalışmaların tüm tarafların katılımı ile gerçekleştirilmesi, Girişimcilik Konseyi’nin çalışmalarıyla etkin koordinasyon sağlanması, desteklerin tasarlanmasında hedef kitleye özgü ihtiyaçların göz önünde bulundurulması prensipleri göz önünde bulundurulmuştur. BEBKA Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı da hazırlanırken bu prensipler göz önünde bulundurularak müdahale alanları belirlenmiştir. GİSEP müdahale alanlarından olan “Yenilikçi Girişimciliğin Desteklenmesi” müdahale alanında Ajansımız TechUP ve SeedUP gibi programlar geliştirmiş, “Eğitim ve Danışmanlık Hizmetleri” müdahale alanına yönelik olarak “Mentor Yetiştirme Eğitimleri” planlamış, TechUP ve SeedUP programlarının içeriğinde yatay ve dikey mentorluklar ile tamamlayıcılığı sağlamıştır. “Finansmana Erişim” müdahale alanına yönelik olarak ise bölgemizde Melek Yatırımcılık konusunda farkındalık artırıcı çeşitli faaliyetler gerçekleştirmekte ve önümüzdeki dönemde de Melek Yatırımcılık tanıtım ve yaygınlaştırma faaliyetlerine devam edecektir. Ayrıca Bakanlığımız koordinasyonunda modellenen “Bölgesel Girişim Sermayesi Çalışması” kapsamında bölgemizde hangi firmaların yatırım yapılmaya uygun olduğu konusunda bir araştırma çalışması yürütülmektedir.

c. *Sonuç ve Çıktı Hedefleri*

Girişimcilik Ekosistemin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının 3 (üç) yıllık sonuç ve çıktı hedefleri şunlardır:

Tablo 6. Girişimcilik Ekosistemin Geliştirilmesi SOP Sonuç Göstergeleri

#	Gösterge Adı	Birim	Mevcut	Hedef	Doğrulama Kaynağı	İlgili Özel Amaç(lar)
1	Girişimcilik MDP kapsamında düzenlenen faaliyetlerden doğrudan yararlanan faydalanıcı sayısı	Kişi	0	100	BEBKA	1
2	Girişimcilik MDP kapsamında 1 yıldan uzun süreli istihdam edilen toplam kişi sayısı (Proje Ekibi Dışında)	Kişi	0	10	BEBKA	1
3	Girişim sermayesi fonuna yönelik hedef kitle firmaların belirlenme çalışması	Adet	0	1	BEBKA	2
4	SeedUP kapsamında yaratılan istihdam sayısı ²³	Kişi	0	10x3	BEBKA	3
5	SeedUP programı sonucunda firmasını kuran girişimci sayısı	Kişi	0	20x3	BEBKA	3

²³ Program kapsamında her yıl 10 kişinin istihdam edilmesi öngörülmektedir.

6	SeedUP programında Geliştirilen Yenilikçi İş Fikri Sayısı	Adet	0	2x3	BEBKA	3
7	TechUP kapsamında yatırım alan KOBİ sayısı	Adet	1 ²⁴	1x3	BEBKA	3
8	TechUP kapsamında yaratılan istihdam sayısı ²⁵	Kişi	10	3x3	BEBKA	3

Tablo 7. Girişimcilik Ekosistemin Geliştirilmesi SOP Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Mevcut Durum		Hedef		Doğrulama Kaynağı	İlgili Özel Amaç(lar)
		Değer	Değer	Katkı	Dönem		
Bölgede yetiştirilen mentor sayısı	Kişi	0	20x3	60	2019/2 2021/4	BEBKA	1
Girişim sermayesi fonu oluşturulmasına yönelik katılım sağlanan toplantı sayısı	Adet	0	2X3	6	2019/2 2021/4	BEBKA	2
SeedUP kapsamında yatırım alan girişimci sayısı	Kişi	0	1x3	3	2019/2 2021/4	BEBKA	3
Melek yatırımcılık konusunda düzenlenen farkındalık artırıcı etkinlikler	Adet	2	6	4	2019/3 2021/4	BEBKA	1
SeedUP kapsamında eğitim hizmeti sağlanan girişimci sayısı	Kişi	0	20x3	60	2019/1 2021/2	BEBKA	3
SeedUP kapsamında verilen mentorluk	Saat	0	40x3	120	2019/1 2021/2	BEBKA	3
TechUP kapsamında mentorluk/egitim hizmeti sağlanan KOBİ sayısı	Adet	20	50 (10x3)	30	2019/1 2021/4	BEBKA	3
TechUP kapsamında verilen mentorluk	Saat	52	252 (50x3)	150	2019/1 2021/4	BEBKA	3
TechUP kapsamında yurtdışına götürülen firma sayısı	Adet	0	3x3	9	2019/1 2021/4	BEBKA	3

²⁴ 2018 Bursa TechUP Programı kapsamında 1 firma yatırım almıştır.

²⁵ 2017 ve 2018 yılları arasında yürütülen Eskişehir ve Bursa TechUP programlarındaki firmalar, programın neticesinde büyüyerek sırasıyla 8 ve 2 olmak toplam 10 yeni personel istihdam etmektedir (Kaynak: ARİNKOM TTO ve Uludağ Üniversitesi TTO).

Girişimcilik ekosistemi için organize edilen çalıştay, toplantı, vb. etkinlik sayısı	Adet	0	4	4	2019/1 2021/4	BEBKA	1
TechUP kapsamında organize edilen eğitim sayısı	Sayı	8	20	12	2019/1 2021/4	BEBKA	3
Mentor eğitimi alan kişi sayısı	Kişi	0	60	60	2019/1 2021/4	BEBKA	1
Mentor eğitimi kapsamında alınan eğitim süresi	Saat	0	160	160	2019/1 2021/4	BEBKA	1
Mali Destek Programları kapsamında desteklenen proje sayısı	Kurum Sayısı	0	10	10	2019/1 2021/4	BEBKA	3
Mali Destek Programları kapsamında destek bütçesi	Milyon TL	0	5	5	2019/1 2021/4	BEBKA	3
MDP kapsamında Bilgilendirme Toplantısı sayısı	Adet	0	4	4	2019/1 2021/4	BEBKA	3
Girişimcilik Eylem Planı	Adet	0	1	1	2019/1 2019/4	BEBKA	1

d. *Proje ve Faaliyetler*

BEBKA girişimcilik ekosistemini analiz ederek, eksik unsurları tespit etmeyi planlamaktadır. Girişimcilik sisteminde hem girişimci hem yatırımcı hem de aracı aktörler anlamında kapasite artışı hedeflenmektedir. İş fikri aşamasında desteklenmeye başlanan girişimcilik için bölgemizdeki hedef daha çok teknoloji odaklı ve inovatif girişimcilerdir. Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında öngörülen faaliyetler aşağıdadır:

- Girişimcilik Ekosistemi Eylem Planı hazırlanması
- TechUP programı
- SeedUP programı
- Mentor Yetiştirme Eğitimleri
- Melek Yatırımcılığın Geliştirilmesi
- Bölgesel Girişim Sermayesi Model Çalışması
- Girişimcilik Mali Destek Programının yürütülmesi

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Girişimcilik Ekosistemi Eylem Planı

Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı ekosistemin içindeki birçok özel sektör ve kamu sektörü oyuncularını içermesi ve 2023 vizyonuna ulaşmak için katma değerli ve yüksek teknolojiye üretime geçişin sağlanmasına aracı olması nedeniyle programın etkin bir şekilde yürütülmesi önemlidir. Bu nedenle, öncelikle bölgemizdeki mevcut durumun tespiti, girişimcilik ekosistemindeki aktörlerin aktif katılımı ile düzenlenecek toplantılarda ortaya konacaktır. Yapılan kurum ziyaretlerinde ortaya konan tespitlerin bölgedeki tüm ilgili paydaşlar tarafından sahiplenilmesi ve destek mekanizmalarının uç uca eklenilerek ilerlemesi, kamu kaynağının etkin kullanımı açısından da efektif olacaktır. Ortaya konacak olan stratejiler GİSEP'in bölgesel anlamda uygulanabilirliği için kritik bir öneme sahiptir. Girişimciler, firmalar, TTO'lar, TGB'ler, üniversiteler, Ar-Ge Merkezleri, hızlandırıcılar, SİAD'lar, ticaret ve sanayi odaları, kamu kurumları, ilgili alt kurullar, KOSGEB, İŞKUR, TOBB Girişimciler Kurulu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, melek yatırımcılar, melek yatırımcı ağları, TÜBİTAK girişimcilik ekosisteminin birer parçası olarak rol oynamaktadır. Tüm paydaşların bir araya gelerek Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi için bir eylem planı hazırlanmalıdır. Bu eylem planı çerçevesinde süregelen ve yeni dönemde de başlayacak olan bileşenlere vizyon belirlemesi açısından önemli görülen bu çalışmanın Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi SOP'u için olmazsa olmaz bir unsurdur. Bu eylem planının hazırlığı sırasında, girişimcilik ekosisteminin eksik unsurları tespit edilerek gelecek dönemdeki faaliyetler şekillenecektir. Ayrıca Bakanlık koordinasyonunda çalışılan Bölgesel Girişim Sermayesi Modeli için hedef kitlenin tespiti de bu eylem planı çalışmasının bir parçası olarak tespit edilecektir.

Bölgesel Girişim Sermayesi

GİSEP (2015-2018) Eylem Planı'nda girişimcilerin finansmana erişiminin kolaylaştırılması ana hedeflerden biri olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda, Hazine Müsteşarlığı koordinasyonunda Bakanlığımızın da iş birliği kuruluşu olduğu girişim sermayesine ilişkin faaliyetler tanımlanmıştır. Buna göre üst fonlara kaynak aktarımına ilişkin ikincil mevzuatın tamamlanarak, girişim sermayesi sistemine ilişkin üst fonların kamu tarafından desteklenmesidir. TR41 2014-2023 Bölge Planı öncelikleriyle uyumlu olarak; Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinde finansmana erişimi kolaylaştıracak bölgesel girişim sermayesi, melek yatırımcı ve risk sermayesi gibi finansman modellerinin geliştirilmesi ve etkinleştirilmesi tedbir olarak belirlenmiştir. BEBKA olarak Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda 2012 yılında başlatılan "Bölgesel Girişim Sermayesi" çalışmasında piyasa analizi ve dünya örnekleri aşamaları yürütülmüş, anket çalışmasına katkı sağlanmıştır. Bölgesel Girişim Sermayesi çalışmasında gelinecek noktada model çalışmasına konu olabilecek bölgemizdeki hedef kitle firmaların belirlenme çalışmaları yürütülecektir. Bölgemizde hangi firmaların girişim sermayesi mantığında yatırım yapılmaya uygun olduğu konusunda bir araştırma çalışması yürütülecektir. TechUP ve SeedUP programları sonucunda bölgemizde oluşacak olan teknoloji odaklı ve inovatif girişimci havuzunda, girişimcilerin finansmanı için girişim sermayesi fonlarına yönlendirilmesi faaliyetleri yürütülecektir.

ii. İş birliği ve Koordinasyon

Melek Yatırımcılık

GİSEP (2015-2018) Eylem Planı'nda Girişimcilerin Finansmana Erişiminin Kolaylaştırılması hedefi altında bireysel katılım sermayesi sistemine ilişkin farkındalığın artırılması amaçlanmıştır. Kalkınma ajanslarının

da iş birliği yapılacak kuruluşlar arasında yer aldığı faaliyet için sistemin tanıtımına ve farkındalığın sağlanmasına ilişkin seminer ve toplantılar yapılması beklenmektedir.

Bu kapsamda Ajansımız, 2016 yılında ilk defa Eskişehir’de Melek Yatırımcılık Tanıtım Semineri ve İş Melekleri Paneli ile DemoDay etkinliği düzenlemiştir. Keiretsu Forum Melek Yatırımcı Ağı, Eskişehir Ticaret Odası (ETO) ve Eskişehir Sanayi Odası (ESO) iş birliği ile yapılan "Melek Yatırımcılık Tanıtım Semineri ve İş Melekleri Paneli "ne iş adamları, girişimciler, üniversite ve sanayinin temsilcileri davet edilmiştir. Potansiyel melek yatırımcı adaylarının keşfedilmesi, aktif yatırım yapan yatırımcılarla bir araya gelmeleri ve ekosistemin gelişmesi bakımından önemli çıktılar sağlamanın hedeflendiği etkinlikte melek yatırımcılar tecrübelerini aktarmıştır. Ülkemizin melek yatırımcılar ile ilgili mevzuat düzenlemesi olan sayılı ülkelerden biri olduğu ve bu özelliği ile dünya genelinde pek çok platformda örnek gösterildiği belirtilmiş, Hazine Müsteşarlığı uzmanları ise Bireysel Katılım Sermayesi teşvikleri konusunda katılımcıları aydınlatmıştır.

Bireysel Katılım Sermayesi (BKS) sistemine ilişkin kanunun düzenlemesi 2012 yılı Haziran ayında gerçekleşmiştir. Bu düzenlemeden çok kısa bir süre sonra 15 Şubat 2013 tarihinde sisteme ilişkin Bireysel Katılım Sermayesi Hakkında Yönetmelik yürürlüğe girmiş ve BKS sistemi faaliyete alınmıştır. 2018 yılı 2.çeyrek BKS (Bireysel Katılım Sermayesi) İlerleme Raporuna göre, bugüne kadar melek yatırımcı lisans sürecini tamamlayarak lisans almaya hak kazanan melek yatırımcıların %3’ü Bursa’da yer almaktadır. TR41 Bölgesinde melek yatırımcılık konusunda farkındalık ve kapasite artırılması ihtiyacı bulunmaktadır. Hazine Müsteşarlığı’nın melek yatırımcılık (Bireysel Katılım Sermayesi) konusundaki teşviklerinin yaygınlaştırılması gerekmektedir. Buna yönelik yapılan faaliyetlerin devamı ve geliştirilmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda, melek yatırımcılık tanıtım seminerleri, bölgedeki potansiyel melek yatırımcıların tespiti, melek yatırımcıların akreditasyonu, demoday etkinlikleri ile TechUP ve SeedUP bünyesinde oluşacak girişimci havuzundaki projelerin değerlendirilmesi, mevcutta akredite melek yatırımcıların potansiyel melek yatırımcılarla tecrübe paylaşımı toplantısı planlanmaktadır.

(Değişiklik, Onay: 13/03/2019)

Sosyal Girişimcilik

İçinde bulundukları toplumun sorunlarını çözmeye yönelik yenilikçi fikirler vasıtasıyla sosyal fayda yaratmak amacıyla kurulan ve bu amaca yönelik ekonomik faaliyetler yürüten, bu faaliyetler sonucunda ortaya çıkan kârın tekrar sosyal amaçlar için kullanılmasını amaçlayan sosyal girişimler, kuruldukları yerlerde sosyal değişimin araçları olmakla birlikte; ekonominin büyümesine, istihdamın artmasına ve bölgesel kalkınmaya katkı sunmaktadırlar. Sosyal girişimler; düşük gelirli topluluklar ya da diğer dezavantajlı gruplar için sosyal değer yaratan, gerekli fonları ortaya çıkaran, piyasa temelli stratejilere dayanan ve toplumsal fayda odaklı organizasyonlardır.

Teknoloji ya da yenilikçi odaklı girişimcilik kavramlarının gölgesinde kalması ve sosyal girişimlerin kooperatif, işletme, vakıf ya da dernek gibi farklı tüzel kişiliklere sahip olması bu alanın toplum ve kamu tarafından daha iyi anlaşılması önünde engel teşkil etmektedir. Sosyal girişimlerin bölgesel kalkınmaya olan etkisinin artırılması için sosyal girişimcilik konusunda bilinirlik ve farkındalığın artırılması gerekmektedir. Buna yönelik olarak Ajansımız, bölgemizde sosyal girişimcilik konusunda bilinirliği artırmak ve farkındalık

sağlamak amacıyla genel katılımlı seminerler, odak grup çalışmaları, toplantılar ve eğitimler gerçekleştirmeyi planlamaktadır.

iii. Kapasite Geliştirme

Mentor Yetiştirme Eğitimi

GİSEP (2015-2018) Eylem Planı'nda, girişimcilere yönelik mentorluk çalışması yaygınlaştırılması konusunda çalışmalar öngörülmüştür. Başarıya ulaşan küçük çaplı mentorluk uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmaların yapılacağı belirtilmiştir. Mentor sayısının artması bir performans göstergesi olarak gösterilmiş, girişimciliğin aşamaları ve ihtiyaçlarına göre danışmanlık sisteminin geliştirileceği ve uygulanacağı ifade edilmiştir. Bu doğrultuda, TR41 bölgesinde Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı (TechUP) yürütülmesi aşamasında ve önceki dâhil olunan eğitimlerde ortaya çıkan mentor ihtiyacının karşılanması bölgenin girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi için önem arz etmektedir.

BEBKA olarak bölgemizdeki girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi ve mentor altyapısının güçlendirilmesi için mentor yetiştirme eğitimleri verilmesi planlanmaktadır. GİSEP'te KOSGEB'e atfedilen bu görev için, ilgili diğer bir kamu kurumu olarak mentor havuzunun geliştirilmesi için sağlanacak bu destek sayesinde, Ajansımız bünyesinde yürütülen Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı süreçlerindeki mentor ihtiyacına ve genel anlamda bölgemizdeki mentor yetiştirilmesi ile ilgili taleplere cevap verileceği düşünülmektedir.

Mentor Yetiştirme Eğitimleri, daha önce bu konularda eğitim vermiş olan kişilerden hizmet alımı şeklinde yapılacaktır. Bu eğitimler sonucu oluşan mentor havuzundan TechUP, SeedUP gibi girişimcilik programlarımızda faydalanılacak olup eğitimlerin kalitesi bölgemizin mentor kapasitesini profesyonel bir biçimde artırmaya yöneliktir.

TechUP Programı

GİSEP (2015-2018) Eylem Planı'nda yenilikçi ve teknoloji tabanlı girişimciliğin desteklemesi ana hedeflerden biri olarak belirlenmiştir. Buna göre, hızlı büyüyen ve küresel doğan işletmeler geliştirilecek ve desteklenecek, yenilikçi girişimciler, teknogirişimciler eğitimler, hızlandırıcı programları ve uluslararası deneyimlerle desteklenecektir. Bu kapsamda, BEBKA teknolojik girişimciliğin güçlendirilmesi, hızlı büyüme potansiyeli yüksek firmaların mentorlar gözetiminde desteklenmesi amacıyla Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programını (TechUP) bölgemizdeki teknoloji transfer ofisleri ile birlikte kurgulanmıştır. Programın amacı, faaliyet gösterdiği alanda yenilikçi ve teknolojik bir ürünü/hizmeti olan; fakat söz konusu atılımı finansal kısıtlar veya tecrübe eksikliği gibi sebeplerle gerçekleştiremeyen 10 girişimci firmanın büyüme hedeflerinin yatay ve dikey mentorlar²⁶ gözetiminde desteklenmesi ve girişimcilerin yatırım yapılabilir hale getirilmesidir. Programın hedeflediği girişimciler geliştirdikleri teknoloji ile programa başvuru yapmaktadır. Seçilen girişimciler, 3 ay sürecek eğitim, mentorluk ve danışmanlık hizmetlerinden oluşan hızlandırıcı programa alınacak ve program sonunda düzenlenecek Demo Day ile yatırımcı karşısına çıkacaktır.

²⁶ Hızlandırıcı mentorluğu olarak da adlandırılan “Yatay Mentorluk” genel bir yaklaşımla daha çok iş modeli geliştirme üzerine kurgulanmıştır. “Dikey Mentorluk” ise sektörel bir yaklaşımla, teknolojilerin ilgili oldukları sektörde, sektör temsilcileriyle eşleştirme yaparak, sektör temsilcilerinin uzmanlıklarından ve gerçek pazar deneyimlerinden faydalanma ve derin bilgi paylaşımı üzerine kurgulanmıştır.

Program 2016 yılı Kasım ayında hayata geçirilmiş ve ilk olarak Eskişehir ilinde uygulamıştır. Anadolu Üniversitesi ARİNKOM TTO ve Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ETTOM ortaklığında yürütülen programda Eskişehir Sanayi Odası (ESO) ve Eskişehir Ticaret Odası (ETO) iş birliği kuruluşu olarak yer almıştır. Anadolu Üniversitesi ANAÇ Ön Kuluçka Merkezi'nde toplam 24 saat eğitim, 157 saat mentorluk hizmeti verilmiştir. Firmaların seçim ve değerlendirme aşamasında hedeflenen 10 firma yerine fazladan iki firmanın programa alınması süreç içerisinde programdan kendiliğinden ayrılan firmaların olması nedeniyle faydalı olmuştur. Böylece programa alınacak firma sayısı hedefi tutturulabilmiştir. Mayıs 2017'de gerçekleşen TechUP Demo Day'de 10 işletme prototip ve ticarileşme aşamasında olan ürünlerini ve iş fikirlerini yatırımcılara sunmuştur. Jüri içerisinde DCP (Diffusion Capital Partners), ACT Venture Capital, Revo Capital, Şirket Ortağım Melek Yatırım Ağı ve Turkcell temsilcileri yer almıştır. Programa alınan girişimcilerin yatırımcı buluşmalarına katılımı devam etmekle birlikte çeşitli iş birlikleri gerçekleştirilmektedir. Örneğin denge robotu yapan bir firma ABD'den melek yatırımcılarla görüşmekte, yapay zekâ üzerine çalışan bir firma TE Connectivity firması ile iş birliği görüşmeleri yapmaktadır. Akıllı ulaşım sistemleri üzerine proje sunan bir firma TÜLOMSAŞ ile iş birliği görüşmeleri gerçekleştirirken, artırılmış gerçeklik üzerine çalışan bir firma, 500Startups isimli yatırımcı ile toplantılar düzenlemektedir. TechUP Programı Eskişehir'de 3 Mayıs 2018 tarihi itibarıyla 2. kez uygulanmaya başlanmış ve 18 Haziran 2018 tarihinde firma başvuruları sona ermiş olup değerlendirmeleri sonrasında mentor eğitim süreci başlatılmıştır.

Aynı program 2017 yılı içerisinde Bursa'da uygulamaya alınmıştır. Bursa'da Uludağ Üniversitesi TTO ortaklığında yürütülen programda, Uludağ Üniversitesi, ULUTEK Teknoloji Geliştirme Bölgesi ve Bursa Ticaret ve Sanayi Odası iş birliği içerisinde hareket edilmektedir. Programa başvurular 10 Ekim 2017 tarihinde başlamış olup, toplamda 34 firma ilgili programa başvuru yapmıştır. Başvurular iş fikri ile değil, geliştirdiği teknolojik yenilik/ürün/hizmete göre değerlendirilmiş, ön incelemeyi geçen 24 firmadan 12'si programa kabul edilmiş olup 11 firma, mentor eğitim sürecini başarı ile tamamlamıştır. Program sonunda gerçekleşen ve Demo Day adı verilen firma-yatırımcı buluşmaları ile 11 işletme prototip ve ticarileşme aşamasında olan ürünlerini ve iş fikirlerini yatırımcılara sunmuştur. Hızlandırıcı programına devam eden 11 firmaya 3 aylık süre içerisinde Uludağ Üniversitesi TTO koordinatörlüğünde ULUTEK binasında toplam 24 saat eğitim, 176 saat mentorluk hizmeti verilmiştir. TechUP Bursa Programı süresince bir firma (Masterlight Laser) aldığı yatırım ile TechUP'ın hedeflediği sonuca ulaşarak teknolojisini ekonomik değere dönüştürmeyi başarmış ve programın ilk başarılı çıktısı olmuştur. Ayrıca Demo Day'in ardından Bursa TechUP programındaki 4 firma İstanbul'da TRANGELS yatırımcı ekibinin olduğu TRANGELS sunum günlerinde yatırımcı karşısına çıkmıştır.

Hızlandırıcı programların uzun dönemli ve tekrarlanabilir yapıda olması bu tarz programların uzun vadede kabul görmüş ve hedef kitesine yüksek katma değer sağlayan yapılara dönüşmesini sağlayacaktır. Hızlandırıcı programı yöneten ve işleten ekiplerde oluşan tecrübe ile paralel olarak sağlanan fayda artmaktadır. Programın devamlılığı bu nedenle önem arz etmektedir. TechUP 2017 ve TechUP 2018 programlarından elde edilen tecrübeler ile TechUP 2019'da daha nitelikli bir program girişimcilere sağlanmaya başlanacaktır.

TechUP 2019 programının katılımcı firma sayısı bir önceki programa göre düşürülerek, firmalara verilen desteğin niteliği arttırılacaktır. 2019 yılında uygulanmaya başlayacak TechUP programının farklı bir boyutu

ise, programa eklenecek yurt dışı ayağıdır. Eskişehir ve Bursa'da elde edilen tecrübeler doğrultusunda, 2019 yılında da programa alınacak firmalar ile beraber en başarılı start-up takımları için bilgi beceri ve uluslararası tecrübelerini arttırılmasına yönelik olarak Demo Day etkinliklerine yurtdışından yatırımcıların getirilmesi veya girişimcilerin yurtdışı Demo Day'lere götürülmesi hedeflenmektedir. TechUP 2017 ve TechUP 2018'de olduğu gibi yine TechUP 2019'da da programa alınacak firmalar teknoloji odaklı inovatif ürüne sahip firmalar olacaktır. Ölçeklenebilir bir ürüne sahip bu firmalar program sonunda yatırım alma hedefi ile yola çıkacaktır.

SeedUP Programı

BEBKA girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi için iş kurmak isteyen girişimcilere destek vermeyi planlamaktadır. Yapılan görüşmeler sonucunda, mevcutta süregelen KOSGEB ve İŞKUR ortaklığındaki uygulamalı girişimcilik eğitimlerinde iş kurma ve katma değerli üretim yapma anlamında sıkıntılar yaşandığı ifade edilmiştir. Bu amaçla, BEBKA SeedUP kapsamında düzenlenecek eğitimlerin konvansiyel girişimcilik eğitimlerinin üzerinde bir yerde konumlanması için inovatif girişimcilik eğitimi veren eğitimcilerle görüşmeler yapmış ve müfredatı geliştirmiştir. SeedUP programının KOSGEB ve çeşitli kurumlar tarafından verilen uygulamalı girişimcilik eğitimlerinden farklı olarak inovatif girişimcileri hedef kitle olarak belirmesi beklenmektedir. Programda girişimcilere iş kurmaları yönünde rehberlik etmeyi, eğitimin yanı sıra mentorluklarla desteklemeyi amaçlamaktadır. Eğitimle ürün bildirimi, hedef müşteri grubu içeren uygulanabilir iş konseptlerinin oluşturulması, sunum teknikleri gibi hususlar vaka tartışmaları, fikir üretimi, iş modeli kanvası tasarımı ve iş modeli geliştirme gibi yöntemler aracılığıyla gerçekleştirilecektir. Eğitimi başarıyla tamamlayan 20 girişimciden 10'u mentorluk programı alacak ve iş fikrini bir adım daha geliştirme imkânı bulacaktır. Firmasını kuran ve mentorluk programını da başarıyla tamamlayan girişimciler TechUP programına yönlendirilecektir. Kuluçka merkezlerinde faaliyet gösteren girişimciler de bu kapsamda değerlendirilebilecektir. Bu anlamda ekosistemde yer alan inovatif ve teknolojik girişimciler iş fikri aşamasından itibaren desteklenecektir. Program sonunda hedef her bir girişimci için proje kapsamını ve başlangıç sermayesi ihtiyacını net bir biçimde açıklayan iş planı oluşturmaktır. Bu iş planında belirgin bir müşteri kesiti tanımı ve değer önerisi, özgün, rekabetçi ve sürdürülebilir bir iş modeli, takım bilgi, beceri ve bağlantıları ile uyumlu operasyonel plan, başlangıç sermayesi tutarı ve 12 ay içerisinde hayatta kalma bütçesini kapsayacak bir kazanç modeli yer alacaktır. Program sonunda girişimcilere, firma kurma aşaması için gerekli finansman KOSGEB tarafından sağlanacaktır. Sonraki aşamalardaki finansman için ise, TÜBİTAK, melek yatırımcılar, girişim sermayesi fonlarına yönlendirme mekanizması planlanmıştır.

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

Girişimcilik ekosistemi kapsamında yürütülecek tüm faaliyet ve programların tanıtımı için basılı ve görsel medya olanaklarından faydalanılacaktır.

MMG 4. Ar-Ge ve İnovasyon Zirvesi ve Sergisi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı himayelerinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Savunma Sanayi Başkanlığı destekleri, İstanbul Valiliği, İstanbul Büyükşehir Belediyesi,

TÜBİTAK, TOBB, DEİK'in katkıları ile Mimar ve Mühendisler Grubu (MMG) tarafından 2019 yılında İstanbul Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nde **"MMG 4. Ar-Ge ve İnovasyon Zirvesi ve Sergisi"** etkinliği düzenlenecektir.

MMG 4. Ar-Ge ve İnovasyon Zirvesi ve Sergisi, Ar-Ge Merkezleri, Kalkınma Ajansları, Üniversiteler, Teknoparklar ve Organize Sanayi Bölgelerinde geliştirilen inovatif projeleri aynı platformda buluşturarak, projeler arasında sinerji ve etkileşim oluşturmayı, projelerin yatırıma dönüşmesine ve ticarileşmesine katkıda bulunmayı hedeflemektedir. BEBKA ve bölge üniversitelerinin yer alacağı bir stant oluşturularak etkinliğe katılım sağlanması planlanmaktadır. Etkinlikte, Ajansımız tarafından yürütülen TechUp programının tanıtımı yapılacak olup, program kapsamında desteklenen projeler sergilenecektir.

v. Ajans Destekleri

Girişimcilik Mali Destek Programı

2019 Yılı Girişimcilik Mali Destek Programı ile TR41 Bölgesinde girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi, yenilikçi ve teknolojik girişimciliğin yaygınlaştırılması ve girişimcilik kültürünün geliştirilmesi ile TR41 bölgesinin rekabet gücünün artırılarak ihracatta ileri teknolojiye geçiş hedeflenmiştir.

Girişimcilik faaliyetleri, ekosistemdeki oyuncuların birbirileri ile iletişimi ve ekosistemdeki eksiklikler ve kabiliyetlerin yükseltilmesi amacıyla hazırlanacak olan bu mali destek programı ile bölgemizdeki inovasyon ve girişimcilik altyapısının geliştirmesi amaçlanmaktadır. Buna istinaden, 2019 Yılı Girişimcilik Mali Destek Programı kapsamında, TR41 Bölgesinde sosyal, çocuk, genç, kadın, eko-girişimcilik gibi tematik alanların geliştirilmesi, bu alanlarda sürdürülebilir destek ve danışmanlık mekanizmalarının oluşturulması, iş birliğine dayalı, sürdürülebilir destek ve mentorluk mekanizmalarıyla girişimciliğin desteklenmesi ve teknoloji odaklı girişimciliğin yaygınlaştırılması öncelikleri tanımlanmıştır. 2019 Yılı Girişimcilik Mali Destek Programı ile kâr amacı gütmeyen kurumlara 7 milyon TL bütçe ayrılması öngörülmektedir.

Güdümlü Proje Desteği Osmaneli İş Geliştirme Merkezi Projesi

Bilecik ilinin Osmaneli ilçesinde girişimcilik ve yenilikçilik kapasitesini geliştirilmesi ve ekonomiye destek sağlaması için iş geliştirme merkezi (İŞGEM) projesi hazırlanmaktadır. Projenin hedefi Bilecik bölgesinin ekonomik gelişmesine katkı ve destek sağlayacak Osmaneli İŞGEM'i kurarak, İŞGEM bünyesine kabul edilen girişimci adaylarına/girişimcilere danışmanlık, eğitim, ortak kolaylık hizmetleri, ortak kaynaklar sunarak yeni girişimcilerin en zorlu dönemi olan kuruluştan sonraki ilk yıllarını sağlıklı şekilde aşmalarını ve hızlı ve sağlıklı büyümelerini sağlamaktır. Proje yürütücü Osmaneli Belediyesi olacak, proje sonunda işletme belediye şirketi 1308 Osmaneli A.Ş.'ye devredilecektir. Osmaneli ilçesinde yaşayan genç nüfus, İŞKUR'a kayıtlı işsizler, el sanatları ve mesleki eğitim alarak (taş işlemeciliği, metal işlemecileri, ahşap işlemecileri ve bilgisayar malzemeleri imalatçıları, vb.) bir meslek edinenler ve her türlü sanatkarlar temel faydalanıcı olarak projede yer almaktadır. İŞGEM'de yer alacak olan işletmelerin öncelikli olarak imalatçı olması beklenmektedir. Bu doğrultuda her sektöre ait işletmeye açık nitelikte olacaktır. İŞGEM bünyesine girmek isteyen kişilerin projeleri incelenecek ve uygun görülenler İŞGEM'e dahil edilecektir. İŞGEM'de yer almak isteyen elektronik sektöründe ya da bilgisayar otomasyonunda çalışmak isteyen kişilere öncelik verilecektir. Özellikle bu alanda eğitim görmüş, yatırım için gerekli fizibilite ve pazar araştırmasını

tamamladığı görülen kişilerin öncelikli olması düşünülmektedir. Ayrıca İŞGEM bünyesine katılmak üzere yapılan başvurularda, kadın girişimciler ve genç girişimcilere ayrıcalık tanınacaktır. Sadece kadın girişimciler ve genç girişimcilerin başvurabileceği kontenjan ayrılacaktır.

Toplam maliyeti 1,37 milyon TL öngörülen projede Ajanstan %65 oranında destek talep edilmektedir. Gündümlü Proje başvuru formu ve ekleri üzerinde Değerlendirme Komisyonu üyeleri tarafından yapılan değerlendirme, 26 Nisan 2018 tarihli BEBKA Yönetim Kurulu'nda onaylanarak proje, başvuru dosyası ile birlikte Bakanlığımızın görüşüne sunulmuştur.

vi. Diğer Proje ve Faaliyetler

e. *Program Süresi ve Zaman Planlaması*

(3 yıllık süre, 6 aylık dönemler itibarıyla takip)

Şekil 4. Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi SOP Zaman Planı

Faaliyetler	2019				2020				2021			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Girişimcilik Ekosistemi Eylem Planının hazırlanması												
TechUP Programının tasarımı ve yürütülmesi												
SeedUP programının tasarımı ve yürütülmesi												
Mentor Yetiştirme Eğitimlerinin düzenlenmesi												
Melek yatırımcı tanıtım seminerlerinin düzenlenmesi												
Girişimcilik mali destek programının tasarlanması ve yürütülmesi												
Osmaneli İŞGEM gündümlü projesi												

f. *Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri*

İlgili SOP programı faaliyetlerinin ana yürütücüsü BEBKA'dır. SOP çerçevesinde yürütülecek farklı faaliyetlerde farklı kurum ve kuruluşlar ile iş birliklerinin yapılması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede iş birliği geliştirilecek olan kurumlar girişimcilik ekosistemi içerisinde yer alan, yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası kurumlar olacaktır. Paydaşlara yüklenen misyon; TR41 bölgesinde girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesine yönelik, girişimci, yatırımcı ve aracı kurumlarda kapasite artışı ve bağlantı kurulması üzerine olacaktır. Girişimcilik ekosistemin geliştirilmesi sonuç odaklı programının uygulanması, ilgili toplantıların düzenlenmesi ve diğer sekretarya çalışmaları yürütülmesi BEBKA'nın sorumluluğunda olacaktır.

- **Yönlendirme ve Danışma Kurulu:** BEBKA'nın başkanlık edeceği kurul Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi SOP kapsamında başta TTO'lar, üniversiteler, TSO'lar, SİAD'lar, Ar-Ge ve tasarım merkezleri, girişimciler, mentor ve mentor adayları, il müdürlükleri, İŞKUR, KOSGEB ile bölge dışından TÜBİTAK, hızlandırıcılar, melek yatırımcı ve melek yatırımcı ağları, girişim sermayesi yatırım fonu ve ortaklıkları ve TOBB Girişimciler Kurulu olmak üzere İlgili Kurum / Kuruluş olarak tanımlanmış kurum ve kuruluşlardan en az Genel Müdür / Başkan / Genel Sekreter düzeyinde birer temsilciden oluşacaktır. Ayrıca bu kurula Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan temsilciler de davet edilecektir.

- Yönlendirme ve Danışma Kurulu yılda 2 (iki) kez BEBKA Genel Sekreteri başkanlığında toplanacaktır. SOP kapsamında yürütülen faaliyetlere yönelik olarak yapılacak bilgilendirme toplantılarında Kurul üyelerinin gelecek yıllardaki faaliyetlere yönelik görüş ve önerileri alınacaktır.
- Yönlendirme ve Danışma Kurulu, SOP bünyesinde gerçekleştirilecek olan bileşenler çerçevesinde gerekli ola veri temini, raporlama, faaliyet koordinasyonu ve iş birliği konularında bulundukları kurumlardaki teknik personellerin ajans personeli ile eşgüdümlü ve uyumlu bir biçimde çalışarak ilgili konularda gerekli yardımların sağlanmasından sorumludur.
- **Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi SOP Çalışma Ekibi:** İlgili SOP yönetiminin ajans içinde koordinasyonu da Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi tarafından yürütülecektir. PPKB koordinasyonunda Genel Sekreter onayı alınarak ilgili birimlerden uzmanların katılımı ile SOP özelinde bir çalışma ekibi oluşturulacaktır. Mali destek programları, güdümlü projeler gibi destek mekanizmaları ile desteklenecek olan SOP bileşenleri özelinde, ilgili çalışma ekibine Program Yönetimi Birimi'nden ilgili uzmanlar da ekibe dahil edilecektir. İller ölçeğinde ele alınacak SOP bileşenleri çerçevesinde ajans bünyesindeki illerde bulunan Yatırım Destek Ofisi uzmanları da ekip bünyesinde çalışmalara destek vereceklerdir.
- Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Çalışma Ekibi, SOP'un Yönetim ve Koordinasyon sürecine ilişkin her türlü sekretarya faaliyetini yerine getirecektir. Yönetim ve Koordinasyon Mekanizmasının kurulumunu ve işlerliğini sağlayacak olan Çalışma Ekibi, Sorumlu Kurum ve Kuruluşların sağladığı bilgi ve veriler doğrultusunda, faaliyetlerin gerçekleşme düzeylerine ilişkin raporlar hazırlayacak ve bu raporları, Yönlendirme ve Danışma Kuruluna sunacaktır.
- **İlgili Kurum / Kuruluş:** Girişimcilik ekosistemi eylem planının hazırlanması, girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi için bahsi geçen faaliyetlerin yürütülmesine katkı sağlayacak kurum ve kuruluşları kapsamaktadır. Görev, yetki ve sorumlulukları doğrultusunda, eylemlerin gerçekleşmesi sürecinde Sorumlu Kurum ya da Kuruluşa gerekli her türlü desteği sağlamaktan, faaliyetlerin yürütülmesi safhasında yapılacak toplantılara katılmaktan ve gerekli yazışmaları gerçekleştirmekten sorumlu olacaktır. Bu kurum ve kuruluşlar bölgemizde bulunan TTO'lar, üniversiteler, TSO'lar, SİAD'lar, Ar-Ge ve tasarım merkezleri, girişimciler, mentor ve mentor adayları, il müdürlükleri, İŞKUR, KOSGEB ile bölge dışından TÜBİTAK, hızlandırıcılar, melek yatırımcı ve melek yatırımcı ağları, girişim sermayesi yatırım fonu ve ortaklıkları ve TOBB Girişimciler Kurulu olacaktır. Oluşturulan bu kurum tüm girişimcilik faaliyetleri için temel paydaşlar olarak yer alacaktır. Yapılacak olan faaliyetin niteliğine göre bu paydaşlara ekleme/çıkarmalar yapılabilecektir.

2018 yılında danışma kurulu oluşturulmuş olup, 2019 yılında da toplantıların yapılması ile kurul üyelerinin SOP sürecinin içine dahil edilmesi sağlanacaktır.

g. İzleme ve Değerlendirme

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi yapılacak olup performans göstergeleri üzerinden sonuç odaklı programın değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

Yönlendirme ve Danışma Kurulu, SOP'ta yer alan eylemlerin gerçekleşme düzeylerinin yanı sıra, SOP'ta tanımlanmış hedeflere ulaşma düzeyine ilişkin üst perspektiften izleme yapacak ve genel değerlendirmede bulunacaktır. SOP bünyesindeki bileşenlere ilişkin potansiyel riskler de Danışma Kurulunda ele alınabilecek ve uygulanması gereken acil önlemlere yönelik gerekli faaliyetlere ve uygulanma yöntemlerine de ilgili raporlar çerçevesinde yer verilecektir.

Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2018 yılı içerisinde Avrupa Birliği (AB) ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından uygulanan Toplam Faktör Verimliliği Projesi kapsamında Ajansımız pilot olarak seçilmiştir. Bursa ili özelinde ekosistem analizi kapsamında saha analizleri gerçekleştirilmiştir. Başta BEBKA olmak üzere, çalışmaya katılan diğer Ajanslardaki personelin uygulamalı eğitimler ile bilgi ve becerileri artırılmış olup, Bursa ili için küçük ölçekli pilot bir Bursa İnovasyon Ekosistemi Ağ Haritası ve Raporu hazırlanmıştır.

Söz konusu çalışmanın yönlendirilmesi, bilgi ve veri paylaşımının yapılması hususunda çalışmaya katkı sağlayabilecek ve Bölgenin inovasyon ekosistemine yön veren kurumların temsilcilerini içeren bir Danışma Kurulu oluşturulmuştur. Danışma Kurulu; Teknoloji Transfer Ofisi (TTO), Teknopark, Üniversiteler, Ticaret ve Sanayi Odası (TSO) ve KOSGEB İl Müdürlüğü temsilcilerinden oluşmaktadır. 3 Ağustos 2018 ve 14 Eylül 2018 tarihlerinde iki adet Danışma Kurulu toplantısı düzenlenmiş olup çalışma süreci ve elde edilen sonuçlar üyelerle paylaşarak görüş ve önerileri alınmıştır. Ayrıca 12 Ekim 2018 Bursa ilinde Genç Girişimci Merkezi kurulmasına ilişkin bir toplantı yapılmış olup danışma kurulu üyelerinin de içinde bulunduğu ilgili paydaşlara iyi uygulama örnekleri aktararak fikirleri alınmıştır.

2018 yılı TechUP Eskişehir programı, 03.05.2018 tarihindeki lansmanla açılmış, programa büyüme potansiyeli ve teknolojik ürünü olan 7 firma alınmıştır. Bu firmalar program boyunca 110 saat mentorluk ve 32 saat eğitim almış ve yatırımcı karşısına çıkmak için hazırlanmıştır. Eskişehir ilinde ARİNKOM TTO ile birlikte yürütülen 2018 yılı TechUP Programındaki firmalar için programın son aşaması olan Demo Day (girişimci-yatırımcı buluşması) etkinliği 13 Aralık 2018 Perşembe günü İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

Çalışmalara ek olarak 2019 yıl başında ilan edilmesi planlanan 2019 Yılı Girişimcilik Mali Destek Programı içeriğinin tespit edilmesi amacı ile Eylül ve Kasım ayları arasında bölge illerindeki paydaşlar ziyaret edilmiştir. Paydaşlardan elde edilen görüşler ve Ajans çalışmaları doğrultusunda Mali Destek Programına yönelik gerekçelendirme ve öncelik belirleme çalışmalarını da içerecek şekilde rehber tasarlanmıştır.

3.4. Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı

a. Amaç

Animasyon sektörü, başta Eskişehir'de olmak üzere, TR 41 Bölgesinde gelişme potansiyeli yüksek olan sektörlerden birisi olarak değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda ise Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı hazırlanmıştır. Programın genel amacı, Eskişehir animasyon sektörü potansiyelini değerlendirerek, ülkemizin uluslararası pazar payını artırmak amacı ile sektörel ekosistemi güçlendirmek ve animasyon sektörünü geliştirmektir.

Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı özel amaçları aşağıda belirtilmiştir:

Özel Amaç 1: Animasyon sektöründe insan kaynakları ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi

Özel Amaç 2: Eskişehir animasyon sektörünün ve potansiyelinin ulusal ve uluslararası alanda tanıtımının sağlanması ve iş birliklerinin geliştirilmesi

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

Bilim ve teknoloji alanlarında yaşanan gelişmeler neticesinde animasyon sektörünün yıllar itibariyle oldukça hızlı büyüdüğü görülmektedir. Dünyada animasyon sektörünün pazar hacmi 2017 yılı sonu itibariyle 300 milyar dolara ulaşmıştır. Teknik özellikleri ve yapısı itibariyle diğer film ve görsel sanatlardan ayrılan animasyon sektörü, günümüzde ülke ekonomilerine önemli katkılar sağlamaktadır. Son dönemde özellikle yazılım teknolojilerinin ilerlemesi ile animasyonun kullanım alanı oldukça genişlemiştir. Geçmişte sadece eğlence amaçlı ve çocuklara yönelik yapılan animasyon yapımları, günümüzde birçok alanda kullanılmaya başlanmıştır. Eğlenceden eğitime, reklam filmlerinden görsel efektlere, kısa filmlerden jeneriklere, sanal gerçeklik uygulamalarından oyun, mimari, tıp, savunma sanayi vb. alanlara kadar uzanan bir yelpazede animasyonun etkinliği dünya genelinde yaygınlaşmaktadır.

Günümüzde animasyon, ülke ekonomilerine yaptığı katkının yanı sıra sosyal ve kültürel açıdan da dikkate alınması gereken katma değeri ve çarpan etkisi yüksek sektörlerden birisidir. Animasyonun yeni kuşakların yetiştirilmesinde, kültürel değerlerin genç nesillere aktarılmasında, çocuk ve gençlere bakış açısı kazandırılmasında, sanat kültürünün ve estetik zevklerin zenginleştirilmesinde etkisi yadsınamaz bir gerçektir. En önemli kitle iletişim araçlarından biri olarak kabul edilen animasyon yapımlarının niteliği, yaşanan topluma, kültüre ve izleyici kitlesine olan yakınlığı ve işlevselliği günümüz iletişim çağında büyük önem arz etmektedir.

Kuzey Amerika, Avrupa ve Uzak Doğu ülkelerinin ekonomilerine önemli katkılar sağlayan sektörün, son 10 yılda ülkemizde de dikkatleri üzerine çekmeye başladığı görülmektedir. Ülkemizin üst ve orta ölçekli strateji belgelerinde yer almaya başlayan animasyon sektörü, ülkemizde bir gelişim süreci içerisinde. Bu süreç içerisinde, animasyon sektörüne yönelik yürütülecek çalışmalar, sektörün orta vadede daha da büyümesine ve ülke ekonomisine daha fazla katkıda bulunmasını sağlayacaktır.

Animasyon sektörü, yaratıcı endüstriler sınıfında yer alan sektörlerden bir tanesidir. Dünyada yaklaşık 1.2 trilyon dolar pazar hacmine sahip olan yaratıcı endüstriler içerisinde animasyon sektörünün payı %25'e ulaşmıştır.

Animasyon sektörü ile ilgili Türkiye'de üst ölçekli plan ve strateji belgelerine bakıldığında bu belgelerin başında 10.Kalkınma Planı (2014-2018) gelmektedir. 10. Kalkınma Planı'nın temel amaçları ve ilkeleri incelendiğinde uzun vadeli kalkınma amacımız;

"Yeniden şekillenmekte olan dünyada milletimizin temel değerlerini ve beklentilerini esas alarak gerçekleştirilecek yapısal dönüşümlerle ülkemizin uluslararası konumunu yükseltmek ve halkımızın refahını artırmaktır. Bu çerçevede, 2023 yılında GSYH'nin 2 trilyon dolara, kişi başı gelirin 25 bin dolara yükseltilmesi; ihracatın 500 milyar dolara çıkarılması; işsizlik oranının yüzde 5'e

düşürülmesi; enflasyon oranlarının kalıcı bir biçimde düşük ve tek haneli rakamlara indirilmesi hedeflenmektedir.”

şeklinde ifade edilmiştir.

10. Kalkınma Planı’nın animasyon endüstrisi ile ilgili sayılabilecek kısımları ise “Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum” başlığı altında yer alan “Kültür ve Sanat” alt başlığında değerlendirilmiştir. Kültür ve sanat ile ilgili mevcut duruma yönelik ifadeler aşağıdaki şekilde ifade edilmiştir:

“Sinema sektörüne sağlanan desteklerin de katkısıyla yerli yapımların sayısı, izleyici sayısı ve hasılatlarında önemli artışlar yaşanmıştır.”

“Türk sinemasının bir marka haline gelmesi ve önemli bir kültürel ihracat ürününe dönüşmesi için ödül, destek, tanıtım ve pazarlama mekanizmalarının çeşitlendirilip geliştirilmesi önem arz etmektedir.”

10. Kalkınma Planı doğrultusunda, ülkemizde animasyon sektöründe önemli markaların oluşması ve yerli yapım animasyon filmlerinin birer kültürel ihracat ürününe dönüşmesi gerek ekonomik gerek sosyal açıdan bir gereklilik olarak değerlendirilebilir. Yine Plan’da sektörün gelişimi açısından ödül, destek, tanıtım ve pazarlama mekanizmalarının çeşitliliği ve önemi vurgulanmıştır.

10. Kalkınma Planı’nda kültür ve sanata ilişkin temel amaç ise kültürel zenginliğin ve çeşitliliğin geliştirilerek gelecek kuşaklara aktarılması, kültür ve sanat faaliyetlerinin yaygınlaştırılması, milli kültür ve ortak değerler çerçevesinde toplumsal bütünlüğün ve dayanışmanın güçlendirilmesi şeklinde ifade edilmiştir. Bu amaca ulaşmak için Plan’da birçok politika belirlenmiştir. Bu politikalardan animasyon endüstrisi ile ilgili olanlarına aşağıda yer verilmiştir:

“Ortak tarihi geçmişimiz olan ülkeler başta olmak üzere dünya ülkeleriyle kültürel ilişkilerimiz geliştirilecek, kültür endüstrisinin millî gelir, ihracat ve ülke tanıtımına katkısı artırılacaktır.”

“Görsel, işitsel ve sahne sanatları başta olmak üzere kültürel ve sanatsal faaliyetlerin gelişiminde ve sunumunda mahalli idarelerin, özel ve sivil girişimlerin rolü artırılacaktır.”

“Tarihimizin önemli şahsiyetleri, olayları, masal kahramanları ve kültürel zenginlik unsurlarımız belgesel, dizi ve çizgi filmlere dönüştürülecektir.”

“Türk film endüstrisinde kültürümüzün temel unsurları ve değerlerinin işlenmesine yönelik teşvik mekanizması oluşturulacaktır.”

“Türk sinemasının dünyada tanınan bir marka haline gelmesini sağlayacak yapımlar yaygınlaştırılacak ve sektörün ihracata katkısı artırılacaktır.”

10. Kalkınma Planı’nda yer alan politikalar göz önüne alındığında, ülkemizde bebek endüstri olarak değerlendirilmesi mümkün olan animasyon endüstrisini, dünyada tanınan bir marka haline getirecek ekosistemin kurulmasının önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Kültür endüstrisinin milli gelir, ihracat ve ülke tanıtımına katkısının artırılması ile ilgili yapılması gerekenler, animasyon sektörünü de ilgilendirmektedir. Sonuç olarak, ülkemizde animasyon sektörüne yönelik geliştirilecek politika ve

uygulamalar ile dünyada ciddi bir pazar hacmine sahip bu sektörden ülkemizin de pay alması söz konusu olabilecektir.

Bursa Eskişehir Bilecik Bölge Planı 2014-2023 kapsamında bölgenin temel öncelikleri belirlenmiştir. Bu temel önceliklerden birisi de bölgenin öncü ve potansiyeli olan stratejik sektörlerinin geliştirilerek, ileri teknoloji kullanan sanayi üretimine geçilmesidir. Bölge Planı'nda kültür endüstrisi, sinema ve animasyon sektörlerinde bölge illerinin potansiyelinin en üst düzeyde değerlendirilmesi, alternatif sektörlerin geliştirilerek bölgenin rekabet gücünün artırılmasında önemli rol üstleneceği ifade edilmiştir.

Ülkemizde animasyon sektörü, son dönemde büyüme göstermiş olsa da ülkemizin küresel pazardan almış olduğu pay oldukça düşüktür. Yabancı yapımların payı, ülkemizde oldukça fazla olup özellikle çizgi dizi alanında talep yetersizliği mevcuttur. Ülkemizde animasyonun kullanım alanları da henüz yeterince bilinmemektedir. Ülkemizde uluslararası animasyon festivalinin düzenlenmemesi, sektöre özgü ulusal bir stratejinin ve fon-teşvik mekanizmalarının yeterince olmaması, animasyon kültürünün henüz olgunlaşmaması ve uluslararası alanda co-production (ortak-yapım) anlaşmalarının yetersizliği sektörün en temel problemlerinin başında gelmektedir.

Eskişehir, sahip olduğu Anadolu Üniversitesi ve Osmangazi Üniversitesi ile sektöre nitelikli işgücü sağlayan önemli bir il konumundadır. Animasyon alanında 30 yıllık geçmişi ile ülkemizin en köklü üniversitesi olan Eskişehir Anadolu Üniversitesi, sektöre uzun yıllar nitelikli iş gücü sağlamaktadır. 2018 yılı itibarıyla Eskişehir'de 7 (yedi) adet animasyon stüdyosu faaliyet göstermektedir. Eskişehir, sahip olduğu konum, sosyo-kültürel altyapı ve animasyon sektörüne uygun yatırım ortamı ile sektörel açıdan önemli bir gelişme potansiyeline sahiptir.

Son on yılda ülkemizde yaşanan sektörel gelişmeler ve sorunlar ile animasyon sektörünün Eskişehir'deki gelişme potansiyeli, Animasyon Sektörü Sonuç Odaklı Programın müdahale gerekçesini oluşturmaktadır.

c. *Sonuç ve Çıktı Hedefleri*

Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programın 3 (üç) yıllık sonuç ve çıktı hedefleri şunlardır:

Tablo 8. Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi SOP Sonuç Göstergeleri

#	Gösterge Adı	Birim	Mevcut	Hedef	Doğrulama Kaynağı	İlgili Özel Amaç(lar)
1	Eskişehir'de faaliyet gösteren animasyon stüdyo sayısı	Adet	7	12	BEBKA	1,2
2	Eskişehir'de animasyon sektöründe istihdam edilen kişi sayısı	Kişi	45	65	BEBKA	1
3	Düzenlenen ya da katılım sağlanan uluslararası animasyon festivallerinde yerli-yabancı stüdyo arası co-production anlaşma sayısı	Adet	0	2	BEBKA	2
4	Animasyon sektörü kümelenme ya da birlik sayısı	Adet	0	1	BEBKA	2

Tablo 9. Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi SOP Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum		Hedef		Doğrulama Kaynağı	İlgili Özel Amaç(lar)
		Değer	Değer	Katkı	Dönem		
Katılım sağlanan uluslararası animasyon festivali sayısı	Adet	3	4	1	2019/1-2020/2	BEBKA	1,2
Düzenlenen ya da katılım sağlanan uluslararası animasyon festivallerinde B2B görüşme sayısı	Kişi	250	500	250	2019/1-2020/2	BEBKA	1,2
Ziyaret edilen animasyon sektörü paydaş sayısı	Kişi/Kurum	45	65	20	2019/1-2021/1-2	BEBKA	1,2
Düzenlenen Eskişehir Animasyon Sektörü Danışma Kurulu toplantısı sayısı	Adet	1	4	3	2019/2-2020/2-2021/2	BEBKA	1,2
Animasyon sektörü raporunun güncellenmesi	Adet	2	5	3	2019/2-2020/2-2021/2	BEBKA	1
İngilizce Animasyon sektör raporunun güncellenmesi	Adet	1	4	3	2019/2-2020/2-2021/2	BEBKA	1
Düzenlenen uluslararası animasyon ve dijital işler festivali sayısı	Adet	0	2	2	2019/2-2021/2	BEBKA	2
Düzenlenen uluslararası animasyon festivaline katılımcı sayısı	Kişi	0	2000	2000	2019/2-2021/2	BEBKA	2
Düzenlenen uluslararası animasyon festivaline katılan firma sayısı	Adet	0	25	25	2019/2-2021/2	BEBKA	2
Hazırlanan tanıtım materyalleri sayısı	Adet	6	10	4	2019/2-2020/2-2021/2	BEBKA	2
Ulusal animasyon sektörü strateji belgesi sayısı	Adet	0	1	1	2020/2	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	1,2

d. *Proje ve Faaliyetler*

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Animasyon sektörü ile ilgili verilerin takibi her yıl düzenli olarak yapılacaktır. Sektörün ve sektöre hâkim olan trendlerin yıllar itibarıyla değişmesi nedeniyle animasyon sektörü; küresel, ulusal ve bölgesel çapta düzenli olarak izlenecektir. Bu kapsamda her yıla ait güncel animasyon sektör raporları yayınlanacaktır. Ayrıca, uluslararası festivallerde kullanılmak üzere İngilizce animasyon sektörü raporu ve tanıtım materyalleri hazırlanacaktır.

2019 yılı itibarıyla ülkemizin ilk “*Uluslararası Animasyon ve Dijital İşler Festivali*”nin düzenlenmesi planlanmaktadır. Festivale ilişkin kapsam ve içeriğin belirlenmesi amacıyla 2018 yılında, Danışma Kurulu’nun da yer aldığı bir çalışma ekibi tarafından araştırma ve analiz çalışmaları tamamlanmıştır. Ayrıca 2019 yılında Uluslararası Animasyon Film Yarışması düzenlenmesi planlanmaktadır.

ii. İş birliği ve Koordinasyon

Eskişehir Animasyon Sektörü Danışma Kurulu, yılda iki kez olmak üzere toplanacaktır. Animasyon Sektörü Sonuç Odaklı Programı kapsamında yürütülecek çalışmalarda iş birliği ve koordinasyon faaliyetleri, Danışma Kurulu toplantılarında gündeme getirilecek ve iş birliği imkânları değerlendirilecektir. Ayrıca,

Danışma Kurulu'nda yer almayan ilgili kurumlar ve paydaşlar için de ziyaret programları gerçekleştirilecektir. Yürütülecek faaliyetler ile ilgili iş birliği yapılması planlanan konular şunlardır:

- Eskişehir'de animasyon stüdyoları, Eskişehir Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde faaliyet göstermektedir. Teknopark teşvikleri nedeniyle stüdyolar için en uygun yatırım yerleri Teknoparklar olmaktadır. Bu nedenle, ATAP ile koordinasyon çalışmaları yürütülecektir.
- Ülkemizde sektörün öncü kurumlarının başında gelen Eskişehir Anadolu Üniversitesi ile yürütülen iş birliği ve koordinasyon çalışmaları devam edecektir.
- 2019 yılında Anadolu Üniversitesi işbirliği ile Uluslararası Animasyon ve Dijital İşler Festivali düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda, stüdyoların yoğunlukla İstanbul ve Ankara'da yer aldığı göz önüne alındığında, İstanbul ve Ankara Kalkınma Ajansı ile de iş birliği yapılması planlanmaktadır. Festival için Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü ile iş birliği yapılarak festival bütçesinin Bakanlık destekleri ile artırılması planlanmaktadır.
- 2020 yılında katılım sağlanacak uluslararası animasyon film festivaline yönelik ülkemizdeki animasyon stüdyolarının Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı desteklerinden yararlanabilmesi adına iş birliği ve koordinasyon çalışmaları yürütülecektir.
- Ulusal animasyon sektörü stratejisinin oluşturulması amacıyla ilgili Bakanlıklar ile görüşmelerin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
- Animasyon Sektörü Kümelenmesi ya da Birliği ile ilgili animasyon stüdyoları, üniversiteler, TV kanalları, STK ve diğer paydaşlar ile iş birliği ve koordinasyon imkânları araştırılacaktır.

iii. Kapasite Geliştirme

Sonuç odaklı program kapsamında Eskişehir merkezli bir animasyon kümelenme yapısının oluşturulması planlanmaktadır. Bu doğrultuda, kümelenme çalışmalarına katkı sağlayabilecek paydaşlar ile görüşmeler gerçekleştirilecektir. Kümelenme yapısının Eskişehir'de kurulması ile ilde sektörel ekosistemin oluşturulması açısından önemli bir adım atılacaktır. Ayrıca sektörün ülkede gelişimi için sektör temsilcileri tarafından bir birlik kurulması çalışmalarında da koordinasyonu ve iş birliğini arttırıcı çalışmalar yürütülmesi planlanmaktadır.

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

Animasyon Sektörü Sonuç Odaklı Programı kapsamında tanıtım ve yatırım destek çalışmaları yürütülecektir. Ülkemizin ve Eskişehir'in animasyon sektöründeki potansiyeli ile bu alandaki yatırım fırsatları, düzenlenmesi planlanan Eskişehir Uluslararası Animasyon Festivali'nde tanıtılacaktır. Düzenlenecek ve katılım sağlanacak festivallerde gerek B2B görüşmelerinin gerçekleştirilmesi gerekse co-production (ortak-yapım) anlaşmalarının yapılması temel amaçlar arasında yer almaktadır. Özellikle yurtdışında düzenlenen uluslararası animasyon festivallerine animasyon stüdyolarının yarattıkları projeleri ile katılım sağlaması teşvik edilecektir. Bu doğrultuda, sektörel tanıtıcı materyaller hazırlanacaktır. Yine, Türkçe ve İngilizce animasyon sektörü raporunun yıllar itibarıyla güncellenmesi de bu doğrultuda yapılacaktır.

BEBKA'nın animasyon endüstrisine dair tanıtım ve yatırım destek çalışmalarının temel amacı; ülkemizin animasyon sektöründeki altyapı olanaklarını ve insan kaynağını geliştirmek, sektörde girişimcilik kültürünü ve rekabetçiliği artırmak ve Eskişehir'in Türkiye'de animasyon üssü olma hedefine katkı sağlayarak küresel animasyon pazarından ülkemizin pay almasını sağlamaktır.

Yatırım destek kapsamında ilgili paydaşlar ile Sonuç Odaklı Program kapsamında görüşmeler yürütülecektir. Bu görüşmeler, aynı zamanda iş birliklerinin geliştirilmesine yönelik olacaktır. Ülkemizde animasyon sektörüne özgü bir sektörel strateji belgesi bulunmamaktadır. Bu durum, orta ve uzun vadeli yürütülecek çalışmalara engel teşkil etmektedir. Bu doğrultuda, ülkemizde sektöre özgü bir strateji belgesi oluşturulmasına yönelik lobi çalışmaları yürütülecektir.

e. *Program Süresi ve Zaman Planlaması*

(3 yıllık süre, 6 aylık dönemler itibarıyla takip)

Şekil 5. Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi SOP Zaman Planı

FAALİYETLER	2019		2020		2021	
	1	2	1	2	1	2
İngilizce ve Türkçe animasyon sektörü raporunun güncellenmesi						
Uluslararası Eskişehir Animasyon ve Dijital İşler Festivali ile Animasyon Film Yarışmasının gerçekleştirilmesi						
Eskişehir Animasyon Sektörü Danışma Kurulu toplantılarının düzenlenmesi						
Animasyon sektörüne yönelik tanıtım materyallerinin hazırlanması						
Animasyon kümelenmesi/birliğinin kurulmasına yönelik çalışmaların yapılması						
Ulusal animasyon stratejisinin hazırlanmasına yönelik ziyaret programlarının yürütülmesi						
İlgili uluslararası animasyon festivallerine katılım sağlanması						

f. *Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri*

Animasyon sektörü sonuç odaklı programı faaliyetlerinin ana yürütücüsü BEBKA olup, Çalışma Ekibi Eskişehir Yatırım Destek Ofisi uzmanlarından oluşturulacaktır.

2018 yılında sektör temsilcilerinden Danışma Kurulu oluşturulmuştur. 2019 yılında da Sonuç odaklı program kapsamında yılda en az bir kez olmak üzere Eskişehir Animasyon Sektörü Danışma Kurulu toplantıları gerçekleştirilecektir. Danışma kurulunda sektörel değerlendirmelerde bulunulacak olup sektöre yönelik faaliyetler ve çalışmalar gündeme alınacaktır. Danışma kurulunda yer alması planlanan paydaşlar şunlardır:

- Eskişehir Anadolu Üniversitesi
- Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
- İlgili diğer üniversiteler
- Animasyon stüdyoları

- Sivil toplum örgütleri
- Serbest Çalışanlar (freelancer)
- Kültür ve Turizm Bakanlığı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ilgili birimleri
- RTÜK
- Eskişehir Ticaret Odası
- ATAP
- İstanbul ve Ankara Kalkınma Ajansları
- TRT
- İlgili diğer paydaşlar

Paydaşlara yüklenecek misyon; uluslararası animasyon festivalinin düzenlenmesine ve tanıtımına ilişkin iş birliği çalışmalarının yürütülmesi, ulusal animasyon stratejisinin oluşturulmasına katkı sağlanması, sektöre yönelik kümelenme, fon desteği, destek ve teşvik mekanizmaları ile kuluçka merkezi vb. proje önerilerinin ve modellerinin oluşturulmasına ilişkin iş birliği faaliyetlerinin yürütülmesidir.

Çalışma Ekibi, SOP'un Yönetim ve Koordinasyon sürecine ilişkin her türlü sekretarya faaliyetini yerine getirecektir. Yönetim ve Koordinasyon Mekanizmasının kurulumunu ve işlerliğini sağlayacak olan Çalışma Ekibi, Sorumlu Kurum ve Kuruluşların sağladığı bilgi ve veriler doğrultusunda, faaliyetlerin gerçekleşme düzeylerine ilişkin raporlar hazırlayacak ve bu raporları, Danışma Kuruluna sunacaktır.

Danışma Kurulu, SOP bünyesinde gerçekleştirilecek olan bileşenler çerçevesinde gerekli olan veri temini, raporlama, faaliyet koordinasyonu ve iş birliği konularında bulundukları kurumlardaki teknik personellerin ajans personeli ile eşgüdümü ve uyumlu bir biçimde çalışarak ilgili konularda gerekli yardımların sağlanmasından sorumludur.

g. İzleme ve Değerlendirme

Animasyon sektörü kapsamında yürütülen/yürütülecek çalışmalar, Eskişehir Animasyon Sektörü Danışma Kurulu Toplantılarında gündeme alınacak ve değerlendirilecektir. Danışma Kurulu toplantılarında ele alınan konular ile beyan edilen görüş ve fikirler raporlanacaktır.

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi yapılacak olup performans göstergeleri üzerinden sonuç odaklı programın değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

Danışma Kurulu, SOP'ta yer alan eylemlerin gerçekleşme düzeylerinin yanı sıra, SOP'ta tanımlanmış hedeflere ulaşma düzeyine ilişkin üst perspektiften izleme yapacak ve genel değerlendirmede bulunacaktır. SOP bünyesindeki bileşenlere ilişkin potansiyel riskler de Danışma Kurulunda ele alınabilecek ve uygulanması gereken acil önlemlere yönelik gerekli faaliyetlere ve uygulanma yöntemlerine de ilgili raporlar çerçevesinde yer verilecektir.

2018 Yılında Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi SOP kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler aşağıdadır:

- Animasyon sektörü özelinde gerçekleştirilecek faaliyetler konusunda değerlendirmelerin yapıldığı, paydaşların fikir ve görüşlerinin alındığı, yürütülecek çalışmalara temel oluşturacak Animasyon Sektörü Danışma Kurulu'nun ilk toplantısı 17 Ocak 2018 tarihinde Eskişehir'de yapılmıştır.
- Animasyon Sektör Raporu Türkçe ve İngilizce olarak güncellenmiştir,
- Animasyon Broşürü (İngilizce) hazırlanmıştır.
- 2019 yılında gerçekleştirilmesi planlanan Eskişehir Uluslararası Animasyon ve Dijital İşler Festivalinin kapsam ve içeriğinin oluşturulmasına ilişkin hizmet alımı yapılmıştır.
- SESRİC, Türk Dünyası Vakfı, Kültür Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü, TRT, Anadolu Üniversitesi gibi kurumlara işbirliği ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.
- Sektörde yapılan çalışmaların geliştirilmesi ve ticari faydaların artırılması amacıyla, 15 Ekim 2018'de Eskişehir'de BEBKA koordinasyonunda Anadolu Üniversitesi ve Anadolu Teknoloji Araştırma Parkı (ATAP) işbirliğinde animasyon sektörü ile dijital oyun tasarım ve uygulamalarında Devlet destek ve teşviklerinin özel sektör ve ilgili üniversite bölümlerinin temsilcilerine anlatıldığı bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

4. KURUMSAL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

a. *Amaç*

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programın amacı, Ajansın vizyon ve misyonu çerçevesinde 2014-2023 Bursa Eskişehir Bilecik Bölge Planına uygun olacak şekilde Sonuç Odaklı Programların ve Yerel Kalkınma Fırsatları Programlarının etkin ve şeffaf bir şekilde yürütülmesini temin etmektir.

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

Ajansın organizasyon yapısı, insan kaynakları, kurumsal iletişim gibi konulardaki faaliyetlerini içermek üzere hazırlanan Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Program'ında organizasyon yapısının performans odaklı bir sisteme kavuşturulmasına ve personel yetkinliğinin artırılmasına odaklanan bir strateji benimsenmektedir. Bu kapsamda;

- Eğitim İhtiyaç Analizi,
 - İş Yüklü Analizi
 - Personel Memnuniyet ve Beklenti Analizi,
 - Bireysel Güçlü Yönler Analizi,
 - Mevcut Durum Analizi,
- yapılmıştır.

Personel performans yönetim sisteminin uygulanması ve geliştirilmesi, hizmet içi eğitim ihtiyacının analizi ve eğitimlerin alınması, İç Kontrol Sisteminin geliştirilmesi, Bağımsız Dış Denetimin yapılması, ajansın faaliyetlerinin sürekliliği gereği Ajans Genel İdari Faaliyetlerinin yürütülmesi önem taşımaktadır.

Kurumsal iletişim ve tanıtım faaliyetleri, bölgede kurumsal iletişim ve koordinasyonun geliştirilmesine sağlayacağı katkıların yanı sıra ulusal ve uluslararası düzeyde de Ajansın tanıtımına ve çeşitli kurumlarla iş birliği geliştirmesine zemin hazırlayacaktır.

c. *Sonuç ve Çıktı Hedefleri*

Sonuç Odaklı Programların ve Yerel Kalkınma Fırsatları Programlarının etkin ve şeffaf bir şekilde yürütülmesini temin etmesi amacıyla hazırlanan “Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı”nın çıktı hedefleri aşağıdadır:

Tablo 10. Kurumsal Dönüşüm SOP Çıktı Göstergeleri

#	Gösterge Adı	Birim	Mevcut ²⁷	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	İş yükü analiz çalışması	Adet	1	2	BEBKA
2	Hizmet içi eğitim ihtiyacının analizi	Adet	1	2	BEBKA
3	Hazırlanan Kurumsal Stratejik Plan	Adet	0	1	BEBKA
4	Yayınlanan Ekonomi Göstergeleri Bülteni	Adet	4	8	BEBKA
5	Hazırlanan Çalışma Programı ve Bütçe	Adet	1	2	BEBKA
6	Üye olunan Uluslararası Ağlar	Adet	1	1	BEBKA
7	İstihdam edilen yeni personel	Kişi	0	15	BEBKA
8	Personel başına alınan eğitimler	Gün	10	10	BEBKA
9	Ajans personelinin performansını ve ajansa bağlılığını artırıcı faaliyetler kapsamında yapılan etkinlik/toplantılar	Adet	1	2	BEBKA
10	Basılan BEBKA Haber Dergisi	Adet	4	8	BEBKA
11	Proje Teklif Çağrılarını Öncelik Belirleme Toplantıları	Adet	3	6	BEBKA
12	Hazırlanan 2019 Yılı Proje Teklif Çağrısı Başvuru Rehberi	Adet	0	3	BEBKA
13	Basılan 2019 Yılı Proje Teklif Çağrısı Başvuru Rehberi	Adet	0	900	BEBKA
14	Proje Teklif Çağrılarının İlanı ve Bilgilendirme Yapılması çalışmaları kapsamında düzenlenen Program Açılış Toplantıları	Adet	3	6	BEBKA
15	Proje Teklif Çağrılarının İlanı ve Bilgilendirme Yapılması çalışmaları kapsamında düzenlenen Bilgilendirme Toplantıları	Adet	11	20	BEBKA
16	Destek Programlarının ilanı ile ilgili kullanılan billboardlar	Adet	50	100	BEBKA
17	Destek Programlarının ilanı ile ilgili verilen gazete ilanları	Adet	20	40	BEBKA
18	Teknik yardım masasında yardım edilen başvuru sahibi	Adet	52	100	BEBKA
19	Sıkça Sorulan Sorular bölümünde yanıtlanan sorular	Adet	17	30	BEBKA
20	Destek Programları hakkında yapılan bilgilendirme toplantılarına katılım	Kişi	896	1800	BEBKA
21	Destek Programları kapsamında verilen Proje Yazma Eğitimlerine katılım	Kişi	372	750	BEBKA
22	Avrupa Birliği Proje Geliştirme Çalışmaları kapsamında düzenlenen bilgilendirme etkinlikleri	Adet	2	3	BEBKA
23	Bağımsız Dış Denetim Raporu	Adet	1	2	BEBKA
24	Ajans faaliyetlerinin yürütüleceği bina/arsa/alımı/kiralanması	Adet	3	3	BEBKA
25	Ajans faaliyetlerinde kullanılmak üzere kiralanılan araçlar	Adet	8	8	BEBKA

²⁷ Mevcut değerler için 2018 yılı verileri baz alınmıştır.

d. *Proje ve Faaliyetler***i. Araştırma, Analiz ve Programlama****İşgücü Planlaması ve İş Yükü Analizi**

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında Ajansın ihtiyaç duyduğu personelin tespiti için birim bazında iş yükü analizi yapılacaktır. Söz konusu çalışmaya ait sonuçlar her yıl Aralık ayında Yönetim Kuruluna sunulan İnsan Kaynakları planlama raporunda yer verilecektir.

Hizmet İçi Eğitim İhtiyacının Analizi

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında mevcut ve yeni istihdam edilecek ajans personelinin eğitim ihtiyaçları tespit edilecektir. Rapor neticesinde ivedilikle alınması öngörülen eğitimler 2019 yılı içerisinde temin edilecek, diğer eğitimler 2020 yılı eğitim planına dahil edilecektir.

Kurumsal Stratejik Plan Hazırlanması

Ajansın bölge planındaki hedeflerin gerçekleştirilmesinde oynayacağı rolü ve kurumsal stratejik yönelimini ortaya koyan bir stratejik plan hazırlık süreci başlatılacaktır. Katılımcı bir biçimde oluşturacak kurumsal stratejik plan hem kurumsal gelişim hem de belirlenen vizyon çerçevesinde daha iyi hizmet edebilme anlamında önemlidir. Çalışma ile kurumsal anlamda bir planlama ve yapılanmaya olan ihtiyaçlar değerlendirilerek Ajansımızın daha etkin çalışması sağlanacaktır. Stratejik Plan ile uzun vadeli (5 yıllık) olarak belirlenecek amaçlar doğrultusunda temel ilke ve politikalar, öncelikler ve bunlara ulaşmak için izlenecek yol ve yöntemler ile kaynak dağılımı belirlenecektir.

Ekonomi Göstergeleri Bülteninin Yayımlanması

2011 yılında yayımlanmaya başlayan bir bülten ile başta TR41 Bölgesi ve illerinin bazı temel ekonomi göstergelerinin bir araya getirilerek bölgede ve illerde yaşanan ekonomik değişimlerin daha kolay izlenmesi amaçlanmaktadır. Bu bültende, TR41 bölgesinin ekonomik hayatının ve performansının değerlendirilmesinde önemli olan ve diğer bazı kurumlar tarafından aylık bazda yayımlanan Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ve Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE); bölge illerindeki açılan-kapanan şirket sayıları, aylık bazda yapılan toplam ihracat, illerin en çok ihracat yaptığı ülkeler ve illerde ihracatın hangi sektörlerde yoğunlaştığı gibi veriler özet bir şekilde sunulmaktadır. Bu bilgilere ek olarak, bölge illerinin ülke ve dünya genelinde konumunun önemini belirten kısa bilgiler de ilgili bültende yer almaktadır. Bültende yer alan bölge geneli ve illeri bazındaki bu göstergeler dışında, yine Türkiye genelinde yayımlanan, ülkemizin ve diğer bölgelerin ekonomik performansının izlendiği bazı göstergelere de bülten içerisinde yer verilmektedir.

Temel olarak Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından yayımlanan verilerin derlendiği ekonomi bülteni, kitapçık şeklinde basılmakta, aynı zamanda BEBKA kurumsal internet sitesinde de yayımlanmaktadır. İlgili paydaşlara posta yolu ile de gönderilen ekonomi göstergeleri bülteninin bazı bölümleri, aynı zamanda yine üç ayda bir olmak üzere BEBKA

Haber Dergisi'nde de yayımlanmaktadır. Ekonomi göstergeleri bülteninin düzenli olarak 2019 yılında da yayımlanması; yönetim kurulu ile ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşılması planlanmaktadır.

Çalışma Programı ve Bütçe Hazırlanması

Kalkınma Ajansları Muhasebe ve Bütçe Yönetmeliği'nin 21. Maddesi uyarınca Ajans çalışma programı, Genel Sekreter tarafından hazırlanır ve en geç ağustos ayının ilk haftası Yönetim Kuruluna sunulur. Yönetim Kurulu tarafından onaylanan çalışma programı en geç eylül ayının ilk haftası içinde Bakanlık'na sunulur. Bütçe ise yıllık çalışma programında yer alan politika, hedef ve önceliklere uygun şekilde hazırlanır.

ii. İş birliği ve Koordinasyon

Sonuç Odaklı Programların Kurgulanması ve Yönetim Planlarının Hazırlanması

Ajans koordinasyonunda Sonuç Odaklı Programlar altında tanımlanan programların etkin bir şekilde yürütülebilmesi için Yönetim Planlarının hazırlanması, ayrıca 2019 yılı ve sonrasında programların güncellenmesinde her sonuç odaklı programa yönelik ilgili paydaşlarla iş birliği içerisinde hareket edilecektir.

Yurtdışı Kalkınma Ajansları ve Diğer İlgili Kurumlarla İş birliği Faaliyetleri

Ajans tarafından uluslararası iş birliklerini geliştirmek, bölgeye yabancı yatırımcı çekmek ve bölgeyi yabancı yatırımcılara tanıtmak amacı ile uygun görülen iş birliği ağlarına ve organizasyonlarına 2019 yılında katılım sağlanması planlanmaktadır.

EURADA tarafından 2019 yılında organize edilecek Genel Kurul toplantıları ile 24 Ocak 2019 tarihinde yeni proje tekliflerinin hazırlanmasını desteklemek ve araştırma sonuçlarından faydalanılması amacıyla Brüksel'de düzenlenecek İnovasyon Ajansları için Aracılık Etkinliği 'ne; 25-26 Mart 2019 tarihlerinde sosyal girişimcilik potansiyelinin artırılması temasında endüstriyel modernizasyon platformu ve Social Seeds Interreg Europe Projesi işbirliği ile Brüksel'de düzenlenecek Agorada2019 toplantısına, 1 Temmuz'dan 3 Temmuz'a kadar Brüksel'de, ajanslardan emekli olmuş ve kalkınma ajanslarındaki AB projelerinden sorumlu deneyimli uzmanların konuşmacı olarak katılım sağlayacağı "Avrupa projelerinin hazırlanması" yaz kursuna ve 18 ve 19 Eylül'de Finlandiya Kajaani'de bölgedeki belediyeler tarafından kurulan bir kalkınma şirketi olan Kainuun Etu Ltd.²⁸ tarafından GROW Genel Müdürlüğü ve Finlandiya Savunma Sanayi Derneği işbirliği ile düzenlenecek "Sanal savaş alanında yenilikçi savunma teknolojileri" temalı Agorada + 2019 etkinliğine katılım sağlanması planlanmaktadır.

iii. Kapasite Geliştirme

Personel Temini

Ajans Yönetim Kurulu, Ajansımızın 2017 ve 2018 yılı içerisinde görevlerini etkin ve verimli bir şekilde yerine getirebilmesi için, alanında uzmanlaşmış, meslek ilkelerine bağlı, ulusal ve uluslararası düzeyde ihtiyaç duyulan niteliklere sahip 12 adet uzman, 2 adet destek personeli ve 1 adet iç denetçi istihdam edilebilmesine yönelik karar almış ve talebini Bakanlığa iletmıştır. 2018 yılı içerisinde söz konusu talebin olumlu karşılanması

²⁸ <http://www.kainuunetu.fi/english>

durumunda 2019 yılında toplam 15 adet yeni personelin istihdamı ile ilgili süreç başlatılacak ve oluşturulacak değerlendirme süreçleri ile yarışma sınavı sonuçlandırılacaktır.

20/11/2017 tarihli ve 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 127'inci maddesiyle 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 23'üncü madde uyarınca Kalkınma Ajanslarında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihaleleri kapsamında çalışan işçiler sürekli işçi olarak istihdam edilmeye başlanmıştır. 01.04.2018 tarihi itibarıyla danışma/santral/haberleşme, temizlik ve şoförlük hizmetleri için Bursa da 6 (altı) kişi, Bilecik ve Eskişehir de birer kişi istihdam edilmektedir. 2019 yılında sürekli işçi ihtiyacı olması durumunda İŞKUR aracılığı ile istihdam edilecektir.

Hizmet İçi Planlı ve Plansız Eğitimlerin Alınması

2019 yılı içerisinde Ajans personelinin gelişimine yönelik her personelin en az 10 gün eğitim almasını sağlamak üzere eğitim programı planlanmıştır. Eğitim programı mevcut personelin yanı sıra yeni istihdam edilecek personel de düşünülerek hazırlanmıştır. Doğru eğitimlere yönlendirilmeleri, çalışanların bireysel performansını arttırmakta, buna bağlı olarak da kurumun performansına katkıda bulunmaktadır.

Tablo 11. 2019 Yılı Eğitim Planı

EĞİTİMİN ADI	EĞİTİM İÇERİK/AMAÇ	EĞİTİM SÜRE	KATILIMCILAR
1 Yatırım Destek, Tanıtım ve Yatırımcı İlişkileri	Yatırım teşvik, şehir pazarlama, yerli ve yabancı yatırımcı analizi, uygun profilde yatırımcı belirlenmesi, doğru tanıtım ve pazarlama yöntemleri ile irtibata geçilmesi.	2 Gün	Tüm Uzmanlar
2 Saha Analizleri için Anket Teknikleri ve Analiz Yöntemleri	Saha araştırmaları için yapılması gereken anket, mülakat vb. yöntemlerin seçimi, uygulanması ve güvenilirlik analizleri için tekniklerin öğrenilmesi.	5 Gün	İlgili Personel
3 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu Eğitimi	Harcama yetkisi ve yetkilisi, harcama birimi, harcama talimatı ve sorumluluk, hesap verme sorumluluğu, üst yöneticiler ve sorumluluklarının kapsamı, yüklenmeye girilmesi, ön mali kontrol.	3 Gün	İlgili Personel
4 Değişen Mevzuat ve Diğer Yasal Düzenlemeler İle İlgili Eğitimler	Kalkınma Ajanslarını ve/veya Ajans faaliyetlerini ilgilendiren, Borçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Kamu İhale Kanunu, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, İcra, İflas/Takip konuları ve mevzuatta yapılacak yasal düzenlemelerle ilgili, bu düzenlemelerin uygulamalarının anlaşılmasına yönelik eğitimler.	5 Gün	İlgili Personel
5 Taşınır Mal Yönetmeliği Eğitimi	Taşınır mal muhasebesi, taşınır işlemlerinde görevliler ve sorumlulukları, defter ve belgeler, taşınır işlemleri, taşınırların kayıp ve yok olmasında sorumluluk halleri, Kamu idareleri arasında taşınırların devri, sayım ve devir işlemleri, taşınır yönetim hesabı ve kesin hesabın çıkarılması.	3 Gün	İlgili Personel
6 PMI Proje Yönetimi Eğitimi	Proje yönetim terminolojisi, entegrasyon, kapsam, zaman, maliyet, kalite, insan kaynakları, iletişim, risk, tedarik ve satın alma yönetimi.	5 Gün	İlgili Personel

7	Denetim Eğitimleri	Yeni Sayıştay Kanunu kapsamında denetim ve diğer denetimlere hazırlık.	4 Gün	MİB, İDB Bölümü Çalışanları
8	İleri Ofis Programları Uygulamaları Eğitimi	Excel, Word, Power Point ve diğer ofis programlarının etkin kullanımına yönelik eğitimler.	5 gün	İlgili Personel
9	İnovasyon ve Yaratıcı Düşünme Teknikleri Eğitimi	Kurumlarda yenilikçilik süreci, varsayımları sorgulamak ve yenilikçilik fırsatlarını belirlemek, bireyler için yaratıcı düşünme, inovasyon ve iş geliştirme teknikleri, pazar ve yeni proje fırsatlarını keşfetmek, verimliliği ve katma değeri arttırmak için teknikler	2 Gün	İlgili Personel
10	Kamu Muhasebe Sistemi Eğitimi	Kamu muhasebe sistemi, muhasebe işlemleri, detaylarının öğrenilmesi.	3 Gün	MİB Personeli
11	İnsan Kaynakları Yönetimi Eğitimi	İş tanımları, yetkinlikler ve iş gücü planlama, performans yönetimi, eğitim, gelişim, kariyer ve yetenek yönetimi, bordro yönetimi, uluslararası görevlendirmeler, çalışma ve sosyal güvenlik hayatında denetim, teftiş, idari para cezaları ve itirazlar, iş kanunu, çalışan ilişkileri yönetimi.	5 Gün	İlgili Personel
12	Bilişim Yönetimi ve Bilgi Güvenliği Eğitimleri	Bilişim sistemleri, ağ güvenliği ve sistem yönetimi ile ilgili eğitimler.	2 Hafta	İlgili Personel
13	Kümelenme Eğitimleri	Kümelenme potansiyellerin değerlendirilmesi, kümelerin inovasyon ve rekabet güçlerinin artırılması, kümelerin uluslararası imajının iyileştirilmesi ve küme politikaları geliştirilmesi ve uygulanması. (Küme Geliştirme, Küme Yöneticiliği, Küme Performans Ölçümü, Kümelenme ile ilgili Analizler, Sektörel Performans Değerlendirme, Bölgesel Rekabet)	5 gün	İlgili Personel
14	Profesyonel Yönetim Becerileri Eğitimi	Yönetim anlayışlarının gelişimi, liderlik ve liderlik yaklaşımları, liderlik becerilerinin kazanılması ve geliştirilmesi, yöneticinin yetkinlikleri, yönetimde insan kaynaklarının yaşatılması ve geliştirilmesi, takım oluşturma ve etkin takım çalışması	2 Gün	İlgili Personel
15	Stratejik Yatırım Tanıtımı, İhracat ve KOBİ Geliştirme Eğitimi	Geleceğin global dünyasında FDI fırsatları, şirketlerin yatırım kararlarını etkileyen faktörler, yatırımcı çekmek ve marka yaratmak, Sosyal network oluşturulması.	4 Gün	İlgili Personel
16	Eğiticinin Eğitimi	Başarılı bir eğiticinin sahip olması gereken yetkinlikleri öğrenmek ve geliştirmek, Eğitimin etkili bir hale getirebilecek formatı ve kullanılan araçları tasarlayabilmek, Eğitimde etkili sunumun temellerini anlamak ve geliştirmek	2 Gün	İlgili Personel
17	Problem Çözme ve Kriz Yönetimi Eğitimi	Problem çözme metodolojisi, alternatif sonuçların öngörülmesi, durumun tanımlanması, stratejilerin belirlenmesi, çözüme yönelik alternatiflerin geliştirilmesi	2 Gün	İlgili Personel
18	Mentorluk ve Girişimcilik Eğitimi	Fikir geliştirme, iş planı hazırlama, problem çözüm uyumunun sorgulanması, ürün pazar	2 Gün	İlgili Personel

		uyumu sorgulanması, müşteriyle hızlı temas ve çözüm		
19	Veri Madenciliği Eğitimi	Veri tabanlarından bilgi keşfi süreci ve adımları, veri madenciliği uygulama alanları örnekleri, veriyi anlama ve hazırlama süreci adımları, sınıflama, kümeleme kavramları ve en sık kullanılan algoritmalar	2 Gün	İlgili Personel
20	Uluslararası Pazar Analizi: Hedef Pazarlar ve Trade Map Eğitimi	Ürün türleri bazında arz ve talep dengesinin gözetilerek hedef pazarların belirlenmesine yönelik yetkinliğin geliştirilmesi	2 Gün	İlgili Personel

Ajansın Personelinin Bilgi ve Tecrübesinin Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler

Yurt içi ve yurt dışında bölgemizi ilgilendiren ve Ajans temsilcilerinin katılmasının faydalı olacağı değerlendirilen ve Ajans personelinin bilgi ve tecrübesinin geliştirilmesine yönelik konferans, seminer, toplantı, davet ve diğer organizasyonlara iştirak edilecektir.

2019 yılında başta büyük ölçekli firmalar olmak üzere teknik inceleme ziyaretleri organize edilmesi planlanmaktadır. Bu ziyaretlerde bölgemizde faaliyet gösteren firmaların faaliyetleri daha yakından incelenerek tecrübelerinden faydalanılacaktır. Ajansımız, görev alanı ile ilgili konularda gerekli durumlarda tecrübe paylaşımı toplantıları, Bakanlık ve Yönetim Kurulu tarafından uygun görülen tanıtım, koordinasyon, iletişim, eğitim, bilgilendirme vb. amaçlı toplantı ve organizasyonlar, iş birliğini geliştirme amaçlı faaliyetler düzenleyerek kamu kurumu, özel sektör, STK personeli, uzman ve akademisyenler, diğer Ajans personeli ve ilgili kurum yetkililerini bölgemize davet edecektir. Tanıtım, iş birliği ve koordinasyon amaçlı bu faaliyetlerin yerine getirilmesi için gerekli olan mal ve hizmet alımları Ajans tarafından gerçekleştirilecektir.

Ajans Personelinin Performansını ve Ajansa Bağlılığını Artırıcı Faaliyetler

Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği'nin 5. maddesinin (ç) bendinde Ajansın insan kaynakları politikasının ilkeleri başlığı altında yer alan "Personelin Ajansa sadakat ve bağlılığını artırmak, aynı Ajansta çalışma bilincinin oluşturulması ve güçlendirilmesi için Ajans çalışanları arasında iş birliği ve dayanışmayı geliştirici ve motivasyonu sağlayıcı tedbirler almak, Ajansta çalışmayı özendirici hale getirmek" ilkesi gereğince, Ajans personelinin kuruma aidiyet bağının, çalışma motivasyonunun ve çalışan memnuniyetinin artırılması amacıyla iş ve çalışma ortamının stresini azaltıcı tedbirler alınacak, personelin değişik sosyal aktivitelere katılmasına yönelik olarak gerekli görülen mal ve hizmet satın alımı yapılacaktır.

Yine Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği 5. maddesinin (b) bendinde Ajansın insan kaynakları politikasının ilkeleri başlığı altında yer alan "Personelin yaratıcılığını, girişimciliğini, başarı ve çabasını maddi ve manevi olarak desteklemek, buna ilişkin sistemler geliştirmek" ilkesi gereğince, Ajans çalışanlarının mesleki ve kişisel yönden gelişmelerine katkıda bulunan, ayrıca personelin yaratıcılığının, girişimciliğinin ve belirli konularda uzmanlığının artmasına da katkı sağlayan yüksek lisans çalışmaları hususunda personel teşvik edilecektir. Yüksek lisans ve doktora çalışmalarında seçilecek olan tez konularının, Ajans faaliyetleriyle yakından ilgili olan bölgesel kalkınma, proje hibeleri, genel teşvik uygulamaları, girişimcilik vb. konularda olması hususunda personel yönlendirilerek, bölgesel kalkınma ve Ajans faaliyetleri ile ilgili konularda akademik seviyede uzmanlaşma sağlanmaya çalışılacaktır.

Ajans çalışmalarının ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımının sağlanması ve personelin bilgi birikiminin artırılması amacıyla, Ajansın görev alanı ile ilgili konferanslara bildiri hazırlanması, hakemli dergiler için

bilimsel makale yazılması ve Ajans personelinin bu tür konferanslara katılım sağlanması hedeflenecektir. Bu konuda gerekli yönlendirme yapılacak ve ilgili giderler Ajans tarafından karşılanacaktır.

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

Kurumsal İletişim Faaliyetleri için Genel Paydaş Veri Tabanının Geliştirilmesi ve Takibi

2015 yılında BEBKA Paydaş Bilgi Sistemi kurulmuştur. Mevcut veri tabanı sürekli güncellenmekte ve yeni paydaşlar bu veri tabanına eklenmektedir. Kişisel Verilerin Korunması Kanununca gerekli önlemler dikkate alınarak, veri tabanında iletişim paydaşları faaliyet alanlarına, iletişim yöntemlerine göre sınıflandırılmaktadır. Paydaşlara etkinliklerin duyurulması, anket katılımı vb. konularda toplu e-posta veya kısa mesaj atılması ile ilgili çalışmalar 2019 yılında da veri tabanı üzerinden yürütülecektir. İnternet sitesi üzerinden de veri tabanına giriş yapılabilecektir.

Medya İlişkilerinin Geliştirilmesi ve Yönetimi

Medya ilişkilerinin doğru yönetilmesi kurumsal iletişim ve tanıtım faaliyetlerinin en temel unsurlarından biridir. Bu nedenle, Ajansın gazete, dergi, televizyon ve benzeri medya kurumları ile ilişkilerinin etkin ve doğru şekilde yönetilmesi amacıyla bu konuda teknik kapasite yükseltilecek ve gerekli görüldüğünde ilgili kurumlardan danışmanlık hizmeti satın alınacaktır.

Ajansın medya kurumlarına doğru tanıtılması amacıyla periyodik toplantılar organize edilecek ve Ajansın faaliyetleri ile ilgili bilgilendirme yapılacaktır. Basın toplantısı düzenleme, basın bilgi notu hazırlama ve gönderme, reklam ve ilan verme gibi faaliyetler tek elden yürütülecektir. Ajansın tüm faaliyetlerinin basında doğru şekilde ve yaygın olarak yer alması için gerekli tedbirler alınacak ve bu konudaki çalışmalara gereken zaman ve kaynak ayrılacaktır.

Ajansın ve Ajans faaliyetlerinin medyada yakından takibi ve günlük olarak raporlanmasına yönelik hizmet alımına 2019 yılında devam edilecektir.

Ajansın Tanıtılması ve Temsil Edilmesine Yönelik Faaliyetlerinin Yürütülmesi

Ajansın temsil ve tanıtım faaliyetlerinin ana hedefi hem Bölge Planının hem de Ajansın kurumsal vizyonunun paydaşları tarafından kavranmasını ve benimsenmesini sağlamaktır. Bölgesel kalkınma amaçları doğrultusunda katılımcı bir yaklaşım esas alınarak Ajans misyonunu gerçekleştirmek ancak paydaşların Ajansı benimsemesi ve tam desteği ile mümkün olacaktır.

Ajansın bilinirliğini ve kurumsal farkındalığını arttırmak, kamuoyunun Ajans ve faaliyetleri hakkında yeterli bilgi sahibi olmasını sağlamak amacıyla yapılacak faaliyetler ile Ajansın çeşitli platformlarda temsili faaliyetleri bu başlık altında ele alınacaktır.

Bölgeye gelen ve Ajansımızı ziyaret eden yerli ve yabancı önemli kişiler, potansiyel yatırımcılar ve kurum temsilcileri ağırlanarak Ajansın en iyi şekilde temsil edilmesi sağlanacaktır. Ajansın faaliyetleri çerçevesinde bölgesel gelişme sürecine katkı sağlayacak bölgesel, ulusal ve uluslararası ölçekte tanıtım ve bilgilendirme organizasyonları gerçekleştirilecektir. Tanıtım ve iş birliği çerçevesinde kurum, kuruluşlar ve yerel aktörler ile bir araya gelinerek bölgenin kalkınmasına yönelik sektörel toplantılar, paneller, çalıştaylar düzenlenecek ya da düzenleyenler ile bir araya gelinerek çok taraflı iş birlikleri gerçekleştirilecektir.

2019 yılında ajansın 10. kuruluş yılında basın ve köşe yazarlarının da davet edileceği tanıtım toplantısı düzenlenmesi ve bu etkinlikte BEBKA'nın genel tanıtımı ile birlikte o güne kadar yapılan mali destekler dahil önde gelen çalışma ve faaliyetlerin sonuçları ile sunulması amaçlanmaktadır.

Ajans Faaliyetleri ve Desteklerinin Tanıtımına Yönelik Faaliyetlerin Yürütülmesi

2012 yılından beri Ajansı tanıtan ve Ajans faaliyetleri konusunda haberleri duyuran ve ilgili paydaşlara dağıtılan BEBKA Haber Dergisi üç ayda bir yayınlanmaktadır. 2019 yılında da dergi yayınlarına devam edilecektir. Derginin içeriği, basım ve dağıtımı için gerekli durumlarda hizmet alımı yapılacaktır.

Ayrıca 2012 ve 2014 yılları mali destek programları başarılı projeler yayınları hazırlanacaktır. Bu bültenler, broşürler ve diğer yayınlar tanıtım faaliyetleri kapsamında Ajans hizmet binalarında, valilikler, belediyeler, ticaret ve sanayi odaları gibi kurumlarda ve diğer ilgili yerlerde bulundurulacak ve en etkin şekilde dağıtımı yapılacaktır.

Ajans faaliyetleri ve desteklerinin tanıtımına yönelik hazırlanmış olan tanıtım filmlerinin, toplantı ve fuarlarda gösterilmesi amaçlanmaktadır. Filmlerin hedef kitesine uygun olarak gerektiğinde farklı dillere çevirisi yapılacaktır. Hazırlanan tanıtım ve reklam filmlerin ilgili tüm paydaşlara ulaştırılması ve ilgili platformlarda gösterilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Ajansın kurumsal internet sayfası Ajans hakkında bilgi alınması, faaliyetlerinin tanıtılması, desteklerin takibi ve gerekli dokümanlara ulaşılması açısından çok önemli işlevleri yerine getirmektedir. Bu işlevlerin daha etkin ve verimli yerine getirilmesi amacıyla kurumsal internet sitesi sürekli olarak güncellenmektedir.

2017 yılında kurumsal internet sitesi ve yatırım destek faaliyetleri kapsamında oluşturulan internet siteleri responsive (uyumlu) olarak yeniden tasarlanmıştır. Böylece bu internet sitelerinin mobil uyumluluğu gibi en güncel teknolojiye uyulanması sağlanmıştır. 2019 yılında da önceki yıllarda olduğu gibi mevcut internet sitelerine ek olarak üzerinde çalışma yapılan tematik konular için de Ajans bünyesinde portallar oluşturulacaktır. Ajans internet sitelerinin güncellenmesi, hosting, bakım ve diğer teknik ihtiyaçlarının temin edilmesinde hizmet satın alımı yapılmaya devam edilecektir.

Bölgesel, ulusal ve uluslararası yazılı, sesli ve görsel basın araçları yanı sıra sosyal medya olanaklarından faydalanılmaktadır. Sosyal medya uygulamalarının ve Ajans internet sitesinin hedef kitleler ile iletişim sağlanmasına daha etkin hizmet edecek şekilde kullanılması amaçlanmaktadır. Twitter, LinkedIn ve YouTube hesapları kullanılarak sosyal medya yoluyla paydaşlara ulaşılmaktadır.

2019 yılında belirli dönemler itibarıyla Ajans faaliyetlerinin ve yapılan çalışmaların toplu halde bir özeti hedef kitleye sunulması amacıyla bu faaliyet ve çalışmalardan kesitler ve bilgiler içeren kısa filmler veya hareketli sunumlar hazırlanacak ve sosyal medyada paylaşımı gerçekleştirilecektir.

Ajansın tanıtım ve iletişim faaliyetlerinin bir parçası olarak bölgeyi ve Ajansı temsil eden hediyelik eşyalar hazırlanacaktır.

Yatırımcılara Yönelik Bilgilendirme Faaliyetlerinin Yapılması

Ajansımız bünyesindeki Yatırım Destek Ofisleriyle temasa geçen yerli ve yabancı yatırımcılara, yatırım konularına göre sektörel bilgi sağlanması, yatırım planlarına uygun devlet destekleri ve teşvik sistemi hakkında bilgilendirme hizmetlerine devam edilecektir. Bunun yanında, illerdeki yatırım ortamına ilişkin diğer bilgilendirme faaliyetlerine ve yatırımcıların diğer kurum/kuruluşlara yönlendirilmesine devam edilecektir.

Bilgi Bankasının Güncellenmesi Yatırımcılara Yönelik Bilgilerin Güncel Tutulması

Yatırımcıların talep edebilecekleri çeşitli lojistik, sosyal ve ekonomik verilerin ve bilgilerin bir arada bulunduğu bilgi dokümanları ve istatistiksel bilgilerin güncelliğinin korunması sağlanacak, bu bilgi/belgeler ile yatırımcıların sorularına yeterli ve yerinde geri dönüşler sağlanacaktır.

Yatırımcı Paydaş Bilgi Sistemi Kullanılması ve Güncellenmesi

Yatırımcı ilişkilerinin verimli bir şekilde yürütülmesi ve yapılan faaliyetlerin etkin olarak raporlanması için yatırım destek faaliyetleri süreçlerine göre şekillendirilen KAYS YDO²⁹ modülü kullanılmaya devam edilecektir. İllerdeki ilgili bütün paydaşlar, kurumlar ve şirketlerin iletişim bilgilerinin Kişisel Verilerin Koruması Kanunu gözetilerek KAYS YDO Modülüne girilmesi sağlanacaktır.

Yatırım Yerine İlişkin Faaliyetler

Yatırıma uygun yer konusu gerek yerli gerekse de yabancı yatırımcı için önem arz eden bir konu haline gelmektedir. Yatırıma uygun yerlerin önceden belirlenmesi ve sistematik bir yapıda yatırıma uygun yerlerin saptanması için gerekli çalışmalar 2019 yılında yürütülecektir.

Yatırımcıya yatırıma uygun yer gösterilmesinde coğrafi bilgi sistemlerinin kullanılması konusunda, 2019 yılında coğrafi bilgi sistemleri altyapısı ve yatırım yeri için coğrafi bilgi sağlanabilecek kurumlarla iş birliği sağlanması, gerekli protokollerin yapılması konusundaki çalışmalar devam edecektir. Bu konuda, diğer Ajansların çalışmaları ve Ajanslarla ortak hareket edilmesi doğrultusunda düzenlenecek tecrübe paylaşımı vb. toplantılarına katılım sağlanacak, gerekli kurum ziyaretleri sağlanacaktır.

Yatırım destek ofisleri için coğrafi bilgi sistemi altyapısı oluşturulmasında, bilgi işlem altyapısına dönük program alımı, hizmet alımı vb. çalışmalar gerçekleştirilecektir. Çalışmalar çerçevesinde, gerekli görüldüğünde danışmanlık hizmeti alınması, ilgili personelin eğitimi konusunda çalışmalar yürütülecektir.

Teşvik Sistemi Kapsamında Faaliyetlerin Yürütülmesi

Teşvik sistemi kapsamında yatırımcıların bilgilendirilmesi, teşvik belgelerinin ara izlemelerinin yapılması ve teşvik belgelerinin tamamlama vizesi işlemleri sürdürülecektir. 31 Mayıs 2018 tarih ve 30437 sayılı “Yatırım Teşvik Belgesi İşlemlerinin Elektronik Ortamda Yürütülmesine İlişkin Yetkilendirme Tebliği” doğrultusunda teşvik belgesi işlemleri E-TUYS sistemi üzerinden yürütülmeye başlanmıştır. 2 Temmuz 2018 tarihinden itibaren başvurusu yapılan teşvik belgesi çıkarma ve diğer ilgili işlemler elektronik ortamda yürütülecektir.

Aynı zamanda yatırımcıların halihazırda devam eden teşvik belgelerinin 6 ayda bir ara izlemelerinin yapılması, ara izleme takip formlarının yatırımcılardan toplanması, Teşvik Bilgi Sistemi’ne girilmesi ve raporlanması faaliyetlerine devam edilecektir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından görevlendirmeleri yapılmış olan, teşvik belgesi tamamlama vizelerinin yapılması, yerinde tespit işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve onay için Bakanlığa gönderilmesi faaliyetlerine devam edilecektir.

v. Ajans Destekleri**Proje Teklif Çağrılarını Öncelik Belirleme Toplantıları Düzenlenmesi**

²⁹ Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi Yatırım Destek Ofisi

2019 yılı Proje Teklif çağrılarının önceliklerinin belirlenmesine yönelik çalışmalar 2018 yılı içerisinde gerçekleştirilecektir. Önceliklerin belirlenmesi için Sonuç Odaklı Programlar ve Yerel Kalkınma Fırsatları incelenecek ve ön plana çıkan konularla ilgili bir destek programının oluşturulabilmesi için ilgili paydaşlarla toplantılar düzenlenecek, gerektiğinde birebir ziyaretler gerçekleştirilecektir.

2019 yılı için toplam bütçesi 27 milyon TL olan 3 (üç) adet mali destek programı hazırlanmıştır. Bu programlardan Yenilik Odaklı Uzmanlaşma Mali Destek Programı kar amacı güden kurumlara yönelik, Girişimcilik Mali Destek Programı ve Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı ise kâr amacı gütmeyen kurumlara yönelik olarak planlanmıştır.

Programlardan ilki olan Yenilik Odaklı Uzmanlaşma Mali Destek Programı ile kâr amacı güden kurumlara 10 Milyon TL bütçe ayrılması öngörülmektedir. Bu program ile sektörlerde rekabet gücünü artırmaya yönelik teknik altyapının, kurumsal kapasitenin, üretim teknolojisinin geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması ile ilgili sektörlerde katma değeri ve rekabetçiliğini artıracak, ithalat bağımlılığını azaltacak ürünlerin tasarlanması, üretilmesi, tanıtılması ve markalaşmasının sağlanması amaçlanmıştır. Girişimcilik Mali Destek Programı ile kâr amacı gütmeyen kurumlara 7 milyon TL bütçe ayrılması öngörülmektedir. Bu program ile bölgedeki girişimcilik altyapısının geliştirilmesi, ekosistemdeki kurumların girişimcilik, yatırım ve arayüz ihtiyaçlarının giderilmesi için kurumsal yapıların kurulması ve sürdürülmesi hedeflenmektedir. Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı kapsamında ise imalat sanayi ile mesleki eğitim kurumları arasında iş birliğinin geliştirilmesi, imalat sanayinin ihtiyaç duyduğu alanlara yönelik mesleki eğitimde eğitici personel ve öğrencilerden oluşan nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesi ve yenilikçi üretim metotlarına uygun mesleki eğitim altyapısının ve mesleki eğitim modellerinin geliştirilmesi öncelikler arasında yer almaktadır. Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı ile kâr amacı gütmeyen kurumlara 10 milyon TL bütçe ayrılması öngörülmektedir.

Proje Teklif Çağrılarına Ait Başvuru Rehberlerinin Hazırlanması ve Basımı

Ajans'ın 2019 yılında yürüteceği 2019 yılı Proje Teklif Çağrısı ile ilgili olarak, kanun, yönetmelik ve kılavuzda geçen hususlara uygunluk içinde, başvuru şekil ve şartlarını, öncelikli faaliyet alanlarını ve proje konularını, başvuru sahibi ile maliyet ve faaliyetlerle ilgili uygunluğu, seçim ve değerlendirme kriterlerini, eş finansman yükümlülüklerini ve diğer gerekli bilgileri içeren başvuru rehberleri oluşturulacaktır. Potansiyel başvuru sahipleri dikkate alınarak destek programlarının başvuru rehberlerinin hazırlığı, tasarımı ve basımı gerçekleştirilecektir. Başvuru rehberlerinin hazırlık aşamasında gerekli hallerde bölge içi ve bölge dışı ilgili kuruluşlara yönelik ziyaretler, tecrübe paylaşım toplantıları ve teknik geziler düzenlenmesi planlanmaktadır.

Proje Teklif Çağrılarının İlanı ve Bilgilendirme Yapılması

Proje teklif çağrısı programlarını ilgili tüm taraflara duyurmak ve tanıtmak için geniş kapsamlı duyuru faaliyetleri planlanmıştır. Bu kapsamda hazırlanacak iletişim planı doğrultusunda kullanılması planlanan iletişim araçları aşağıdaki gibidir:

Açılış ve Tanıtım Toplantıları: Mali destek programlarını duyurmak ve tanıtmak için 3 ilde tanıtım toplantıları yapılacaktır. Toplantılara her üç ilin programlarla ilgili kamu kesimi, sivil toplum ve özel sektör temsilcileri davet edilecektir.

Bilgilendirme Toplantıları: Mali destek programlarının bölgede etkin tanıtımı ve olası soruların yanıtlanması için Bursa, Eskişehir ve Bilecik il merkezleri ve ilçelerinde bilgilendirme toplantıları planlanmıştır. Bu toplantılar her kesimin ve kurumun bilgilendirilmesine ve katılımına imkân verecek şekilde düzenlenecektir. Planlanan bu toplantıların yanında programın hedef yararlanıcısı olan gruplara yönelik ilave bilgilendirme toplantıları da organize edilebilecektir.

İnternet Sitelerinde Duyuru: Mali destek programları; Bakanlık, BEBKA, Bursa, Eskişehir ve Bilecik İl Valilikleri internet sayfasında duyurulacaktır. Ayrıca programın hedef yararlanıcısı olan kurumlara resmi yazı ile bilgilendirme yapılacak ve mali destek ile ilgili ilanı ve bilgileri internet sayfalarında yayımlamaları talep edilecektir.

Billboardlar: Programın her kesime etkin ulaşmasını sağlamak için Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinde billboard kiralanması planlanmaktadır.

Gazete İlanları: Programı tanıtıcı bilgileri içeren ilanlar Bursa, Eskişehir ve Bilecik'te yayın yapan tüm yerel gazetelerde ve belirlenecek olan ulusal gazetelerde yayımlanacaktır.

Sosyal Medya: Ajansın Twitter ve LinkedIn hesaplarından program ile ilgili güncel bilgiler duyurulacaktır.

Televizyon Programları: Mali destek programının televizyon izleyicilerine de tanıtılması amacıyla haber bülteni, ekonomi programları gibi yayınlara konuk olarak katılım sağlanması veya haber olarak bu programlarda mali destek programlarının tanıtılması planlanmaktadır.

Teknik Yardım Masası: Başvuru süresince İnternet üzerinden randevu alınarak başvuru sahiplerine projeler hakkında detaylı bilgi verilecektir.

Proje teklif çağrılarının konuları ve hedef kitlesine göre, ihtiyaç olması durumunda yukarıda belirtilen iletişim araçları dışında da tanıtım ve ilan yöntemleri kullanılacaktır.

Proje teklif çağrılarının ilan edilmesini müteakip potansiyel proje yararlanıcılarına yönelik bilgilendirme toplantıları ile proje hazırlama ile ilgili konuları içeren eğitim organizasyonları düzenlenecektir. Eğitimlere katılacak olan potansiyel başvuru sahipleri ajansın internet sitesi üzerinden kayıt yaptıracaktır. Proje hazırlama eğitimleri, potansiyel teklif çağrısına konu olan bölgedeki bütün potansiyel başvuru sahiplerine ulaşacak şekilde il merkezlerinde ve talep doğrultusunda gerekli görüldüğü takdirde belirlenen ilçelerde, Ajans uzmanları tarafından ve/veya gerekli olduğu durumlarda hizmet alımı yolu ile gerçekleştirilecektir. Bu eğitimde genel anlamda Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi üzerinden başvuru girişi, projelerin nasıl hazırlanması gerektiği, başvuru rehberi, başvuru formu ve ekleri kapsamında bilgilendirme yapılacaktır. İlgili proje yazma eğitimleri internet üzerinden canlı olarak yayınlanacak ve takip eden kişilerin soruları anlık olarak yanıtlanabilecektir.

Potansiyel başvuru sahipleri tarafından yöneltilen veya yöneltilebilecek olan sorular kayıt altına alınarak Ajans uzmanlarınca cevaplandıktan ve gerekli onaylar alındıktan sonra Ajans internet sayfasında "Sıkça Sorulan Sorular" başlığı altında yayımlanacaktır.

Bununla birlikte, düzenlenen bilgilendirme toplantıları ve eğitimlere katılanlar ile anket çalışmaları ve çeşitli hizmet alımları ile bilgilendirme toplantıları ve proje yazma eğitimlerinin etkinliklerinin artırılması ve geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Mali Destek Programları Kapsamında Yürütülecek Diğer Faaliyetler

Proje teklif çağırısı kapsamında başvuruda bulunan projelerin değerlendirilmeleri mevzuata uygun olarak bağımsız değerlendiriciler tarafından gerçekleştirilecektir. Projelerin teknik ve mali nitelik açısından değerlendirilmesinde görev alacak bağımsız değerlendiricilerin seçimi için bağımsız değerlendirici ilanları ajansın internet sitesinde yayımlanacak ve bağımsız değerlendirici olarak çalışmak isteyen kişilerin Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden özgeçmişlerini göndererek ilana başvurmaları istenecektir. 2019 yılı mali destek programları kapsamında bağımsız değerlendiricilerin seçimi, proje tekliflerinin alınması, değerlendirilmesi ve sonuçlarının açıklanarak sözleşmelerinin imzalanması süreçleri 2019 yılı içerisinde gerçekleştirilecektir.

Fizibilite Desteğinin İlanı ve Değerlendirilmesi

Fizibilite Desteği programının amacı, TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgesinde yerel ve bölgesel kalkınmaya ivme kazandıracak yatırımlara ilişkin fizibilite çalışmalarına destek sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda, 2019 Yılı Fizibilite Desteği Programı bölgede Yatırım Programına alınabilecek projeler, güdümlü proje desteği ve kamu veya AB projeleri kapsamında değerlendirilebilecek projelerin fizibilite çalışmaları dikkate alınarak planlanacaktır.

Fizibilite desteği programının başvuru rehberi programın önceliklerine uygun bir şekilde hazırlanacak ve programın ilan edilmesinden hemen sonra potansiyel başvuru sahiplerine ulaştırılacaktır.

Fizibilite Desteğine ilişkin başvurular desteğin duyurulduğu tarih itibarıyla başlayacaktır. Alınan başvurular yapılacak olan ön incelemenin ardından Genel Sekreter başkanlığında ilgili Ajans uzmanlarından oluşturulacak en az üç kişilik bir değerlendirme komisyonu tarafından teknik ve mali açılardan bir ay içerisinde değerlendirilecektir. Değerlendirmeyi müteakip Yönetim Kurulu'nun onayının ardından başvuru sahipleriyle sözleşmeler imzalanacak ve faaliyetler desteklenecektir.

Güdümlü Proje Desteği Bilgilendirme ve Proje Geliştirme Faaliyetleri

Ajans 2019 yılında da Güdümlü Proje Desteği kapsamında değerlendirilebilecek yeni proje fikirleri ile ilgili toplantılar düzenlemeye devam edecektir. Bu toplantılardan çıkan fikirlerin projeye dönüştürülmesini ve uygulanabilirliğini tespit etmek amacıyla destek yönetim kılavuzunda belirtilen süreç takip edilecektir.

Bilecik Belediyesi'nin başvuru sahibi olacağı, Bilecik Valiliği, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi ve Bilecik İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün de proje ortağı olarak yer alacağı Bilecik Bilim ve Uzay Teknolojileri Merkezi- Bilgievi (BUTEM) Projesi'yle çocukların ve gençlerin ilgisini bilime ve teknolojiye çekmek, bu alanda farkındalık yaratmak ve böylece çocukların ve gençlerin enerjilerini bu yönde kullanmalarını sağlamak amaçlanmaktadır. 2018 yılı içerisinde proje başvurusunun ve değerlendirme sürecinin tamamlanması hedeflenmektedir. Değerlendirmenin olumlu olması durumunda 2019 yılında sözleşmenin imzalanması planlanmaktadır.

Mihalgazi Belediyesi'nin başvuru sahibi olacağı, Mihalgazi Tanzim Satış İşletmesi'nin proje ortağı olarak yer alacağı Mihalgazi Küçük İşletmeler Geliştirme Merkezi Projesi ile tarımsal üretime katkı sağlayacak işletmelerin geliştirilmesi ve Mihalgazi ilçesinde iptidai şartlarda üretim yapan işletmelerin gelişimlerinin sağlanması için merkez kurulması hedeflenmektedir. Değerlendirmenin olumlu olması durumunda 2019 yılında sözleşmenin imzalanması planlanmaktadır.

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu'nun kararları, potansiyel uygulayıcı kurumlar ile güdümlü projelerin geliştirilmesi ve değerlendirilmesi için gerekli çalışmalar yapılacak ve uygun bulunan projelerin uygulanmasına başlanacaktır.

Teknik Destek Programının İlanı ve Değerlendirilmesi

2019 yılı Teknik Destek faaliyetleri kapsamında Ajans; yerel yönetimlerin başta planlama çalışmaları ile bölge plan ve programlarını uygulayıcı veya yerel kalkınma kapasitesini artırıcı faaliyetleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmaları için, eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik destek hizmetleri sağlayacaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıda belirtilen önceliklere uygun projeler desteklenecektir:

- Bölgede öne çıkan (özellikle makine, otomotiv, tekstil, savunma sanayi, havacılık, raylı sistemler malzeme teknolojileri) sektörlerde Ar-Ge ve yenilik odaklı ihtisaslaşma kapasitesinin geliştirilmesi,
- Bölgede üretim faaliyetlerinden kaynaklanan olumsuz çevresel etkilerin azaltılması, kaynak ve enerji kullanımındaki verimliliğin artırılması yoluyla sürdürülebilir üretime geçişin sağlanması,
- Bölgede girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi ve bölgedeki girişimcilik kapasitesinin artırılması,
- Animasyon sektörü ve dijital oyun tasarım ve uygulamalarının geliştirilmesi,
- Bölgenin tanıtım ve yatırım imkanlarının geliştirilmesi, kapasitesinin artırılması,
- Bölgenin sosyal gelişiminin desteklenmesi.

Bu kapsamda destekten yararlanabilecek başvuru sahiplerinde aranacak şartların, destek konusu öncelikli alanların, uygun maliyetlerin, seçim ve değerlendirme kriterlerinin ve başvuru ile ilgili standart dokümanların açıklandığı teknik destek rehberi hazırlanacaktır. Rehber tasarımı ve basımı ile ilgili satın almalar tamamlanarak, Ajans internet sitesinde ilan edilecek olan Teknik Destek Programı, ilgili kurumlara da resmi yazı ile bildirilecektir. Gerekli olduğu durumlarda bilgilendirme toplantıları ve kurumlara ziyaretler gerçekleştirilecektir.

Teknik Destek Programının duyurulması ile birlikte potansiyel başvuru sahipleri yazılacak resmi yazılarla bilgilendirilecektir. Teknik Destek programı; BEBKA, Bursa, Eskişehir ve Bilecik İl Valiliklerinin internet sayfasında duyurulacaktır.

Ajans, ikişer aylık dönemler halinde teknik destek başvurularını alacaktır. Dönem içerisinde alınan teknik destek başvurularının değerlendirilmesi ve seçim işlemleri, Genel Sekreterlik tarafından ilgili uzmanlardan oluşturulacak en az üç kişilik bir komisyon marifetiyle gerçekleştirilecektir.

Proje Teklif Çağrısı Usulüyle Destek Alan Projelerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

2016 yılı "Havacılık, Raylı sistemler, Savunma Sanayi Mali Destek Programı ile Bilecik Mermer ve Doğaltaş Sektörü Mali Destek Programı" kapsamındaki projelerinin tamamlanışı genel olarak 2018 yılının ilk çeyreğinde gerçekleşmiş olup, süre uzatımı alan ya da sürece yedek listeden dahil olan projelerin de 2018 yılı üçünü çeyreği içinde tamamlanmıştır. 2018 yılı mali destek programları kapsamında da toplamda 41 adet yararlanıcıyla sözleşmeye davet yazıları gönderilmiştir. Ajansımızla sözleşme imzalayan yararlanıcılarımıza ait projelerin uygulama aşamasındaki izleme süreçleri Destek Yönetim Kılavuzunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yürütülecektir. Bu kapsamda proje uygulama süreleri içerisinde projelere düzenli ve anlık izleme ziyaretleri gerçekleştirilecek olup, sözleşme imzalayan yararlanıcıların gerçekleştirecekleri satın alma

faaliyetleri yakından takip edilerek düzenlenen ihalelere mümkün olduğunca Ajans izleme uzmanlarının gözlemci olarak katılımı sağlanacaktır. Yararlanıcılardan gelen ara ve nihai raporlar titizlikle incelenerek hak edişler hesaplanacak; proje uygulama süresi 2019 yılı içinde sona erecek olan yararlanıcılara nihai ödemeleri yapılacaktır.

Yararlanıcılarla proje uygulama dönemi boyunca sürekli irtibat halinde olunmasına azami derecede dikkat edilerek proje uygulama dönemindeki her faaliyet ve harcama mercek altına alınacaktır. Proje hesaplarının açıldığı banka ile yapılan protokol gereği proje hesap hareketleri ajans tarafından kontrol edilmekte olup ayrıca projelerde yararlanıcılar tarafından proje hesaplarından yapılacak her para transfer işlemi için izleme uzmanlarının ön onayı alınmaktadır. Proje kapsamındaki harcamalarının daha az hatayla yapılmasını ve proje sonunda ortaya çıkan uygun olmayan maliyetlerin asgari seviyeye düşmesini sağlayan bu uygulamaya bundan sonraki dönemlerde de devam edilecektir.

Fizibilite Desteği Alan Projelerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

2018 yılında imzalanmış ve 2019 yılında imzalanacak olan fizibilite desteği projeleri için de izleme ve değerlendirme faaliyetleri Destek Yönetim Kılavuzunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yürütülecektir.

Güdümlü Proje Desteği Alan Projelerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

2017 ve 2018 yıllarında başlayıp devam eden projeler için de izleme ve değerlendirme faaliyetleri Destek Yönetim Kılavuzunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yürütülecektir.

Teknik Destek Alan Projelerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

Bir önceki yıl başlayan teknik destek programı faaliyetleri 2019 yılında da devam edecek olup bu kapsamdaki faaliyetler Ajansın tabi olduğu mevzuata uygun olarak 2019 yılında da gerçekleştirilmeye devam edilecektir. Bu kapsamda gerekli proje takip faaliyetleri yapılacak, düzenlenen eğitimlere Ajans izleme uzmanları tarafından anlık izleme ziyaretleri gerçekleştirilecektir.

Tamamlanan Projelere Denetimlerin Gerçekleştirilmesi

2016 yılı Proje Teklif Çağrısı kapsamında Ajansımızdan mali destek almış ve faaliyetleri tamamlanmış projeler için denetim faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Bu denetimlerde projelerin, uygulama dönemi sona erdikten sonra yararlanıcılar tarafından uyulması gereken yükümlülüklerle uygunlukları kontrol edilecektir. Bu çerçevede görünürlük faaliyetleri, proje kapsamında alınan makine ve ekipmanın varlığı, amacına uygun olarak kullanılması ve proje belgelerinin muhafazası konuları kontrol edilecektir.

Tamamlanan Projelerin Etki Analizleri

Diğer taraftan Ajansımız tarafından yürütülmüş 2015 ve 2016 yılları mali destek programları ile ilgili olarak bunların orta ve uzun vadeli etkilerinin, projelerin başarılarının, sürdürülebilirliğinin, karşılaşılan sorunların ve izlenimlerin değerlendirilmesi amacıyla uygulama sonrası etki değerlendirme raporları hazırlanacak ve bu raporların sonuçlarına faaliyet raporunda yer verilecektir. Mali destek programlarının etki analizlerinin yapılması için faydalanıcılarla tarafsız bir bakış açısıyla anket ve derinlemesine mülakat çalışmalarının yürütülmesi ve programların etki analizinin hazırlanabilmesi için hizmet alımı yoluna gidilebilecektir.

vi. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

Avrupa Birliği Proje Geliştirme Çalışmaları

Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA)'nın 2014 – 2020 yıllarını kapsayan II. Dönemi (IPA II) kapsamında ilan edilen ve edilecek olan hibe programlarına yönelik olarak ilgili bakanlık ve kurumlar tarafından düzenlenecek bilgilendirme toplantılarına Ajans tarafından 2019 yılında katılım sağlanacaktır. Açılacak programlara ilişkin program içeriği, başvuru formları ve süreci vb. açıklamalar Ajans internet sitesinde duyurulacak olup, bölgedeki kurumlara ihtiyaç olması halinde açılacak programlar hakkında detaylı bilgilendirme yapılması için ilgili Valiliklerin AB Proje Geliştirme ve Koordinasyon Merkezlerine destek sağlanacaktır. Programların önceliklerine uygun olarak bölge illeri için proje geliştirme çalışmaları yürütülecektir. Ajans bu tür projelerde, tarafları bir araya getirerek projenin gelişmesine teknik destek sağlayan, aracı ve yönlendirici bir rol oynamakla birlikte bölgesel kalkınmayı ilgilendiren konularda doğrudan uygulayıcı bir kurum olmayı hedeflemektedir.

vii. Diğer Proje ve Faaliyetler

Personel Ödemeleri

Personel maaşları ve diğer özlük hakları ile ilgili işlemler, Yönetim Kurulu kararları ve ilgili mevzuat çerçevesinde hareket edilerek gerçekleştirilecektir. Ajans personelinin maaşları ve diğer özlük hakları ile ilgili olarak yetkili merciler tarafından yapılacak yeni düzenlemelere göre oluşabilecek ilave ödemeler mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

6772 Sayılı (Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye Yapılması ve 6452 Sayılı Kanun'la 6212 Sayılı Kanun'un 2. Maddesinin Kaldırılması Hakkında) Kanun hükümlerine göre kamu kurumlarında İş Kanunu hükümleri çerçevesinde istihdam edilen personelin tediye ödemeleri ilgili mevzuat çerçevesinde ödemelere devam edilecektir.

Ajansımız Yönetim Kurulunun 30.07.2015 2015/64 Sayılı Yönetim Kurulu toplantısında alınan karar gereği Ajansımızı temsil yetkisi verilen Yerel Yönetimler Kamu İşverenleri Sendikası (YERELSEN) ile Ajans personelinin temsilen Türkiye Kooperatif, Ticaret, Eğitim ve Büro İşçileri (KOOP-İŞ) sendikası arasında sendikalı olan personel ile ilgili olarak ücret zammı, ikramiye, sosyal yardım ve diğer hususları belirleyen sözleşme 2018 yılında imzalanmıştır. 2019 yılı içerisinde yapılacak ödemeler söz konusu toplu iş sözleşmesinde belirtilen şartlar dahilinde yapılacaktır.

İç Kontrol Sisteminin Geliştirilmesi

İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Komisyonu ve Risk Yönetim Komitesi her yıl Ocak ayında toplanarak İç Kontrol Eylem Planında yapılması kararlaştırılan faaliyetlerle ilgili olarak değerlendirme yapılacak, tüm iş süreçlerine ait riskler belirlenerek yeni riskler risk kütüğüne ilave edilecek ve risk değerlendirme formunda belirlenen sorumlular tarafından bu riskler için önleyici faaliyetler tespit edilip uygulanacaktır. Ayrıca 2019 yılında İç Denetçi istihdam edilmesi planlanmaktadır.

Bağımsız Dış Denetimin Yaptırılması

Ajansın 2018 yılı bağımsız dış denetimi, en geç 2019 yılı Mart ayı sonuna kadar, Sermaye Piyasası Kurulu mevzuatına göre kurulmuş ve sermaye piyasasında dış denetim yapmakla yetkili kılınmış bir denetim kuruluşuna yaptırılacaktır. Bağımsız dış denetim raporunun, denetimi gerçekleştiren denetim şirketi tarafından eşzamanlı olarak ilgili kurumlara gönderilmesi hususu takip edilecektir.

Ajans Genel İdari Faaliyetlerinin Yürütülmesi

Ajansın faaliyetlerinin sürekliliği gereği; kira ve aidat ödemeleri, bina sigortası ödemeleri, çevre temizlik vergisi gibi vergi mevzuatından kaynaklanan zorunlu ödemeler, süreli/süresiz yayınlar, gazete, dergi ve diğer aboneliklere ilişkin ödemeler, her türlü matbaa, basılı kâğıt, kitap, kırtasiye, kartuş, toner, mutfak ve temizlik malzemeleri ile sarf malzemeler ve buna benzer diğer giderler, kargo ve gönderi masrafları, sağlık malzemeleri ve sağlık dolabı için alınacak ilaçlar, Ajansa gelen telefon, elektrik, doğalgaz, internet gibi fatura ödemeleri ve buna benzer diğer faaliyet ve bu faaliyetlerden kaynaklanan ödemeler 2019 yılı içinde de gerçekleştirilecektir.

Ajansın mevzuatta tanımlı iş ve işlemleri ile ilgili olarak, ihtiyaç olması halinde, avukatlık ve hukuk müşavirliği, bilirkişi incelemesi, mali müşavirlik ve diğer danışmanlık hizmetleri, 2019 yılında hizmet alımı yolu ile profesyonel şekilde ele alınmaya devam edilecektir.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Ajansımızı da kapsayan birçok kuruma getirilen yükümlülükler takip edilecektir. İlgili kanun hükümlerinin yerine getirilebilmesi için danışmanlık, hekimlik, iş güvenliği uzmanlığı ile Ajans ofislerinde iş güvenliğinin sağlanabilmesi için risk analizlerinde tespit edilen eksikliklerin giderilmesi amacıyla gereken mal ve hizmet alımları ile ofislerde yapılması gereken yapım işleri gerçekleştirilerek kanundan kaynaklanan sorumlulukların yerine getirilmesi sağlanacaktır.

Mali destek programları çerçevesinde söz konusu olabilecek sözleşme fesih süreçlerinde ve/veya diğer hukuki anlaşmazlıklar ile Ajansın diğer faaliyetleriyle ilgili yargıya intikal eden hukuki süreçlerde ortaya çıkabilecek mahkeme, noter, bilirkişi, karşı vekâlet gibi yasal olarak ödenmesi zorunlu olan masraflar karşılanacaktır. Geçmiş yıllarda açılan Ajansımızın taraf olduğu bazı davaların hukuki süreçlerinin 2019 yılına sarkması halinde mahkeme kararları sonucuna göre hareket edilecektir. Ayrıca banka, posta, kargo, ulaşım, vergi gibi Ajansın faaliyetleri sırasında hukuki süreçlerde ortaya çıkacak diğer masraflar da Ajansımızca ödenecektir. Ajans hizmetlerinin aksamaması için santral ve haberleşme, şoförlük, büro personeli, temizlik hizmetleri, yönetici asistanlığı gibi hizmetler için çalıştırılan işçiler 696 sayılı KHK çerçevesinde kadroya alınmıştır. Benzer işler için ilave personel ihtiyacının ortaya çıkması durumunda meri mevzuata göre hareket edilecektir.

Ajans Merkez Ofisi, Eskişehir ve Bilecik Yatırım Destek Ofislerinin ve demirbaşlarının yangın, deprem ve sair afetler ile hırsızlık ve buna benzer durumlara karşı sigortalanması konusu araştırılacak, gerek görülmesi halinde sigorta hizmeti satın alınacaktır.

Ajans faaliyetlerine yönelik olarak eğitim, seminer, organizasyon ve buna benzer faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sırasında ihtiyaç duyulan çay-kahve vb. ikramın profesyonel olarak gerçekleştirilebilmesi için gerekli olduğunda hizmet satın alımı yoluna gidilecektir.

Merkez Ofis ve Yatırım Destek Ofislerinin Yapımı, Tefrişatı ve Düzenlenmesi

Ajansın merkez ve Yatırım Destek ofislerinin yeni yerleşim planına göre iç dekorasyon ve tefrişatları önceki yıllarda büyük ölçüde tamamlanmış olmakla birlikte, ihtiyaç olması halinde 2019 yılında bakım/onarım faaliyetleri gerçekleştirilecek, demirbaş (masa, sandalye, dolap vb.), diğer ofis ekipmanları ve diğer tefrişat satın alımı yapılacak, yeni iç düzenleme ve dekorasyon işlemleri tamamlanacaktır.

Kalıcı Ajans Binası Yaptırılması

2019 yılında Ajans faaliyet yeri ile ilgili olarak Yönetim Kurulu kararına göre hareket edilecektir. Bursa Organize Sanayi Bölgesinde Ajansa tahsis edilen arazi ile ilgili protokol imzalanmıştır. Ajans hizmet binası yapım işleri için gerekli projeler hazırlanmakta olup, ihale, yapım ve kontrolörlük süreçleri 2019 yılında yürütülecektir.

Araç Kiralanması ve Akaryakıt vb. Giderlerinin Karşlanması

Ajansın faaliyetlerinde kullanılmak üzere kiralanacak araçlar, Ajans faaliyetlerinin dönemsel olarak belirli bir tarihte yoğunlaşması veya diğer Ajans faaliyetleri için daha büyük araçlara ihtiyaç olması nedeniyle yetersiz kalmakta olup, bu yoğun dönemlerde gerekli olması halinde günlük ve/veya aylık olmak üzere dışarıdan kısa süreli araç kiralama yoluna gidilebilecektir. Ayrıca, mevcut kiralık araçların yetersiz kalması halinde Yönetim Kurulu kararıyla uzun süreli ilave araç kiralama yoluna da gidilebilecektir.

Ajansın kiraladığı tüm araçlara ilişkin yakıt masrafları, yıkama ve temizlik masrafları, otopark giderleri ile sözleşme kapsamında olmayan diğer giderler karşılanacaktır.

Kurumun İhtiyaç Duyduğu Bilgisayar, Ağ Bağlantıları, Diğer Donanımların ve Yazılımların Temini

Ajansın bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısının geliştirilmesi için gerekli olan yazılım ve donanımlar önceki yıllarda genel olarak tamamlanmış olup, 2019 yılında, kalan eksikliklerin tamamlanmasına, bakım, onarım ve güncelleme faaliyetleri için gerekli görülmesi halinde hizmet satın alımına devam edilecektir.

Ajansın yeni çalışma alanlarındaki donanım ve Ajans faaliyetlerinde ortaya çıkabilecek yeni yazılım ve lisans ihtiyaçları tespit edilerek tamamlanacaktır. Gerekmesi halinde model geçiren dizüstü/masaüstü bilgisayar ve/veya diğer ekipmanların yenilenmesine ve mevcut lisansların güncellemelerinin yapılmasına 2019 yılında devam edilecektir.

Ajansta bulunan sunucular ve ağ güvenlik cihazlarının sorunsuz çalışabilmesi ve olası arızalarda Ajans faaliyetlerinin aksamaması için, bilgi işlem donanımlarının bakımına yönelik hizmet satın alımına devam edilecektir.

Ajansta bulunan güç kaynağının elektrik kesintileri ve olası arızalarda Ajans faaliyetlerinin aksamaması için sürekli hazır tutulması amacıyla periyodik bakımına yönelik hizmet satın alımına devam edilecektir. Ayrıca kesintilerinin Ajans bilgi işlem ekipmanlarına zarar vermemesi için Buttim Yönetiminin mülkü olan güç kaynağından istifade edilmesi amacıyla hizmet satın alınmaya devam edilecektir.

Ajansımızda bulunan sistemlerimizin ve sunucularımızın değişen ve gelişen teknoloji ile daha güvenli ve işlevsel hale getirilmesi amacıyla ürün, hizmet ve eğitim satın alımları yapılacaktır.

Ajansımızda kullanılmakta olan Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) ve Kalkınma Ajansları Yönetim Sisteminin (KAYS) kullanımına ilişkin olarak bakım, destek ve güncelleme hizmetleri satın alınacak, gereken lisans yenilemesi, bakım/onarım ve diğer güncelleme çalışmalarına, bu kapsamda yapılması gereken satın alımlara 2019 yılında da devam edilecektir.

Yönetim Kurulu Toplantıları

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı'nın Yönetim Kurulu, başkanın daveti üzerine her ay en az bir kere toplanır. 2019 yılında da yönetim kurulu rutin toplantılarına devam edecektir.

Yıllık ve Ara Faaliyet Raporları

Kalkınma Ajansları Muhasebe ve Bütçe Yönetmeliği'nin 91. Maddesine göre; ajans faaliyet raporları, ajansın faaliyetlerini gösterecek şekilde, altı aylık ara rapor ve yıllık faaliyet raporu şeklinde düzenlenir. 2019 yılı içerisinde, 2018 yılı faaliyet raporu Mart ayı sonuna kadar, 2019 yılı ara faaliyet raporu ise Eylül ayı sonuna kadar hazırlanacaktır.

e. *Program Süresi ve Zaman Planlaması*

(Temel Projeler ve Faaliyetler Bazında 3 er aylık dönemler itibarıyla)

Şekil 6. Kurumsal Dönüşüm SOP Zaman Planı

Faaliyetler	2019				2020				2021			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Araştırma, Analiz ve Programlama												
İşgücü Planlaması ve İş Yüğü Analizi												
Hizmet İçi Eğitim İhtiyacının Analizi												
Çalışma Programı ve Bütçe Hazırlanması												
Kurumsal Stratejik Planlama Çalışmaları												
Öncelik Belirleme Toplantıları Düzenlenmesi												
İşbirliği ve Koordinasyon												
SOP'ların Kurgulanması ve Yönetim Planlarının Hazırlanması												
Yurtdışı Kalkınma Ajansları ve Diğer İlgili Kurumlarla İşbirliği Faaliyetleri												
Kapasite Geliştirme												
Personel Temini												
Hizmet İçi Planlı ve Plansız Eğitimlerin Alınması												
Ajansın Personelinin Bilgi ve Tecrübesinin Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler												
Ajans Personelinin Performansını ve Ajansa Bağlılığını Artırıcı Faaliyetler												
Tanıtım ve Yatırım Destek												
Kurumsal İletişim Faaliyetleri için Genel Paydaş Veri Tabanının Geliştirilmesi ve Takibi												
Medya İlişkilerinin Geliştirilmesi ve Yönetimi												
Ajansın Tanıtılması ve Temsil Edilmesine Yönelik Faaliyetlerinin Yürütülmesi												
Ajans Faaliyetleri ve Desteklerinin Tanıtımına Yönelik Faaliyetlerin Yürütülmesi												
Yatırımcılara Yönelik Bilgilendirme Faaliyetlerinin Yapılması												
Bilgi Bankasının Güncellenmesi Yatırımcılara Yönelik Bilgilerin Güncel Tutulması												
Yatırımcı Paydaş Bilgi Sistemi Kullanılması ve Güncellenmesi												
Yatırım Yerine İlişkin Faaliyetler												
Teşvik Sistemi Kapsamında Faaliyetlerin Yürütülmesi												
Ajans Destekleri												
Proje Teklif Çağrılarını Öncelik Belirleme Toplantıları Düzenlenmesi												

[illegible]

5. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

5.1. Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri

Yerel Kalkınma Fırsatları Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri kapsamında yürütülecek faaliyetler aşağıda yer almaktadır:

5.1.1. TR41 bölgesinde İl Düzeyinde Çalışmayan, Eğitim ve Öğrenimde Olmayan Gençlik (NEET) Araştırması ve Müdahale Alanlarının Belirlenmesi

a. *Amaç*

TR41 bölgesinde, Bursa, Eskişehir, Bilecik illerinde, 15-29 yaş aralığında olan ve çalışmayan, eğitim ve öğrenim görmeyenlerin eğitim, cinsiyet ve işgücü piyasasında bulundukları konum hakkında veri toplayarak sebeplerin belirlenmesi, belirlenen sebeplere göre müdahale alanlarının belirlenmesi

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

Genç işsizliği dünya genelinin ve ülkemizin en önemli sorunlarından birisidir. Geleneksel istihdam politikalarında işsizlik oranları göz önüne alınmaktadır. Genç işsizliğinin anlaşılması amacı ile kullanılan gençlerin istihdam oranı veya okuldan iş hayatına geçişe yönelik parametreler, gençlerin ihtiyaçlarının ve risklerin tam olarak analiz edilmesinde kısıtlı kalmaktadır³⁰.

Çalışmayan, eğitim ve öğrenimde olmayan gençlik (Not in education, employment, training-NEET) son yıllarda önemli göstergeler arasında değerlendirilmektedir. Bu grupta olan gençler eğitimde veya iş hayatında olmayan gençlerdir aynı zamanda gelecek için sosyal dışlanma gibi çeşitli riskler altında olabilmektedirler. Öncelikle İngiltere’de ortaya çıkan bu kavram üzerine uluslararası alanda çeşitli çalışmalar yapılmaya ve OECD, Avrupa Komisyonu gibi uluslararası Kuruluşlar tarafından kullanılmaya başlanmıştır. NEET kavramı istihdam, kalkınma ve sosyal içerme alanında önemli bir gösterge olarak değerlendirilmektedir.

Kavram farklı ülkelerde farklı yaş gruplarına (16-18, 15-19 gibi) odaklanmakta ve farklı tanımlamaları olabilmektedir. Avrupa Birliği 2020 büyüme ve işgücü stratejilerinde de önemli izleme aracı olarak değerlendirilmektedir³¹. 2016 yılında, 18- 24 yaş arası gençlerin %15,2’sinin istihdamda veya eğitimde olmadığı belirtilmiş ve bu grubun iş dünyasından dışlanma gibi bir riskle karşı karşıya olduğu ifade edilmiştir³².

NEET, işsiz (istihdam için uygun ve aktif olarak iş arayan) ve eğitim ve öğrenim sistemi dışında kalan aktif olmayan bir grubu temsil etmektedir. NEETs göstergesi genellikle 15-24 ve 15-29 yaş olmak üzere iki yaş

³⁰ Education and Science, TEDMEM, Vol 39 (2014) No.175 121-135, Young People in Turkey who are Not in Education, Employment or Training (NEET), Yalın Kılıç. DOI: 10.15390/EB.2014.3094

³¹ Youth neither in employment nor education and training (NEET) Presentation of data for the 27 Member States, Europe 2020: Employment Policies European Employment Strategy,

³² http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Europe_2020_indicators_-_education, 21.12.2017

aralığını dikkate alır³³. 2015 yılında OECD ülkelerindeki genç nüfusun %15'inin (40 milyon genç) çalışmadığı ve eğitim almadığı ve bu oranın üçte ikisinden fazlasının da iş aramadığı hesaplanmıştır³⁴.

Türkiye'deki NEET oranı, OECD ülkeleri arasında en yüksek olarak tespit edilmiş, 15-29 yaş grubunda, 2014'te, ortalama %28,4, kadınlar için %42,3 ve erkekler için %14,6 olarak belirlenmiştir³⁵. Kadınlar, erkeklere göre üç kat daha fazla NEET konumunda olma riski taşımaktadır. Ayrıca, erkeklerin çoğu işsiz NEET'ler iken kadınların büyük kısmı aktif olmayan NEET konumundadır. Kadın NEET'lerin oranı 20-24 yaş aralığında %47,7 iken 25-29 yaş aralığında %56,2'dir³⁶. Türkiye'de bölgeler düzeyinde yapılan diğer bir araştırmada ise sırasıyla Güneydoğu Anadolu, Ortadoğu Anadolu, Akdeniz'de en yüksek, Doğu Karadeniz ve Batı Marmara'da ise bu oranların daha düşük olduğu ifade edilmiştir³⁷.

Türkiye'de bu konuda henüz kapsamlı bir çalışma yapılmamış ve ulusal politikalar yoğunlaşmamıştır. Bu gruptaki gençler, becerilerini geliştirebilecekleri imkânlardan kopmakta ve iş dünyasından marjinalize olma riski taşımaktadırlar. Bu gruptaki gençler herhangi bir beceri sahibi olmamaları, göç eden veya dezavantajlı bölgelerden olmaları gibi birden fazla dezavantajla karşı karşıya olabilmekteler. Bu kitleye yönelik çözüm üretmek için kapsamlı politikalar, eylemler ve farklı eğitim modelleri gerekmektedir³⁸.

TR41 bölgesinde yapacağımız bu araştırma ile Bursa, Eskişehir ve Bilecik'te çalışmayan, eğitim ve öğrenim görmeyen gençlerin karakteristik özellikleri ve bu duruma sebep olan faktörler belirlenmeye çalışılacaktır. Belirlenen sebepler esas alınarak, eğitim, mesleki gelişim, eğitimden iş hayatına geçiş, sosyal destek, işgücü politikaları, gibi müdahale alanları belirlenecektir. Araştırma sürecinde eğitim ve istihdam ile ilgili Kurumların iş birliği kurulacaktır. Bölgede bu alanda bilinçlenme ve bilgi artışı olması, elde edilen verilerin bölgedeki Kurumlara yeni programlar geliştirmesi, yeni iş birlikleri ve projeler geliştirilmesi yönünde ışık tutması hedeflenmektedir. Sürecin planlanması, yürütülmesi, bilgilerin yaygınlaştırılması ve sonrasında belirlenen müdahale alanlarının uygulanmasının izlenmesi amacı ile ilgili Kurumlardan kurulacak Yürütme ve İzleme Komisyonu, yapılacak araştırmanın sürdürülebilirliğini ve yeni projelerin geliştirilmesi hususunda katkı sağlayacaktır.

Araştırma yöntemi konusunda farklı ülkelerde farklı uygulamaların kullanıldığı görülmektedir. Bu nedenle, araştırma yöntemi bölgemizin ve ülkenin özellikleri dikkate alınarak, uzman görüşleri alınarak geliştirilecektir. Araştırmada eğitim durumu, cinsiyet, yaş, sağlık durumu, sosyo-ekonomik özellikler gibi faktörlere göre dağılım yapılacaktır. İl ve/ya ilçe düzeyinde örneklem belirlenecek ve anket uygulanacaktır. Hedeflenen yaş grubundan seçilecek gençlerin bu süreçteki deneyimlerinin ve beklentilerinin analiz edileceği odak grup çalışmaları ve yüz yüze görüşmeler de planlanabilecektir.

33 "Çalışmayan, eğitim ve öğrenim görmeyen (NEET) gençliğe odaklanarak Türkiye'de gençler için beceri ve işlere yönelik yollar oluşturma" Çalıştayı, Türkiye, Ankara, 18 – 19 Kasım 2015, Arka Plan Notu, s.1

34 OECD (2016), Society at a Glance 2016: OECD Social Indicators, OECD Publishing.

35 TÜİK, 2014

36 "Çalışmayan, eğitim ve öğrenim görmeyen (NEET) gençliğe odaklanarak Türkiye'de gençler için beceri ve işlere yönelik yollar oluşturma" Çalıştayı, Türkiye, Ankara, 18 – 19 Kasım 2015, Arka Plan Notu, s.3

37 "Neet Policies in Turkey", Koç Üniversitesi, Social Policy Center, Strategic Transitions for Youth Labour in Europe, November 2015, Fatoş Gökşen, Sinem Kuz, İbrahim Öker.

38 "The OECD Action Plan for Youth, Giving Youth a Better Start in the Labour Market", Meeting of the OECD Council at Ministerial Level, Paris, 29-30 May 2013, s.4

Sonuç raporu başta BEBKA olmak üzere, ulusal düzeyde ve bölge düzeyinde duyurulacaktır. Rapor basılarak dağıtılacak, aynı zamanda elektronik olarak da yaygınlaştırılacaktır. Ayrıca, sonuçların paylaşılacağı ve müdahale alanlarının tartışılacağı bir çalıştay düzenlenerek somut projelerin ortaya çıkmasına katkı sağlanacaktır.

c. *Çıktı Hedefleri*

Sonuç ve Çıktı Hedefleri:

- Süreç sırasında 4 kurum ile iş birliği kuruldu.
- Müdahale alanlarına yönelik 10 adet öneri geliştirildi.
- İlgili paydaşlardan oluşan 1 adet Yürütme ve İzleme Komisyonu kuruldu.
- Araştırma sonuçlarının açıklanacağı yaygınlaştırma semineri/çalıştayına 100 kişi katılım sağladı.
- Bölgede il bazında yaş, cinsiyet, eğitim ve sosyo-ekonomik duruma göre ayrılmış çalışmayan, eğitim veya öğrenim görmeyen gençlerin oranlarının belirleneceği 1 adet rapor oluşturuldu.
- 5000 adet anket düzenlendi.
- 5 adet müdahale alanı belirlendi.
- 5 adet Yürütme ve İzleme Kurulu Toplantısı düzenlendi.

d. *Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon*

Araştırma yöntemi geliştirilmesi aşamasında Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, TÜİK Bölge Müdürlüğü, İŞKUR, Uludağ Üniversitesi ile iş birliği halinde çalışılacaktır. Yürütme ve İzleme Komisyonu bu Kurumların yetkililerinden oluşturulacaktır ve araştırma sürecinde düzenli bir araya gelerek süreci yürütecekler, aynı zamanda etkin bir şekilde yürütülebilmesi için gerekli rol dağılımı yapılacaktır.

Yöntem bu Komisyonun katkıları ile geliştirilecek, aynı zamanda Kurumlar araştırma için gerekli olacak verileri sağlayacaklardır. Örneklem belirlenmesi konusunda TÜİK'ten destek talep edilecektir.

Verilerin analiz edilmesini takiben, sonuçlar Kurumlar ile paylaşılacak, bölgedeki eğitim, sağlık, sosyal politikalar, işgücü piyasası aktörleri ve özel sektör temsilcilerinin oluşturduğu bir grup ile müdahale alanları belirlenecektir.

e. *İzleme ve Değerlendirme*

Araştırmanın yapılması ve müdahale alanlarının belirlenmesi sürecinin genel koordinasyonu BEBKA tarafından yapılacaktır. Ancak, ilgili Kurum temsilcilerinden kurulacak Yürütme ve İzleme Komisyonu birebir yürütme ve izlemeden sorumlu olacaktır. Düzenli olarak toplanan Komisyon, araştırmanın uygulanması, sonuçların yaygınlaştırılması, müdahale alanlarına yönelik program geliştirme amacı ile yapılacak faaliyetleri, sonrasında bu alandaki gelişmeleri izleyecektir.

5.1.2. Bursa İli Yabancı Yatırımcı Raporunun Hazırlanması

a. *Amaç*

Bursa ilinde hâlihazırda faaliyetlerini sürdüren yabancı şirketlerin faaliyetlerinin, Bursa yatırım ortamıyla ilgili görüşlerinin ve eğilimlerinin öğrenilmesi ile yabancı yatırımcı açısından yatırım ortamının değerlendirilmesi

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

Bursa'daki yabancı yatırımcıların, yatırım ortamına ilişkin görüşlerinin periyodik olarak yıllık online anket çalışması yürütülecek, sonuçlarının analiz edildiği ve periyodik yapılan görüşmelerin sonuçlarının yer aldığı yıllık rapor hazırlanacaktır.

c. *Çıktı Hedefleri*

- Online anket şirketinden hizmet alındı.
- Yılda 1 online anket düzenlendi.
- Yılda 1 yabancı yatırımcılar raporu hazırlandı.
- 40 yabancı firmaya ziyaret gerçekleştirildi.

d. *Diğer Ajans/ Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon*

Ticaret ve sanayi odaları, sanayici ve iş adamları dernekleri, organize sanayi bölgeleri, Teknoloji Transfer Ofisi, Teknoloji Geliştirme Bölgesi ile iş birliği halinde yürütülecektir.

e. *İzleme ve Değerlendirme*

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi yapılacak olup performans çıktı göstergeleri üzerinden faaliyetlerin değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

5.1.3. Eskişehir İli Yabancı Yatırımcı Raporunun Hazırlanması

a. *Amaç*

Eskişehir'de hâlihazırda faaliyetlerini sürdüren yabancı şirketlerin faaliyetlerinin, Eskişehir yatırım ortamıyla ilgili görüşlerinin ve eğilimlerinin öğrenilmesi ile yabancı yatırımcı açısından yatırım ortamının değerlendirilmesi

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

Eskişehir'deki yabancı yatırımcıların, yatırım ortamına ilişkin görüşlerinin periyodik olarak (üç aylık) online anket çalışması yürütülecek, sonuçlarının analiz edildiği ve periyodik yapılan görüşmelerin sonuçlarının yer aldığı altı aylık/yıllık rapor hazırlanacaktır.

c. *Çıktı Hedefleri*

- Online anket şirketinden hizmet alındı.
- Yılda 4 online anket düzenlendi.
- Yılda 2 yabancı yatırımcılar raporu hazırlandı.

- 20 yabancı firmaya ziyaret gerçekleştirildi.

d. ***Diğer Ajans/ Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon***

Ticaret ve sanayi odaları, sanayici ve iş adamları dernekleri, organize sanayi bölgeleri, Teknoloji Transfer Ofisi, Teknoloji Geliştirme Bölgesi ile iş birliği halinde yürütülecektir.

e. ***İzleme ve Değerlendirme***

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi yapılacak olup performans çıktı göstergeleri üzerinden faaliyetlerin değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

5.1.4. Bilecik İli Yabancı Yatırımcı Raporunun Hazırlanması

a. ***Amaç***

Bilecik ilinde hâlihazırda faaliyetlerini sürdüren yabancı şirketlerin faaliyetlerinin, Bilecik yatırım ortamıyla ilgili görüşlerinin ve eğilimlerinin öğrenilmesi ile yabancı yatırımcı açısından yatırım ortamının değerlendirilmesi

b. ***Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi***

Bilecik'teki yabancı yatırımcıların, yatırım ortamına ilişkin görüşlerinin periyodik olarak (üç aylık) online anket çalışması yürütülecek, sonuçlarının analiz edildiği ve periyodik yapılan görüşmelerin sonuçlarının yer aldığı altı aylık/yıllık rapor hazırlanacaktır.

c. ***Çıktı Hedefleri***

- Online anket şirketinden hizmet alındı.
- Yılda 1 online anket düzenlendi.
- Yılda 1 yabancı yatırımcılar raporu hazırlandı.
- 10 yabancı firmaya ziyaret gerçekleştirildi.

d. ***Diğer Ajans/ Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon***

Ticaret ve sanayi odaları, sanayici ve iş adamları dernekleri, organize sanayi bölgeleri, Teknoloji Transfer Ofisi, üniversite ile iş birliği halinde yürütülecektir.

e. ***İzleme ve Değerlendirme***

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi yapılacak olup performans çıktı göstergeleri üzerinden faaliyetlerin değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

5.1.5. Bursa İli Özel Yatırım Bölgeleri Raporunun Hazırlanması

a. ***Amaç***

Bursa'nın özel yatırım bölgelerinin (organize sanayi bölgesi, teknoloji geliştirme bölgesi, serbest bölge) Bursa için potansiyel yerli ve yabancı yatırımcılara tanıtılması için çift dilli (İngilizce ve Türkçe) doküman hazırlanması

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Bursa, özel yatırım bölgeleri, diğer bir deyişle, 18 Organize Sanayi Bölgesi (OSB), 1 Teknoloji Geliştirme Bölgesi (TGB), 1 Serbest Bölgesi ve 1 Liman ile yatırımcı açısından önemli bir yatırım ili konumundadır. Organize sanayi bölgeleri (OSB), planlı ve düzenli sanayileşme ile kentleşme ve çevre politikaları açısından etkin özel yatırım bölgeleri durumundadır. Bursa'ya gelen veya gelmeyi planlayan potansiyel yerli ve özellikle yabancı yatırımcılara, Bursa'nın Türkiye'de önem teşkil eden özel yatırım bölgelerinin toplulaştırılmış olarak bir yayında Türkçe ve İngilizce olarak tanıtılması; bu konuda gelen bilgi isteklerinin karşılanması, yatırım olanaklarıyla ilgili bilgilerinin erişiminin artırılması ve iyileştirilmesi adına yararlı görülmektedir.

c. Çıktı Hedefleri

- 1 adet Bursa Özel Yatırım Bölgeleri raporu hazırlandı.
- 500 adet rapor basıldı.
- İlgili kurum/ kuruluş (3 adet) ve özel sektör (10 adet) ziyaretleri gerçekleştirildi.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Organize sanayi bölgeleri, serbest bölge, teknoloji geliştirme bölgesi ve ilgili paydaşlarla iş birliği içinde çalışmalar yürütülecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi yapılacak olup performans çıktı göstergeleri üzerinden faaliyetlerin değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

5.1.6. Bilecik Turizmi Etki Analizi Çalışması Yapılması**a. Amaç**

Ulusal ve bölgesel kalkınma planları ile turizm stratejileri doğrultusunda il genelinde BEBKA tarafından yürütülen turizm çalışmalarının bölgeye katkısının görülmesi, ön plana çıkan alanlar ile ihtiyaç ve potansiyel analizinin yapılması ve bu doğrultuda ileride yapılacak çalışmaların planlanması amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

2011 yılı Bilecik Turizm Marka Kent Stratejik Kalkınma Planı ile planlı bir şekilde başlamış olan Bilecik turizm çalışmaları 2019 yılına kadar çeşitli çalışmalar ile devam edecek olup 2019 yılında etkisinin ve sonuçlarının görülebilmesi amacıyla turizm etki analizi yapılacaktır. Yapılacak bu etki analizi ile; 2011 yılından 2019 yılına kadar gerçekleşmiş faaliyetlerin faydaları ortaya konulacak ve çıkan sonuçlar 2019 yılından sonra yapılacak turizm çalışmaları için yol gösterici olacaktır.

c. Çıktı Hedefleri

- 1 adet etki analizi çalışması gerçekleştirildi.

d. *Diğer Ajans/ Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon*

Yürütülen turizm çalışmaları kapsamında iş birliği ve koordinasyon halinde bulunan Bilecik Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kaymakamlıklar, il ve ilçe belediyeleri, ilgili STK'lar ve benzeri kurum/kuruluşlarla irtibata geçilerek çıktılar elde edilecektir.

e. *İzleme ve Değerlendirme*

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi yapılacak olup performans çıktı göstergeleri üzerinden faaliyetlerin değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

(Değişiklik, Onay: 13/03/2019)

5.1.7. Bursa İli Yükseköğretim Stratejisi: Üniversite İhtiyaç Analizi

a. *Amaç*

Bursa ilinde mevcut bulunan yükseköğretim kurumlarına ek olarak yeni bir üniversite veya üniversitelere olan ihtiyaç analiz edilecektir. Söz konusu mevcut durum analizi sonrasında ihtiyaç tespit edilmesi durumunda üniversite yer seçimine yönelik strateji ve gelişme önerilerinin oluşturulacaktır.

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

TR41 Bölgesi illerinden Bursa ilinde halihazırda Bursa Uludağ Üniversitesi ve Bursa Teknik Üniversitesi olmak üzere iki adet üniversite ve bir adet Faruk Saraç Tasarım Meslek Yüksekokulu olmak üzere üç adet yükseköğretim kurumu faaliyet göstermektedir. Nüfusu 3 milyona yaklaşan, kentsel gelişme ve sanayi gelişiminde hızla büyüme gösteren Bursa'da mevcut üniversitelerin bölünerek geliştirilmesi veya yeni üniversite(ler) kurulması ihtiyacı hasıl olmuştur.

Bursa İli Yükseköğretim Stratejisi: Üniversite İhtiyaç Analizi kapsamında mevcut durum analizi ile üniversite yer seçimine yönelik mekânsal ve ekonomik analizlerin yapılması, analiz aşamasında gerçekleştirilecek saha ziyaretleri, kamuoyu araştırması, çalıştay ile analiz ve araştırmalar sonrasında oluşturulacak strateji ve gelişme önerilerinin belirlenmesi çalışmaları yürütülecektir.

Oluşturulacak raporda üniversite(ler) için farklılaşma stratejisi, yönetim yapısı, araştırma mükemmeliyeti/uzmanlaşma ve üniversite-sanayi işbirliği stratejisi konularına yer verilecektir. Yönetim yapısı için model oluşturulurken Türkiye'de faaliyet gösteren üniversitelerin farklı kuruluş ve yönetim yapıları incelenecek ve alternatif yönetim modellerine ilişkin senaryo analizi yapılacaktır.

c. *Çıktı Hedefleri*

- 1 adet Bursa ili üniversite ihtiyaç analizi raporu hazırlandı.
- 1 adet Bursa ili üniversite ihtiyaç analizi çalıştay yapıldı.

d. *Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon*

Bursa ili özelinde yapılacak bu çalışma başta mevcut üniversiteler olmak üzere, Bursa Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyeleri, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası (BTSO), organize sanayi bölgeleri, sivil

toplum kuruluşları ve özel sektör paydaşları iş birliğinde yürütülecektir. Buna istinaden, söz konusu paydaşların katılımıyla 1 (bir) adet çalıştay düzenlenecektir. Çalıştaydan elde edilen çıktılar değerlendirilerek strateji ve gelişme önerileri nihai hale getirilecektir.

e. *İzleme ve Değerlendirme*

Yapılacak ihtiyaç ve mekânsal yerleşim analizleri ve çalıştay sonucunda hazırlanacak raporda yer alacak ihtiyaçlara göre hem yerelde hem de merkezi düzeyde lobi faaliyetleri yürütülecektir. Bölge özelinde ortaya çıkacak acil ihtiyaçlar için başta yerel aktörler olmak üzere merkezi düzeyde de farklı kurum ve kuruluşlar ile görüşülerek atılabilecek adımlar konusunda istişareler yürütülecektir.

5.1.8. Bursa Uluslararası Fuar Merkezi Fizibilitesi

a. *Amaç*

Otomotiv, tekstil, makine, gıda, uzay havacılık, savunma, inşaat ve gayrimenkul, kitap ve eğitim, madencilik, tarım ve ziraat ve raylı sistemler sektörlerine yönelik fuarların etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi amacı ile Bursa Ticaret ve. Sanayi Odası bünyesinde Bursa Uluslararası Fuar Merkezi projesi yürütülmesi planlanmaktadır. Buna istinaden, söz konusu merkeze yönelik fizibilite çalışması yapılması hedeflenmektedir.

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

Bursa'da hem ili ve bölgeyi temsil edecek vizyon bir fuar merkezinin bulunmaması ve mevcut fuar merkezinin altyapı ve teknik özelliklerinin yetersiz kalması 112 adet Ar-Ge ve Tasarım Merkezi bulunan Bursa ilinde yeni bir fuar merkezi kurulması gerekliliğini yaratmaktadır. Mevcut fuar TÜYAP Fuar alanı 40.000 m² olup otopark kapasitesi 2000 araçtır. Yapılması planlanan yeni fuar merkezi için 160.000 m² fuar alanı ve 8000 araçlık otopark kapasitesi hedeflenmektedir. Fuar alanının etaplar halinde yapılması planlanmakta olup, ilk etapta 50 bin metrekarelik alanın inşa edilmesi amaçlanmaktadır. Fizibilite çalışmaları kapsamında başarılı fuar merkezleri örneklerini incelemek üzere ulusal ve uluslararası tecrübe paylaşımı ziyaretleri planlanmaktadır.

Kurulması planlanan yeni fuar merkezi ile yüksek katma değerli ürünlerin global pazarlara açılması, yeni yatırımlarla ortaya çıkacak ürün ve markaların global pazara sunulması sağlanarak Bursa sanayisinin yurtdışında itibarının artırılacak ve hedeflenen 2023 ihracat rakamlarına ulaşmasına katkı sağlanmış olunacaktır. Uluslararası fuar organizasyonlarında iş birliklerinin geliştirilecek olup katma değeri yüksek ürünler ile daha geniş pazarlara ulaşılabilecektir. Bu sayede, Bursa'daki sektörel çeşitliliğin değere dönüştürülerek Bursa'nın sektörel dönüşümüne katkı sağlanmış olunacaktır.

Aynı zamanda geniş ölçekli bir fuar merkezinin varlığı birçok farklı sektöre yönelik ulusal ve uluslararası fuarlara katılım sağlayacak geniş kitleler için Bursa'da turizm ve otelcilik sektörünün gelişimine de katkı sunacaktır.

Fuar merkezi konumu itibarı ile Kocaeli, Yalova, İnegöl ve Bilecik başta olmak üzere yakın bölgeye hizmet sunacak olup, merkeze Osmangazi Köprüsü ve İzmir-İstanbul Otoban bağlantısı ile hızlı ve kolay ulaşım

sağlanması planlanmaktadır. Ayrıca, hızlı tren doğu istasyonu ile entegrasyon sağlanacak olup, şehrin doğu bölgesinin kalkınmasına da katkı sağlaması beklenmektedir.

c. *Çıktı Hedefleri*

- 1 adet Bursa Uluslararası Fuar Merkezi fizibilite raporu hazırlandı.
- 1 adet fizibilite raporu sonuç toplantısı düzenlendi.

d. *Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon*

Bursa ili özelinde yapılacak fizibilite çalışması Bursa Ticaret ve Sanayi Odası ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı başta olmak üzere, Organize Sanayi Bölgeleri, yerel yönetimler, mevcut üniversiteler ve özel sektör paydaşlarının katkısı ile iş birliği halinde yürütülecektir.

e. *İzleme ve Değerlendirme*

Yapılacak fizibilite analizleri ve toplantılar sonucunda hazırlanacak raporda yer alacak tespitlere göre hem yerelde hem de merkezi düzeyde lobi faaliyetleri yürütülecektir. Başta yerel aktörler olmak üzere merkezi düzeyde de farklı kurum ve kuruluşlar ile görüşülerek fuar merkezinin hayata geçirilmesi konusunda istişareler yürütülecektir.

5.1.9. TR41 2014-2023 Bölge Planı Performans ve Etki Analizi

a. *Amaç*

TR41 2014-2023 Bursa Eskişehir Bilecik Bölge Planının mevcut gelişme eğilimleri bazında analiz edilmesi, bölge planının etkileri ve performans değerlendirmesi için yol haritası oluşturulacaktır.

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

3194 sayılı İmar Kanunun 8. Maddesi gereğince Kalkınma Bakanlığı'ndan alınan yetki doğrultusunda BEBKA tarafından bilimsel verilere dayanan ve katılımcı bir anlayışla hazırlanan TR41 Bursa Eskişehir Bilecik 2014-2023 Bölge Planı Bölgesel Yüksek Gelişme Kurulu tarafından 30.12.2014 tarih ve 2014/1 sayılı karar ile onaylanmıştır. Bölge Planı önümüzdeki 10 yıllık süreçte TR41 Bölgesinin kalkınmasına yönelik sosyo-ekonomik gelişme hedeflerini, sektörel öngörülerini, yerleşmelere ilişkin gelişme stratejilerini vizyon, gelişme eksenleri, öncelik, tedbir ve proje bazında belirlemekte ve yönlendirmektedir. Buna istinaden, T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından hazırlanmakta olan 11. Kalkınma Planı paralelinde 5 yıllık ara dönemde bölge planının değerlendirilmesi ve bugüne kadar bölgede yarattığı etkinin ölçülmesi ihtiyacı hasıl olmuştur.

Bu bağlamda yapılacak işin kapsamı üst ölçekli stratejik planlar ile TR41 Bölge Planı onayı sonrasında gerçekleşen bölgesel gelişmeler (ulaşım yatırımları, revize edilen alt ölçekli planlar vb.) gözetilerek;

- BEBKA tarafından oluşturulan Bölge Planı kapsamında vizyon, öncelik ve stratejilerin incelenmesi ve değerlendirilmesi ve üst ölçek strateji belgeleri ile uyumunun irdelenmesi,
- Plan öngörülerini ile ortaya çıkan mekânsal gelişim şemasının (alt bölgeler bazında) mevcut durumla ilişkilendirilerek değerlendirilmesi,

- Bölge planının performans göstergelerinin gözden geçirilmesi ve etki değerlendirmesi için yol haritasının oluşturulması,

konularında araştırma ve analizlerin yapılarak bölge planının etkileri ve performans ölçümü için yol haritası oluşturulmasıdır.

c. *Çıktı Hedefleri*

- 2 adet çalışma grup toplantısı düzenlendi.
- 1 adet etki analizi raporu hazırlandı.
- 46 adet performans göstergesi güncellendi.
- 1 adet çalıştay düzenlendi.

d. *Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon*

Çalışma kapsamında, başta TR41 Bursa Eskişehir Bilecik 2014-2023 Bölge Planı ve Mevcut Durum Analizi olmak üzere, ajans tarafından oluşturulan ve çalışmaya katkı sunabilecek analiz ve çalışmaları, ulusal ölçekli planlar ve politika belgelerinde yer alan hedefler, alt ölçekli planlarda tanımlanan (1/100.000 Ölçekli İl Çevre Düzeni Planı vb.) stratejik ve mekânsal planların kararları ve gösterge setleri analiz edilecektir. Buna istinaden, bölge illerinde plan hazırlayan ve hazırlama yetkisi olan kurum ve kuruluşlarla çalışma süresince istişare edilecektir.

e. *İzleme ve Değerlendirme*

Çalışma sonucunda Bölge Planı kararlarının ve performans göstergelerinin akademik bakış açısıyla gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi sağlanacaktır. Bölgenin mevcut durum analizi, vizyonu, gelişme eksenleri, öncelik ve tedbir bazında hazırlanan plan kararlarının etkisinin ölçülmesi ve performans göstergelerinin güncellenmesi yapılmış olacaktır. Performans çıktı göstergeleri üzerinden faaliyetlerin değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

5.1.10. Bursa İli Destinasyon Yönetim Stratejisinin Geliştirilmesi

a. *Amaç*

Bursa ilinin turizm tanıtım faaliyetlerinin daha planlı ve etkin bir şekilde yönetilebilmesi için ildeki paydaşların katılımı ile bir yol haritası ve eylem planının oluşturulması hedeflenmektedir.

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

Bursa'nın turizm çeşitliliği, farklı coğrafyalardan yabancı turistleri Bursa'ya çekme potansiyeline sahiptir. Aynı zamanda, dünyada değişen turizm trendlerine bağlı olarak turizm sektöründe hedef pazarlar değişkenlik göstermektedir.

Bursa ilinin turizm anlamında tanıtımı ile ilgili olarak gerek Kalkınma Ajansı gerekse ildeki diğer paydaşlar birçok faaliyet yürütmekte ve fuarlara katılım sağlamaktadır. Ancak faaliyetler sonrasında yapılan etki analizi değerlendirmelerinde yürütülen bu faaliyetlerin etkisinin çok kısıtlı olduğu, odaklanma sorunu yaşandığı ve faaliyetlerin bir bütünlük arz etmediği tespit edilmiştir. Bu noktadan hareketle yürütülecek bu

tanıtım faaliyetlerinin daha sonuç odaklı ve etkin yürütülebilmesi için bir Destinasyon Yönetimi Stratejisi oluşturulması ihtiyacı doğmuştur.

Söz konusu stratejinin hazırlanması sürecinde bütün paydaşların katılımı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda hazırlanmış olan Destinasyon Yönetimi Rehberinin esas alınması düşünülmektedir.

Çalışma kapsamında Bursa ilinin turizm potansiyeli ve değişen trendler göz önüne alınarak, turizm sektöründe Bursa'nın hedeflediği ve buna ilişkin tanıtım çalışmalarını şekillendirecek iletişim ve tanıtım stratejisinin hazırlanması çalışması yürütülecektir. Söz konusu çalışmanın Bursa'nın odaklanması gereken turizm türlerinin belirlenmesi, belirlenen turizm türlerine yönelik hedef ülkelerin ve bu ülkelerde yapılacak tanıtım faaliyetlerinin belirlenmesi, gerekli altyapı eksikliklerinin tespiti ve giderilmesi yönünde yol haritasının belirlenmesi, turizm tanıtımında kullanılacak iletişim stratejisinin geliştirilmesi ile bu faaliyetlerin yürütülmesi konusunda gerekli iş bölümünün belirlenmesi hususlarını içermesi beklenmektedir. Bursa iline özgü değerler olan ipekböcekçiliği ile çinçilik ve bıçakçılık gibi zanaatlar da tanıtım stratejisinde ele alınacaktır.

c. *Çıktı Hedefleri*

- 2 adet çalışma grup toplantısı düzenlendi.
- 1 adet Destinasyon Yönetim Stratejisi hazırlandı

d. *Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon*

Çalışmaların yürütülmesi esnasında Bursa ilinde Turizm sektöründe faaliyet gösteren bütün paydaşların katılımı sağlanacaktır. Öncelikle Bursa Valiliği, Bursa Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Bursa Turizm Tanıtma Birliği, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası, TURSAB, GÜMTOB başta olmak üzere bütün paydaşlar sürece dahil edilecek ve stratejinin il ölçeğinde azami şekilde sahiplenilmesi dikkate alınacaktır.

Bursa İli Turizm Destinasyon Yönetim Stratejisi çalışması kapsamında yürütülecek benchmarking faaliyetleri kapsamında Bursa ile benzer özellikler taşıyan şehirlere (Barcelona, Osaka, Los Angeles vb.) ziyaretler düzenlenecek ve yürütülen faaliyetler yerinde gözlemlenecektir. Şehirler taslak olarak verilmiş olup, Bursa İli Turizm Destinasyon Yönetim Stratejisi çalışmasının mevcut durum analizi çalışması tamamlandıktan sonra Bursa ile benzer özellikler taşıyan şehirler tercih edilecektir.

e. *İzleme ve Değerlendirme*

Performans çıktı göstergeleri üzerinden faaliyetlerin değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

5.2. İş birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri

Yerel Kalkınma Fırsatları İş birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri kapsamında yürütülecek faaliyetler ve bütçeleri aşağıda yer almaktadır:

5.2.1. Geleceğin Şehirleri Programı

a. *Amaç*

Birleşik Krallık Hükümeti Refah Fonu Geleceğin Şehirleri Programı (Prosperity Fund Future Cities Programme), Türkiye'nin de içinde bulunduğu 10 ülkede kentsel ekonominin gelişmesi amacıyla ulaştırma ve kentsel planlama konularında destek vermeyi amaçlayan 6 yıllık yeni bir programdır. Program kapsamında seçilen 3 pilot şehir olan Ankara, İstanbul ve Bursa'da kamu ve özel sektörün enerji, altyapı ve kentsel gelişme konularında yatırım kapasitelerini arttıracak projelere destek verilmesi planlanmıştır. Projelerin nihai hedefi, yeni ve yenilikçi iş ve ticaret olanakları yaratarak ve kentsel çevre kalitesini yükselterek vatandaşların refah düzeyini arttırmaktır.

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

Birleşik Krallık Hükümeti Refah Fonu kapsamında Geleceğin Şehirleri Programı'nın (Prosperity Fund Future Cities Programme) genel çerçevesi Birleşmiş Milletler Kalkınma Hedeflerine ve Birleşik Krallık Hükümeti'nin sürdürülebilir kalkınma politikalarına uygun şekilde tasarlanmıştır. 2016-2022 yılları arasında sürdürülmesi planlanan Programda 10 ülkeye tahsis edilen toplam bütçe 1,3 milyar pound olarak belirlenmiştir. Hedef 10 ülkeden biri Türkiye olup ülkemize bu başlıkta 10 milyon pound bütçe ayrılmıştır.

Program altında desteklenecek üç konu: ulaştırma, dirençli şehirler ve kentsel planlamadır. Program proje teklif çağırısı olmadan UN Habitat bünyesinde ilerleyecektir. Destek %100 hibe şeklinde olup proje başına bütçe tutarı 2018 yılı sonuna doğru yapılacak toplantı ve çalıştaylardan elde edilecek sonuçlar doğrultusunda netleştirilecektir.

Program kapsamında Bursa pilot il olarak seçilmiştir. Program kapsamında Bursa'da kamu ve özel sektörün enerji, altyapı ve kentsel gelişme konularında yatırım kapasitelerini arttıracak projelere destek verilmesi planlanmıştır. 2018 yılında proje geliştirme faaliyetleri devam eden fonun 2019 yılında başlaması beklenmektedir. Faaliyetlerin tamamı proje bütçesinden gerçekleştirilecektir. Desteğin kapsamı teknik yardım olup kapasite geliştirilmesine yönelik danışmanlık, eğitim, tecrübe paylaşımı, yurtdışı ziyareti gibi konular desteklenecektir. Altyapı yatırımları program dahilinde desteklenmeyecektir.

Bursa ili özelinde ulaşım konusunda yaşanan sıkıntılar üzerine Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından kilit noktalardaki kavşakların değiştirilmesi, sinyalizasyon vb. alanlarda halihazırda çalışmalar yürütülmektedir. 2018 yılı içerisinde ulaşım master planı yapılması için danışmanlık hizmeti alınacak olup, Çin'e yapılacak bir ziyaret ile kalabalık şehirlerde alınan tedbirler incelenecektir. Buna istinaden fon kapsamında bu çalışmaları destekleyecek akıllı ulaştırma sistemleri, teknik danışmanlık, toplu taşıma sistemleri (Transport for London örneğinin incelenmesi) ve trafik yönetim merkezi konularında destek alınması üzerine görüşmeler yapılmaktadır. Ayrıca, dirençli kentler başlığı altında önceki yapılan çalışmaları destekleyici nitelikte sera gazı emisyonlarının azalımı üzerine çalışmalar yürütülebilir. Dere ıslah çalışmaları vb. çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. İklim değişikliği ile mücadele konusunda kapasite gelişimi için proje geliştirilebilir. Coğrafi bilgi sistemleri çalışmaları kapsamında yol verisi CBS'ye aktarılması ve internet sitesinden paylaşılması konusunda çalışmalar devam etmektedir. 2018 yılı Ağustos ayında yapılan paydaş çalıştayında ulaşım ve kentsel dönüşüm temalarında çalışmalar yapılmış olup, Bursa ilinin ihtiyaçları tespit

edilerek proje konusunun netleştirilmesi planlanmaktadır. Çalıştay sonrasında proje süresi ve maliyeti belirlenecektir. 10-14 Eylül 2018 tarihleri arasında Londra'da Geleceğin Şehirleri Toplantısı düzenlenecek olup, fon kapsamında dünya çapında desteklenecek proje başlıkları paylaşılacaktır.

c. *Çıktı Hedefleri*

- Proje yürütücüsü tarafından düzenlenen 2 adet paydaş toplantısına katılım sağlandı.
- Proje yürütücüsü tarafından düzenlenen 1 adet çalıştaya Ajans yetkilisi tarafından katılım sağlandı.
- Proje yürütücüsü tarafından düzenlenen 1 adet tecrübe paylaşımı ziyaretine Ajans yetkilisi tarafından katılım sağlandı.

d. *Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon*

Fonun Türkiye'de hayata geçirilmesinde ilk aşama, konu ile ilgili çalışan ulusal ve yerel kurumların katkı ve katılımlarıyla, program detaylarının ve sürecinin netleştirilmesi olarak öngörülmüştür. İlgili kurumların program yapısına vereceği katkı ve dolayısıyla program içeriğinin Türkiye öncelik ve fırsatlarına uygun olarak tasarlanması, programın başarısı için Konsolosluk yetkilileri, BEBKA ve Bursa Büyükşehir Belediyesi yetkilileri ile 2018 yılında görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Proje başvuru sahibi esas sorumlu kurum tarafından yürütülecek olup, Ajansımız çalışmalar kapsamında program yürütücülerinin paydaşlarla iletişimi ve proje fikirlerinin olgunlaştırılması anlamında program ekibine destek olmaktadır. Bölgemizde dış kaynaklı fonlarının kullanımının artırılması açısından Ajansımız Belediye ve fon sağlayıcı arasında iletişimin sağlanması yoluyla kolaylaştırıcı rolünü üstlenmiştir.

e. *İzleme ve Değerlendirme*

Yapılacak toplantı ve çalıştaylar sonucunda bursa ili özelinde odaklanılacak proje konusu 2018 yılı içerisinde belirlenecek olup, proje faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik 2019 yılı içerisinde ihtiyaçlara göre hem yerelde hem de merkezi düzeyde lobi faaliyetleri yürütülecektir. Bölge özelinde ortaya çıkacak acil ihtiyaçlar için başta yerel aktörler olmak üzere merkezi düzeyde de farklı kurum ve kuruluşlar ile görüşülerek atılabilecek adımlar konusunda istişareler yürütülecektir.

5.2.2. Bursa 8. Science Expo Düzenlenmesi

a. *Amaç*

Bursa Büyükşehir Belediyesi Bilim ve Teknoloji Merkezi iş birliğinde, önceki yıllarda Bilim Şenliği olarak adlandırılan etkinliğin 8.si, 2019 yılında TÜYAP Fuar Merkezi'nde "Science Expo" adıyla düzenlenecektir. Science Expo kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı ile iş birliği halinde ulusal proje yarışması yapılmaktadır.

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

Bursa'da ve Türkiye'de bilim kültürünü yaygınlaştırmak, çocuk ve gençlerin bilimsel çalışmalara katılımlarını artırmak amacı ile bu yıl "8. Science Expo" düzenlenecektir. Bu yıla kadar "Bursa Bilim Şenliği" olarak adlandırılan etkinlik kapsamı itibari ile gelişme göstermekte, o nedenle, 2018 yılı itibari ile 'Science Expo' olarak anılmaya devam edecektir.

Bilime ilgi duyan, amatör ve profesyonel tüm bilim severlerin keşif ve icatlarını sergilemek, bilim ve teknoloji alanlarında icat çıkarmak üzere toplumun cesaretlendirilmesi, kamu – sanayici – mucit buluşmasını gerçekleştirerek, icatları olan bilim adamı, mucit ve bilim severlerin projelerini gerçekleştirebilecekleri ortaklıklar kurmalarına olanak sağlanması, bilim iletişiminin sağlanması, bilimsel bilginin geniş toplum kitlelerine ulaştırılması ve bilim-teknoloji arasındaki etkileşimin kavratılması etkinliğin önemli katkılarındanır.

Etkinlik her yıl gelişmekte ve kapsamı genişlemektedir. Ulusal düzeyde uygulanan proje yarışması ile ve kapsamlı içeriği ile Türkiye genelinde örnek teşkil edecek bir etkinlik haline gelmiştir. Her yıl farklı bir konsept ile düzenlenen yarışma Millî Eğitim Bakanlığı ile iş birliği halinde, Türkiye genelinden, yüzlerce proje başvurusu alınmakta, etkinlik süresince ise binlerce çocuk ve genç bilimsel faaliyetlerden yararlanmaktadır.

2015 yılında “Tasarım ve İnovasyon” konsepti ile 288 proje, 2016 yılında “Bilim ve Teknoloji” konsepti ile 1360 proje, 2017 yılında “Enerji Verimliliği” konsepti ile 1120 proje olmak üzere toplamda 78 ilden 2768 proje başvurusu alınmıştır. Proje yarışmasında 2015 yılından bugüne finale kalanlar içerisinde 1 projeye melek yatırımcı bulunmuş, 5 proje ticarileşmiş, 2 proje sahibi çalıştığı kurumda terfi almış, 4 proje patent almış, 2 proje farklı yarışmalarda ödül almış ve 1 proje sahibi istihdam edilmiştir. 2018 yılında düzenlenen 7. Science Expo etkinliğinin teması “Geleceğin Teknolojileri” olarak belirlenmiş olup, bu tema çerçevesinde Türkiye genelinde proje yarışması düzenlenmiştir. ‘Akıllı Uygulamalar’, ‘yazılım mühendisliği’, ‘artırılmış gerçeklik’, ‘sanal gerçeklik’, ‘robot’, ‘endüstri 4.0’, ‘biyoteknoloji’ ve ‘yapay zekâ teknolojileri’nin proje yarışmasının alt başlıklarını oluşturmaktadır. Proje yarışmasına, ülkenin dört bir yanından ‘Çocuk mucitler (10-13 yaş)’, ‘genç mucitler (14-17 yaş)’, ‘usta mucitler (18 yaş ve üstü)’ kategorilerinde 1265 başvuru gelmiştir. Gelen başvurulardan finale kalan 50 proje, alanında uzman isimlerden oluşan jüri tarafından değerlendirilmiştir. Finale kalan 50 proje, 4 gün boyunca 7. Turkish Airlines Science Expo ‘da sergilenmiştir. Ayrıca, İnsansız Hava Aracı ve Drone kategorilerinde yarışmalar da düzenlenmiştir. Tüm yarışmalar kapsamında 105.000 TL ödül dağıtılmıştır.

Etkinliğin katılımcı profili, üniversite kulüpleri, üniversiteler, ilkokul/ortaokul/liseler, meslek liseleri, bilim ve teknoloji alanındaki kamu kurum ve kuruluşları, bilim merkezleri, bilim ve teknoloji sektöründe faaliyet gösteren sanayi kuruluşları, ar-ge alanında çalışma yapan kuruluşlar, bilim ve teknoloji alanında çalışan sivil toplum kuruluşları ve mucitlerdir. Ziyaretçi profili ise tüm Türkiye’den bilim ve teknolojiye merak duyan; ilköğretim, ortaöğretim ve lise öğrencileri, öğretmenler, üniversite öğrencileri, üniversite öğretim üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarından bürokrat ve çalışanlar, bilim merkezi yöneticileri ve çalışanları, bilim ve teknoloji sektöründen yöneticiler ve çalışanlar, sanayi kuruluşlarının yönetici ve çalışanları, basın mensupları, kent önderleri, sivil toplum kuruluşlarıdır.

c. Çıktı Hedefleri

- Proje yarışmasına gelen başvuru sayısı: 1200
- Science Expo katılımcı sayısı: 200.000
- Düzenlenen atölye sayısı: 100

d. *Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon*

Girişimciliğin erken yaşlarda verilmesi düşüncesiyle, BEBKA ve Bursa Büyükşehir Belediyesi iş birliğinde, Science Expo Proje Yarışması'na katılan 10-13 yaş arası çocuk mucitlere yönelik girişimcilik atölyesi düzenlenecektir. Bu atölye kapsamında girişimcilik temel bilgilerinin paylaşılması, oryantasyon programı, iş planı eğitimi ve proje pazarı yer almaktadır. Bu etkinlik, yarışmaya katılan genç mucitlerin, girişimciliğin temel prensiplerini öğrenmek ve bu konudaki bilgi ve becerilerini artırma fırsatı elde edecek, girişimcilik üzerine bilgi ve becerilerini artıracaklardır. Düzenlenecek bu atölyede, 'Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı' ile koordineli bir şekilde yürütülecektir.

e. *İzleme ve Değerlendirme*

Etkinliğin yürütülmesi ile sorumlu olan Yürütme Kurulu kurulmuştur. Yürütme Kurulu iş birliği kurumlarının üst düzey yetkililerinden oluşmaktadır. Periyodik toplantılarla Yürütme Kurulu etkinliğin yürütülmesinden sorumludur.

5.3. Kapasite Geliştirme Faaliyetleri

Yerel Kalkınma Fırsatları Kapasite Geliştirme Faaliyetleri kapsamında yürütülecek tecrübe paylaşımı ziyaretleri, eğitim, yönetim modeli oluşturulması vb. kapasite geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

(Değişiklik, Onay: 13/03/2019)

5.3.1. Uludağ Alan Yönetimi Başkanlığı Modelinin Oluşturulması

a. *Amaç*

Uludağ'da turizm gelişim bölgesi, 1. ve 2. derece doğal sit alanları, Milli Park ve ormanlık alan bulunmaktadır. Farklı koruma anlayışları üst üste çakışması sonucunda, bu alanda yapılacak turizm, altyapı ve planlama, proje ve koruma faaliyetinde yetki karmaşasına yol açmaktadır.

Hizmetlerin etkin ve verimli sunulması, turizm potansiyelinin artırılması, bütüncül planlama yapılması, bürokrasinin azaltılarak iş gücü ve zaman kaybının önlenmesi amacı ile Uludağ Alan Başkanlığı yönetim modeli önerilmektedir.

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı 2013, ülkemizin doğal, kültürel, tarihi ve coğrafi değerlerini koruma-kullanma dengesi içinde kullanmayı ve turizm alternatiflerini geliştirerek ülkemizin turizmden alacağı payı arttırmayı hedef almaktadır.

Türkiye Turizm Stratejisi-2023'ün öngördüğü hedeflerle ülkemizin her yanına dağılmış durumda bulunan sağlık, termal, yayla, kış ve dağ sporları, kültürel açıdan önemli yer ve yerleşmelerin tek tek ele alınmasından çok bunların birbirleriyle entegrasyonu sayesinde daha cazip ve daha güçlü alternatif varış noktaları ve güzergâhlar oluşturulacaktır.

2023 yılı hedefleri arasında öncelikli turizm türlerine (kültür, termal ve kış turizmi) ve gelişmişlik seviyelerine bağlı olarak bölgesel düzeyde sektörel teşvik mekanizmaları geliştirileceği yer almaktadır.

Turizm Çeşitlendirilmesi Stratejisi kapsamında ise alternatif turizm türlerinden öncelikli olarak sağlık turizmi ve termal turizm, kış turizmi, golf turizmi, deniz turizmi, ekoturizm ve yayla turizmi, kongre ve fuar turizminin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

TR41 Bursa Eskişehir Bilecik 2014-2023 Bölge Planı Mekânsal Gelişme Stratejileri kapsamında Bölgede turizm alanları; kış, kıyı, tarih ve kültür, sağlık ve termal turizm, doğa turizmi olmak üzere beş başlıkta sınıflandırılmıştır. Uludağ Milli Parkı kış turizmi alanı olarak belirlenmiştir. Buna istinaden, Bölgede turizm yönünden potansiyeli yüksek olan ve diğer turizm alanlarına kıyasla merkez niteliği taşıyan turizm gelişme odaklarında merkez niteliğinin geliştirilmesi için gereken altyapı yatırımları ve tanıtım faaliyetleri yapılacaktır.

Bursa Büyükşehir Belediyesi koordinasyonunda yürütülen 2030 yılı **projeksiyonlu 1/100.000 Ölçekli Bursa İl Çevre Düzeni Planı** çalışmaları kapsamında Uludağ'ın kış turizmi ile birlikte 12 ay kullanımı sağlanması hedeflenmekte olup, Uludağ Milli Parkı ve çevresindeki doğal yapısı bozulan alanların belirlenmesi, önlemlerin alınması ve onarım planlarının yapılması, Uludağ'ın doğa-kültür birlikteliğinde tanıtımı, Kış turizminin merkezi konumunda olan Uludağ'da koruma- kullanma dengesi gözetilmek kaydıyla altyapı, çevre ve tanıtım faaliyetlerini geliştirerek uluslararası standartlara kavuşması sağlanacaktır.

Üst ölçekli planlarla da uyumlu olacak şekilde Uludağ'ın turizm potansiyelinin artırılması ve Uludağ'ın tek elden yönetiminin sağlanması hususunda Uludağ Alan Başkanlığı yönetim modeli oluşturulması üzerine çalışmalar yürütülmektedir. Uludağ Alan Başkanlığı yönetim yapısı ile Uludağ'da yetki karmaşasının önüne geçilebilmesi, alanın korunabilmesi, geliştirilebilmesi, ulusal ve uluslararası alanda bilinirliği yüksek olan marka değerinin korunabilmesi, ortak tanıtım stratejisinin belirlenebilmesi ve uygulanabilmesi sağlanacaktır. Sürdürülebilir turizm yaklaşımının benimsenerek, mevcut alan başkanlıklarının işlevsellikleri ve ortaya çıkan yönetim sorunlarının dikkate alınarak; faaliyet gösterdiği alanda etkili, çözüm odaklı, profesyonel ve yasal çerçevesi eksiksiz hizmet sunulması hedeflenmektedir.

Uludağ Alan Başkanlığı yönetim modeli oluşturulması kapsamında çalışma ekibi tarafından yapılan çalışmalar aşağıda yer almaktadır;

- İlgili kurumlardan Uludağ'a ilişkin veriler temin edilmiştir.
- Yurtiçi alan başkanlığı yapıları (Çanakkale, İstanbul ve Kapadokya) ve örnek teşkilat şemaları incelenmiştir.
- Yurtdışı kış turizmi alanlarının (İsviçre, Avusturya, Fransa, Bulgaristan, Kanada vb.) yönetim modelleri araştırılmıştır.
- Uludağ özelinde kurumlar tarafından yürütülen çalışmalar incelenerek Uludağ Milli Parkı sorun analizi gerçekleştirilmiştir.
- Üst ölçekli planlar ve stratejiler ile Uludağ için hazırlanan plan ve çalışmalar incelenmiştir.
- Alan Yönetimi Başkanlığı kurulmasına yönelik kanun taslağı hazırlanmış olup, teşkilat yapısı ve görevler tanımlanmıştır.

c. *Çıktı Hedefleri*

- 3 adet çalışma ekibi toplantısı gerçekleştirildi.
- 1 adet paydaş toplantısına Ajans yetkilileri tarafından katılım sağlandı.
- Çalışma ekibi tarafından 1 adet sonuç raporu oluşturuldu.
- Çalışma ekibi tarafından 1 kanun taslağı oluşturuldu.

d. *Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon*

Buna istinaden, Bursa Valiliği koordinasyonunda Bursa İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile BEBKA yetkililerinden oluşan çalışma ekibi oluşturulmuş olup, 2018 yılı Aralık ayı itibari ile çalışmalara başlanmıştır. Bursa Valiliği koordinasyonunda düzenlenen toplantılara Bursa Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ile Bursa Büyükşehir Belediyesi'nden temsilciler de davet edilmiştir.

8 Şubat 2019 tarihinde Bursa Valiliği koordinasyonunda Uludağ Paydaş Toplantısı gerçekleştirilmiş olup, Uludağ Alan Yönetimine ilişkin yapılan çalışmalar Uludağ'da yetkisi bulunan kurumlar, STK ve özel sektör temsilcilerine aktararak görüşleri alınmıştır.

e. *İzleme ve Değerlendirme*

Yapılacak toplantı ve çalıştaylar sonucunda Uludağ Alan Yönetimi yetki sınırlarında tespit edilen sorunların çözümü ve Alan Başkanlığı modelinin geliştirilmesine yönelik 2019 yılı içerisinde ihtiyaçlara göre hem yerelde hem de merkezi düzeyde lobi faaliyetleri yürütülecektir. Alan özelinde yürütülecek çalışmalar için başta yerel aktörler olmak üzere merkezi düzeyde de farklı kurum ve kuruluşlar ile görüşülerek atılabilecek adımlar konusunda istişareler yürütülecektir. Nihai olarak, kanun taslağı ve gerekçeyi içerecek şekilde hazırlanan rapor Kültür ve Turizm Bakanlığı görüşlerine sunulacaktır.

(Değişiklik, Onay: 13/03/2019)

5.3.2. Kamuda Değişim ve Dijital Dönüşüm Seminerleri

a. *Amaç*

Sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş sürecinde kamu yönetiminde de değişimin gerekliliği açıktır. 21. yüzyıl ekonomisi inovasyon ve yenilik ekonomisidir. Bu süreçte sadece özel sektörde değil kamu yönetiminde de inovasyon kültürüne uygun insan kaynağını sağlamak gerekmektedir. Etkinlik, verimlilik, girişimcilik, esneklik, rekabetçilik gibi unsurları içeren ve toplumun yeni ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kamu yönetimine dönüşüm elzemdir. Program ile kamu yönetiminde değişim ve dönüşüm ihtiyacına yönelik farkındalık yaratmak amacıyla seminerler düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Programın hedef kitlesi; başta yerel yönetimler olmak üzere, kamu kurumları, meslek kuruluşları, üniversitelerin orta ve üst kademe yöneticileridir.

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

Onuncu Kalkınma Planı, Nitelikli İnsan Güçlü Toplum Gelişme ekseninde “*Bilgi ve iletişim teknolojilerinin getirdiği fırsatları azami ölçüde kullanan; karar alma ve uygulama süreçlerinde esnek, katılımcı, şeffaf ve*

yeterli kurumsal kapasiteye sahip bir kamu yönetimi ve güçlü bir sivil toplumun varlığı” öncelikli stratejiler arasındadır. Öncelikli Dönüşüm Programlarından olan “Yerelde Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi” dönüşüm programı kapsamında yerel düzeyde kurumsal kapasitenin, katılımcılığın ve yönetişimin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Ulusal planların yanı sıra TR41 Bölge Planı, Beşeri Gelişme ve Sosyal İçerme gelişme eksenini altında “Kamu yönetiminde ve sivil toplum kuruluşlarında insan kaynaklarının geliştirilmesi” öncelik alanlarından birini oluşturmaktadır.

Üst ölçekli planlarda da vurgulanan kamu ve yerel yönetimlerin kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi ve insan kaynağına yatırım yapılması ulusal ölçekte öncelikli konulardan biridir. Kamuda Değişim ve Dijital Dönüşüm seminerleri ile de hedef kitlenin gelişen ve değişen ihtiyaçlara cevap verebilecek daha verimli ve etkin bir yönetim anlayışına dönüşümünde katkı vermek hedeflenmektedir.

c. *Çıktı Hedefleri*

- 6 adet seminer gerçekleştirildi
- 1200 kişi seminerlere katıldı
- Kamu yöneticilerinde değişim yönetimi, dijital dönüşüm, liderlik, takım yönetimi, zaman yönetimi ve inovasyon gibi konularda farkındalık geliştirildi

d. *Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon*

Kamuda Değişim ve Dijital Dönüşüm Seminerlerine kamu kurumları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetimlerden orta ve üst kademe yöneticilerin katılımı beklenmektedir.

Toplantıların kamu ve yerel yönetimlerle iş birliği içerisinde yapılması, kamunun toplantı salonu imkanlarının mümkün olduğu ölçüde kullanılması amaçlanmaktadır.

e. *İzleme ve Değerlendirme*

Seminer programları sonunda katılımcıların görüşleri alınacak, programın etkileri ve geri dönüşleri takip edilecektir.

5.4. Tanıtım ve Yatırım Destek Faaliyetleri

Yerel Kalkınma Fırsatları Tanıtım ve Yatırım Destek Faaliyetleri kapsamında yürütülecek faaliyetler aşağıda yer almaktadır:

5.4.1. TR41 Bölgesinin Turizm Potansiyelinin Tanıtımının Yapılması

a. *Amaç*

Bölgede turizmde çeşitliliğin ve katma değer artırılmasına yönelik bölge illerinin tanınırlığının artırılarak turizmde rekabetçiliğin ve 4 mevsim sürdürülebilirliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda bölge illerinin turizm potansiyelinin ulusal ve uluslararası alanda tanıtımının sağlanması hedeflenmektedir.

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

10.Kalkınma Planında, sağlık turizmi; ‘döviz gelirleri nedeniyle cari denge, emek yoğun yapısı itibarıyla istihdam, turizmde çeşitliliğin ve katma değer artırılması yoluyla gelir artışı, sağlık altyapısının güçlendirilmesine bağlı olarak yatırım etkisi yaratabilecek bir alan’ olarak yer almaktadır. 10.Kalkınma Planında turizm sektöründen çevreye duyarlı ve ekolojik potansiyelin değerlendirildiği sektör olarak bahsedilmektedir. 10.Kalkınma Planına göre turist başına elde edilen gelir seviyesinin artırılma ihtiyacı devam etmektedir. Ayrıca turizm potansiyeli, ticaret hizmetlerinin gelişmesinde önemli fırsatlardan biri olarak da görülmektedir.

Türkiye Turizm Stratejisi 2023’te destinasyon odaklı planlama yaklaşımı kapsamında kırsal kalkınma için turizm potansiyelinin harekete geçirilmesine yönelik olarak sağlık, termal, yayla, kültür, kış ve doğa turizmi açısından önemli olan yerleşimlerin tek tek ele alınması yerine bu yerleşim birimlerinin ve turizm potansiyelinin birbirleriyle entegre olabilecek şekilde ele alınması öngörülmektedir. Bu doğrultuda, turizm gelişim bölgeleri, turizm koridorları, turizm kentleri ve ekoturizm bölgeleri geliştirilerek bu bölgeler içinde zayıf kalan yerleşmelerin kültür, el sanatları ve konaklama altyapısının ve faaliyet çeşitliliğinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 içinde; Bursa kentsel ölçekte markalaşma eylemlerinde, kültür turizmi canlandırılarak marka kültür kentlerinin oluşturulacağı kültür illeri arasında yer almaktadır. Aynı belgede, 4 bölge için Termal Turizm Master Planı hazırlanması planlanmıştır. Bu dört bölgeden birisi olan Frigya bölgesinin bir bölümü Eskişehir’de yer almaktadır.

TR41 2014 – 2023 Bölge Planında belirtildiği üzere, TR41 Bölgesi turizm sektörünün en temel ihtiyacı, sahip olduğu önemli sayıdaki tarihi ve doğal kaynak potansiyelinin ekonomik olarak etkin bir şekilde değerlendirilmesidir. Yıl içinde dengeli bir turizm ekonomisi yaratılması amacı ile destinasyon bazlı planlama yaklaşımı ile turizm gelirlerinin kırsal bölgelere yayılması ve doğa ve tarihsel miras tahribatının engellenerek turizmin sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekmektedir.

Buna istinaden, bölgede il merkezlerinde yoğunlaşan turizm konaklama altyapısı nedeniyle kırsal bölgelerin sadece günübirlik ziyaret edilmesinin önüne geçmek için kırsal bölgelerde ev pansiyonculuğu, kamp alanları, hosteller gibi alternatif konaklama imkânlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Turizm talebini geliştirmek ve kırsal ekonomik altyapıyı güçlendirmek için ticari değeri olan el sanatları ürün üretimi ve ürünün doğrudan tüketiciye ulaştığı agroturizm öncelikli olarak ele alınmalıdır. Dolayısıyla **“Kırsal yaşamın sürdürülebilirliğinin sağlanması ve kırsal kalkınma”** TR41 Bölgesi için 2023 yılı hedefleri arasında öncelikli bir yere sahiptir. Buna istinaden belirlenen tedbirlerin bazıları aşağıdadır:

- Agroturizm, ekoturizm, yayla turizmi, gastronomi turizmi ve doğa turizmi açısından zengin bir potansiyele sahip olan bölgenin altyapı ve tanıtım açısından desteklenerek kırsal ekonominin canlandırılması
- Yerel kültürel değerlerin yaşatılması amacıyla aynı zamanda ticari değeri olabilecek ürünlerin üretiminin desteklenmesi

TR41 2014 – 2023 Bölge Planı kapsamındaki önceliklerden biri de “**Turizm Türlerine Özgü Tanıtım, Konaklama ve Ulaşım Altyapısının Güçlendirilerek Hizmet Kalitesinin Yükseltilmesi**” önceliğidir. Bu öncelik altında önem arz eden tedbirler aşağıda sunulmaktadır:

- Turizm sektörünün yapısının, hedef pazar ayrıştırmasının ve tanıtım faaliyetlerinin yöntemi ve içeriğinin tespitinin bilimsel ve teknik analizlere dayanılarak yapılması ve kullanılmasının yaygınlaştırılması
- Bölgenin potansiyeline uygun olarak sağlık turizmi, kış turizmi, kültür ve tarih turizmi, tarım turizmi ve doğa turizminin geliştirilerek turizmde çeşitliliğin sağlanması
- Gölge oyunları, ipekböcekçiliği, çömlekçilik, ahşap oymacılığı gibi el sanatları ile yerel ürün ve faaliyetlerin markalaşmasına yönelik bilinçlendirme yapılması

TR41 Bölgesinin Turizm Potansiyelinin Tanıtımına ilişkin planlanan faaliyetler aşağıda belirtilmektedir:

Bursa'nın turizmde iletişim ve tanıtım stratejisinin hazırlanması

Bursa'nın turizm çeşitliliği, farklı coğrafyalardan yabancı turistleri Bursa'ya çekme potansiyeline sahiptir. Aynı zamanda, dünyada değişen turizm trendlerine bağlı olarak turizm sektöründe hedef pazarlar değişkenlik göstermektedir. Bursa'nın turizm potansiyeli ve değişen trendler göz önüne alınarak, turizm sektöründe Bursa'nın hedeflediği ve buna ilişkin tanıtım çalışmalarını şekillendirecek iletişim ve tanıtım stratejisinin hazırlanması çalışması yürütülecektir. Söz konusu çalışmanın Bursa'nın odaklanması gereken turizm türlerinin belirlenmesi, belirlenen turizm türlerine yönelik hedef ülkelerin ve bu ülkelerde yapılacak tanıtım faaliyetlerinin belirlenmesi, gerekli altyapı eksikliklerinin tespiti ve giderilmesi yönünde yol haritasının belirlenmesi, turizm tanıtımında kullanılacak iletişim stratejisinin geliştirilmesi ile bu faaliyetlerin yürütülmesi konusunda gerekli iş bölümünün belirlenmesi hususlarını içermesi beklenmektedir. Bursa iline özgü değerler olan ipekböcekçiliği ile çinçilik ve bıçakçılık gibi zanaatlar da tanıtım stratejisinde ele alınacaktır.

İpek Yolu Turizm Koridoru

İpek Yolu Turizm Koridorun geçiş güzergâhında bulunan Ayaş, Gündül, Beypazarı, Nallıhan, Mudurnu, Göynük, Taraklı, Geyve, Sapanca, Pamukova ilçelerinin ardından koridorun final noktasında İznik yer alacaktır. Söz konusu ilçeler İpekyolu Belediyeler Birliği'ne (İPEK-BİR) üye olup, birliğe son olarak İznik ilçesi dahil olmuştur. Koridor boyunca bulunan ilçelerin olduğu bölgelerde yer alan Kalkınma Ajanslarının da destek vereceği turizm koridoru çalışmasında turizmin geliştirilmesi öncelikli adım olacaktır. İlçelerin turizm konusunda geliştirilmesi için koridor boyunca çeşitli turizm faaliyetleri düzenlenecek, ilçeler için tanıtım filmleri ve tanıtım materyalleri oluşturularak bu bölgenin kalkınmasına destek sağlanacaktır.

2018 yılı Nisan ayında Göynük Belediyesi ev sahipliğinde ilgili Ajanslar ve Birlik temsilcileri bir araya gelerek Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA), Ankara Kalkınma Ajansı (ANKARAKA), BEBKA ve İPEK-BİR arasında yapılacak iş birliği protokolü konusu görüşülmüştür. İpekyolu Turizm Koridorunda ortak çalışmalar yürütülmesi amacı ile MARKA ve ANKARAKA arasında iş birliği protokolü oluşturulmuş olup geçerlilik süresi dolmuştur. Buna istinaden, protokolün BEBKA dahil edilerek güncellenmesi önerilmiştir. Koridordaki ana ve tali rotalarının değerlendirilmesi ve yeniden belirlenmesi, Destinasyon Yönetim Modeli

konusunun değerlendirilmesi ve Kalkınma Ajansları için ortak mali destek programları oluşturulması konularında iş birliği yapılması planlanmaktadır. Mayıs ayında İznik Belediyesi ev sahipliğinde ilgili kurumlar tekrar bir araya gelmiştir. İpek Yolu turizm koridoru için 2018 ve 2019 yıllarını kapsayacak bir çalışma takviminin oluşturulması hedeflenmektedir. Geçtiğimiz yıllarda Ankara Kalkınma Ajansı ve Doğu Marmara Kalkınma Ajansı iş birliğinde geniş katılımlı, Ayaş- Sapanca İpekyolu Turizm Koridorunda “Yeni Fikirler – Yeni Fırsatlar” Çalıştayı düzenlenmiştir. Yapılan Çalıştay neticesinde eylem planları hazırlanmış olup bu eylem planları doğrultusunda projeler hayata geçirilmektedir. 2019 yılı içerisinde BEBKA’nın da iş birliğine katılarak, İznik ilçesinin de dahil olduğu koridor için yeni bir çalıştay düzenlenmesi planlanmaktadır. Çalışma kapsamında İznik ilçesinin turizm potansiyelinin geliştirilmesi ve ilçe için marka değeri taşıyan İznik çinisinin tanıtımının yapılması hedeflenmektedir.

Eskişehir’in turizm temalı hedef ülke analizini ortaya koyan turizm pazarlama stratejisi hazırlanması

Eskişehir’in sahip olduğu turizm potansiyelinin etkin tanıtımı amacıyla mevcut temalar ortaya koyularak doğru hedef pazarlara ulaşılması hedeflenmektedir. Bunun için turizmdeki değişen trendlerde göz önüne alınarak temalar üzerinden tanıtım çalışmalarının yürütüleceği, hedef ülkelerin ve bu ülkelere yönelik pazarlama stratejilerinin ortaya koyulacağı bir turizm pazarlama stratejisi hazırlanacaktır.

Fam trip düzenlenmesi

Yabancı sosyal medya fenomenleri, turizm yayınında uzmanlaşmış basın-yayın organları, yurtiçi/yurtdışı seyahat acentelerinin ve/veya rehberlerin katılım sağlayacağı, bölge illerinin marka bilinirliği, turizm destinasyonu olarak gündeme girmesi ve kalması konusunda katkı sağlamak amacı ile her ilde fam tripler düzenlenecektir. İlgili alanlarda faaliyet gösteren üniversite kulüpleri, federasyonlar, temsilcilikler fam tripler için tercih edilerek illerdeki alternatif turizm destinasyonları daha geniş bir kitleye duyurulacaktır.

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi öğrencilerine il tanıtımı ve gezisi yapılması

Farklı illerden Bilecik’e eğitim amacıyla gelmiş ve her biri birer turizm elçisi niteliğinde olan üniversite öğrencilerinin; ili tanımlarını, şehrin tarihini ve doğal zenginliklerini bilmelerini ve sosyal çevrelerine şehirle ilgili olumlu bir izlenim vermelerini sağlamak amacıyla Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi öğrencilerine yönelik il tanıtımı ve gezisi yapılacaktır.

Yurtiçi ve yurtdışı turizm fuarlarına katılım sağlanması

Yurtiçinde düzenlenen EMITT, YÖREX, Travel Turkey ve Hestourex fuarlarına, bölge illerinin marka değerinin devamlılığının sağlamak üzere, turizm ve yöresel ürünlerin tanıtımı amacıyla ildeki ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde katılım sağlanacaktır. Yine hedef pazarlara uygun olarak, yurtdışında düzenlenen fuarlarda kurulan Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın Türkiye stantlarında yer talep edilecek ve yer temin edilmesi durumunda katılım sağlanacaktır.

Bölge illerin turizm potansiyelini tanıtmaya yönelik afiş ve broşür hazırlanması ve dağıtımının yapılması

Bursa ve Eskişehir illeri için turist çekmeye yönelik illerin tanıtımını yapan afiş, broşür ve rehber hazırlanacak ve dağıtımı gerçekleştirilecektir.

Bilecik Turizm Profesyonelleri Kataloğu ve paket tur broşürlerinin güncellenmesi

Bilecik'in turizm destinasyonlarını; seyahat acentelerinden tur operatörlerine, basın mensuplarından otel işletmelerine kadar sektördeki tüm profesyonel paydaşlara tanıtmak amacıyla 2016 yılında oldukça kapsamlı bir çerçevede hazırlanan Turizm Profesyonelleri için Bilecik Destinasyonu Tanıtım Kataloğu ve 8 adet paket tur programının güncellemeleri yapılacaktır.

c. Çıktı Hedefleri

TR41 Bölgesinin Turizm Potansiyelinin Tanıtımına ilişkin yıllık çıktı hedefleri aşağıdadır:

Tablo 12. TR41 Bölgesinin Turizm Potansiyelinin Tanıtımı Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum		Hedef		Doğrulama Kaynağı
		Değer	Değer	Katkı		
Hazırlanan analiz, fizibilite ve çalıştay raporu sayısı	Adet	0	4	4		BEBKA
Düzenlenen toplam fam trip / tanıtım gezisi sayısı	Adet	7	13	6		BEBKA
Bölge tanıtımı için katılım sağlanan turizm fuarı sayısı	Adet	41	49	8		BEBKA
Bölge tanıtımı için katılım sağlanan fuarlardaki ikili görüşme sayısı	Adet	560	300	860		BEBKA
Hazırlanan broşür vb. tanıtıcı materyal sayısı	Adet	11	17	6		BEBKA
Katılım sağlanan çalıştay sayısı	Adet	0	1	1		BEBKA

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Yönetim ve koordinasyon, ilgili illerin BEBKA Yatırım Destek Ofisleri tarafından; ildeki paydaşlar ile iş birliği içerisinde sürdürülecektir.

2017 yılı içinde Bursa turizm paydaşları tarafından Bursa Turizm Platformu kurulmuş, Vali Yardımcısı tarafından çalışmalar yürütülmektedir. Bursa Yatırım Destek Ofisi, katılım sağlanması/ düzenlenmesi planlanan fuar vb. etkinlik bazında sorumlu kuruluş olmaktadır.

Ayrıca İpekyolu Turizm Koridoru çalışması kapsamında Ajansımız, İpekyolu Belediyeler Birliği, Ankara Kalkınma Ajansı, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) ve İzmit Belediyesi ile iş birliği içerisinde olacaktır.

Eskişehir ili için turizm faaliyetleri kapsamında yürütülecek çalışmaların ve fuarlara katılımın; Eskişehir Valiliği, Eskişehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, turizmde öne çıkan ilçeler, Türkiye Oteller Birliği Eskişehir Temsilciliği, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Eskişehir Temsilciliği ile iş birliği halinde yürütülmesi planlanmaktadır. Ayrıca Eskişehir'in Turizm temalı hedef ülke analizini ortaya koyan turizm pazarlama stratejisi hazırlığına yönelik çalışmaların Anadolu Üniversitesi Kültür ve Turizm Fakültesi iş birliği ile yürütülmesi planlanmaktadır.

Bilecik için turizm tanıtım faaliyetleri Bilecik Yatırım Destek Ofisi koordinasyonunda; Bilecik Valiliği, Bilecik İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Bilecik merkez ve ilçe belediyeleri, Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası ve ilgili STK'lar iş birliği ile yürütülecektir.

e. *İzleme ve Değerlendirme*

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi yapılacak olup performans çıktı göstergeleri üzerinden faaliyetlerin değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

Yıllık çalışma programları ve yönetim planı doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi, faaliyetin gerçekleştiği ildeki Yatırım Destek Ofisi tarafından yapılacak olup sonuç ve çıktı hedefleri üzerinden değerlendirilme gerçekleştirilecektir.

İlgili YKF kapsamında yürütülecek faaliyetler için oluşturulan süreç planlamasına ilişkin her 6 ayda bir ilerleme raporları hazırlanacak ve potansiyel riskler her dönem için belirlenecektir. Bu risklere yönelik olarak da alınması gereken acil önlemlere yönelik gerekli faaliyetlere ve uygulanma yöntemlerine de ilgili raporlar çerçevesinde yer verilecektir.

5.4.2. TR41 Bölgesi Yatırım İmkânlarının Etkin Tanıtımının Yapılması

a. *Amaç*

Etkin bir tanıtım faaliyetinin yerine getirilmesi amacıyla, profesyonel bir yaklaşımla bölge tanıtımının ele alınması, buna yönelik stratejinin oluşturulması ve bu amaçla kullanılacak materyallerinin hazırlanması, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Ajansımız tarafından oluşturulan ve il bazında tanıtım faaliyetlerine de yön veren İl Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejileri ve Eylem Planlarının güncellenmesi ve belirlenen doğrultuda tanıtım ve destek faaliyetlerinin sürdürülmesi hedeflenmektedir.

Yerli ve yabancı yatırımcı için, Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinin, yatırım ortamı ve potansiyelini tanıtmak üzere ve yatırıma ilişkin konularda gerekli rapor vb. çalışmaların basılı olarak paylaşılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Aynı zamanda, söz konusu illerin yatırım ortamlarını tanıtmak üzere yatırım tanıtım filmi hazırlanması/ güncellenmesi gerekmektedir.

Yatırım ortamı ile ilgili mevcut durumunu ortaya koymak, potansiyelini göstermek adına yatırım ortamını tanıtıcı basılı materyal basılması, yapılan toplantı/ görüşme/ araştırma sonuçları, yabancı yatırımcılar tarafından ihtiyaç olduğu belirtilen yatırıma ilişkin konularda bilgi notu, araştırma raporu, sektör raporu, tanıtıcı kitapçık ve broşür gibi süreç içinde ortaya çıkan ihtiyaçlara göre gerekli dokümanlar oluşturulup, tasarım vb. şekilde elektronik ve/ veya matbu şekilde paylaşılacaktır.

5449 sayılı kanunun 5. ve 16. maddeleri ile Kalkınma Ajanslarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in ilgili maddelerinde "Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla iş birliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapma görevi olduğu ifade edilmiştir.

Yine, Yatırım Destek Ofisleri Yönetmeliğinin 8. Maddesinde "Ajans, YDO koordinasyonunda, bölge planı ile Ulusal Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisini göz önünde bulundurarak ve Bakanlık başta olmak üzere ilgili

diğer kurum ve kuruluşların görüşlerini alarak, bölge planı dönemi ile uyumlu olacak şekilde, il düzeyinde İl Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisini hazırlar veya hazırlatır ve uygulanmasını gözetir.” denilmektedir.

Bu amaçla 2017 yılında çalışmasına başlanan, illerin mevcut yatırım ortamlarını gözden geçirecek, illerin potansiyel öncelikli yatırım alanlarının belirlenmesini sağlayacak, il yatırım ortamının iyileştirilmesine ve ilin yatırım ortamının daha iyi tanıtılmasına yönelik eylemleri, aynı zamanda bu eylemlerin gerçekleştirilmesinde iş birliği yapılması gereken kurumları ve eylemlerin zaman planlarını içeren “2019 Yılı Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi” çalışması tamamlanacaktır.

Eylem planı kapsamında, yatırım destek ve tanıtıma katkıda bulunacak ilin sektörlerinin sorunlarına ya da ihtiyaçlarına dönük gerekli ziyaret, toplantı ve çalıştaylar düzenlenecek, yatırım ortamının katkıda bulunacak tanıtım ve iş birliği çalışmalarının yanında, analiz ve alan çalışmaları ile istatistiki araştırmalar düzenlenecektir. Eylem planına yönelik ve sektörlerin ihtiyaçlarına yönelik olarak analiz ve raporlar yayın haline getirilip, basılı ve elektronik olarak paydaşlarla paylaşılacaktır.

Yatırım destek ve tanıtım faaliyetleri kapsamında çeşitli dokümanların hazırlanması ve daha önce hazırlanan dokümanların güncellenmesi planlanmaktadır. Yatırım Destek Ofislerine ait www.bursainvest.gov.tr, www.investineskisehir.gov.tr ve www.investinbilecik.gov.tr internet sayfalarının güncellemelerine devam edilecek, gerektiğinde yenilenecek ve sayfalar yatırım tanıtım ve destek konusunda bilgilendirmeler doğrultusunda zenginleştirilecektir.

Yatırım Tanıtım ve Destek Stratejisi kapsamında potansiyel yatırımcıların izlenmesi, doğrudan yabancı yatırımların çekilmesi ve yatırım karar süreçlerinde bölge illerinin yatırımcıların gündeminde tutulması çalışmalarına ağırlık verilecektir. Bölgeye yabancı yatırımcıların çekilmesi konusunda çalışmalar yapılacak, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile ortak yatırımcıya yer bulma ve yatırımcı çekme çalışmalarına devam edilecektir.

Yatırım süreçleri ile ilgili kuruluşlarla sürekli iş birliği sağlanmasına ve nitelikli bilgi paylaşımına devam edilecektir.

Yatırım projelerine ilişkin, bölgede ve bölge dışında oluşabilecek ticaret ve iş birliği imkânları hakkında yatırımcıların bilgilendirilmesine, paydaşlardan ve medyadan gelen ticaret ve iş fırsatları hakkında mevcut iletişim kanalları ile bilgilendirme yapılmaya devam edilecektir.

.

Potansiyel hedef yatırımcıların belirlenmesinden sonra:

- Bu firmaların internet siteleri ve kurumsal yayınları
- Ekonomi gazeteleri ve sektör dergileri
- Bölgede faaliyette bulunan sektör firmaları, ticaret ve sanayi odaları ile iş adamı dernekleri
- Yurtdışında faaliyette bulunan Türk iş adamı dernekleri başta olmak üzere diğer Türk dernek ve vakıfları

- Ticaret müşavirlikleri aracılığıyla firmanın katılacağı toplantılar, fuarlar, Türkiye ziyaretleri, firmanın faaliyet gösterdiği ülkelerde gerçekleşen önemli organizasyon ve toplantılar ve diğer organizasyonlar

Takip edilecektir.

Belirtilen organizasyonların yanında yurtdışında faaliyet gösteren Türk iş adamı dernekleri başta olmak üzere diğer Türk dernek ve vakıfları aracılığıyla, hedef firmaların karar verici konumundaki yöneticileri ile ilişki kurulması sağlanacak ve bu kişilere bölge tanıtımı yapılacaktır. Firmalarda karar verici konumundaki kişilerle irtibat kurulması aşamasında yurtdışında faaliyet gösteren ticaret müşavirliklerinden de faydalanılacaktır.

b. *Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi*

TR41 Bölgesinin yatırım ortamına ilişkin güncel, doğru ve yatırıma ilişkin bilgilerin toplulaştırıldığı doküman ihtiyacı, illerimizde yatırımcılar için önem teşkil etmekte, yatırım tanıtımında önemli bir araç olarak kullanılabilir. Aynı zamanda, internet sitesi ve sosyal medya başta olmak üzere, fuar ve toplantılarda da yatırım ortamını tanıtıcı güncel yatırım tanıtım filmlerinin kullanılması, illerin yatırım ortamının tanıtımında önemli bir etki yaratmaktadır.

Buna istinaden, Bölgenin yatırım olanaklarının ve potansiyelinin tanıtımına yönelik olarak basılı ve görsel malzemeler hazırlanacaktır. Bu kapsamda, hazırlanmış olan broşürlere ilaveten bölgenin tanıtımı için İngilizce, Türkçe ve ihtiyaç doğrultusunda diğer dillerde bölgeyi tanıtıcı kitapçık, il rehberi, katalog, örümcek pano, banner, afiş ve benzeri basılı ve görsel materyaller, belirlenen tanıtım stratejisi kapsamında tasarlanarak bastırılacak ve internet sitelerinde dijital halde bulundurulacaktır.

Materyallerinin dağıtımı ve yayınlanması kapsamında, tanıtım stratejisine bağlı olarak belli yollarla bölge tanıtımı için reklam çalışmaları da yapılabilecektir. Tanıtım stratejisine göre ihtiyaç duyulduğunda gerek ulusal gerek uluslararası basına reklam verilecektir. Bölgeyi ve yatırım imkânlarını tanıtan materyaller, özellikle ticaret hacmimizin yüksek olduğu büyükeliliklerdeki ticari ateşeler, tur operatörleri ve uluslararası fuarlara katılan kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılarak çeşitli kanallarla dağıtılması planlanmaktadır.

Ayrıca, yukarıda ismi geçen kanallar ile yatırım yapması muhtemel yatırımcılar tespit edilerek, bölgeye davet edilecektir. Davet edilen potansiyel yatırımcılara bölgeyi tanıtıcı programlar, geziler ve ikili iş görüşmeleri düzenlenecektir.

İnternet sitelerinin içeriği sürekli güncellenecek ve zenginleştirilmeye devam edilecektir. İnternet sitelerinde yatırıma yönelik olarak, Organize Sanayi Bölgeleri ve Serbest Bölge bilgileri, yatırım işlemleri hakkında süreç, bilgi, analiz, yayın, bölgeye ait önemli bilgileri içeren yayın ve raporlar yer alacaktır.

Yurtiçi ve yurtdışından gelecek potansiyel yatırımcılar ve yatırımcıları bölgemiz illerine getirecek elçilik mensupları, ticari ateşeler, diğer ülkelerin tanıtım ajansları ve ticaret ve sanayi odaları için bölgenin yatırım ortamını tanıtıcı geziler, ticaret hacmini artıracak ikili görüşmeler, iş birliği organizasyonları ile fuarlar gibi çeşitli aktiviteler ve programlar düzenlenecektir.

Bölgenin yatırım tanıtımı olanaklarını araştırmak üzere Bölgeye gelen heyetlerin ağırlanması, programlarının oluşturulması ve eşlik edilmesi faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

İllerin avantajlı olduğu sektörlerde ağırlık sahibi ülkelerin ticaret ve sanayi odaları ve o ülkelerdeki ticari ataşelikler ile iş adamı derneklerine, yurtiçinde faaliyet gösteren ticaret ve sanayi odalarına ve iş adamı derneklerine çeşitli kanallardan ulaşılarak gerekli iletişim ve bilgi paylaşımının sağlanması illerin tanıtımı ve yatırım projelerinde öne çıkması anlamında oldukça önemlidir. İlgili paydaşlarla iletişim kanalları sürekli açık tutulacak ve gerekli bilgi paylaşımı sağlanacaktır.

İstanbul ve Çevre Sanayisinin Desantralizasyonu Amacıyla Ziyaretler Gerçekleştirilmesi

İstanbul ve çevre sanayisinde yatırım maliyetlerin yüksek olması sebebiyle İstanbul'a yakın bölgelere yönelen yatırımcıları Bilecik iline çekmek için ilgili OSB'ler, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Dernekler vb. kurumlar ziyaret edilecektir. Üretim tesisini İstanbul dışına taşımayı düşünen firmalarla bu ziyaretler aracılığıyla doğrudan temas kurulacak ve Bilecik ili yatırım ortamı kendilerine anlatılarak ile yatırım çekilmesine çalışılacaktır.

c. Çıktı Hedefleri

- 1 adet Bursa Yatırım Ortamı kitabı güncellendi.
- 1 adet Bursa Yatırım Ortamı filmi güncellendi.
- Tek Durak Ofisi filmi hazırlandı.
- Tek Durak Ofis tanıtım broşürü hazırlandı.
- 1 adet Eskişehir Yatırım Ortamı Kitapçığı (Türkçe ve İngilizce) güncellendi.
- Desantralizasyon çalışmaları kapsamında İstanbul ve çevre sanayi bölgesinde 5 adet kurum/kuruluş ziyaret edildi.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Tek Durak Ofis uygulaması kapsamında Bursa'da yatırım yapmak isteyen yatırımcılara danışmanlık hizmeti verecek ve izin/onay süreçlerini hızlandıracak, ilgili kurumların personeline yönlendirmelerin yapılacağı veya irtibat noktası anlayışıyla iletişime geçildiği bir yapı hayata geçirilmektedir. Söz konusu yapının altyapı ihtiyaçlarının tespiti, yatırım yeri bilgi sisteminin kurulması, tek durak ofis uygulamasının potansiyel yatırımcılara tanıtımı ile ilgili faaliyetler yürütülecektir. Bu kapsamda bir tanıtım videosu hazırlanacak ve hizmetleri içeren broşür vb. tanıtıcı dokümanlar hazırlanacaktır.

Yönetim ve koordinasyon, ilgili illerin BEBKA Yatırım Destek Ofisleri tarafından; ildeki yatırıma ilişkin paydaşlar ile iş birliği içerisinde sürdürülecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi, faaliyetin gerçekleştiği ildeki Yatırım Destek Ofisi tarafından yapılacak olup sonuç ve çıktı hedefleri üzerinden değerlendirilme gerçekleştirilecektir.

İlgili YKF kapsamında yürütülecek faaliyetler için oluşturulan süreç planlamasına ilişkin her 6 ayda bir ilerleme raporları hazırlanacak ve potansiyel riskler her dönem için belirlenecektir. Bu risklere yönelik olarak da alınması gereken acil önlemlere yönelik gerekli faaliyetlere ve uygulanma yöntemlerine de ilgili raporlar çerçevesinde yer verilecektir.

5.5. Proje Teklif Çağrıları

Yerel Kalkınma Fırsatları Proje Teklif Çağrıları kapsamında faaliyetler yürütülecektir.

5.6. GÜDÜMLÜ PROJELER

Yerel Kalkınma Fırsatları GÜDÜMLÜ Projeler kapsamında 2018 yılı içerisinde Bilecik Bilim ve Uzak Teknolojileri Merkezi proje fikri Bakanlık tarafından onaylanmıştır. Buna istinaden, Bilecik Bilim ve Uzak Teknolojileri Merkezi başvuru aşaması sürdürölmektedir.

5.7. Fizibilite Desteği

a. Amaç

TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgesinde yerel ve bölgesel kalkınmaya ivme kazandıracak yatırım ve projelere ilişkin fizibilite çalışmalarına destek sağlamaktır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekeesi

Kalkınma Ajanslarının kuruluş amacı; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörölen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürölebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmaktır.

Bu amaçlara ulaşabilmek için en önemli araçlardan biri bölge planlarıdır. Katılımcı süreçlerle hazırlanan 2014-2023 Bölge Planı'nın üç temel gelişme eksenine ise; Uluslararası Alanda Yüksek Rekabet Gücü, Beşerî Gelişme ve Sosyal İçerme, Dengeli Mekânsal Gelişme ve Sürdürölebilir Çevre olarak belirlenmiştir. Bu gelişme eksenlerinin altında yer alan öncelik ve tedbirler, bölgenin gelişmesi için plan dönemi boyunca yapılacak faaliyetler ve ulaşılması amaçlanan hedefler için yol gösterici olacaktır.

Bu gelişme eksenleri altında yer alan amaç ve hedeflere ulaşabilmek amacıyla, 5449 sayılı Kanuna, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği, 2014-2023 TR41 Bursa Eskişehir Bilecik Bölge Planı'na ve Destek Yönetimi Kılavuzu'nda belirtilen kriter ve standartlara uygun olarak, BEBKA tarafından bölgede mali destek programları yürütölmekte ve projeler finansman yönünden desteklenmektedir.

Ajansların bu kapsamda verdiği desteklerden biri de "Fizibilite Desteği"dir. Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin 27. maddesinde belirtildiği üzere; Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verebilir.

c. Çıktı Hedefleri

2019 Yılı Fizibilite Desteğinin çıktı hedefleri şunlardır:

Tablo 13. 2019 Yılı Fizibilite Desteği Çıktı Göstergeleri

#	Gösterge Adı	Birim	Mevcut	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1.	Güdümlü projeye dönüşen fizibilite raporu sayısı	Adet	0	1	BEBKA Güdümlü Proje Başvuruları
2.	Destek kapsamında yaptırılan fizibilite çalışması	Adet	0	10	Program Kapanış Raporu

d. İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan yararlanıcıya yönelik fizibilite desteğinin uygulama ve izleme sürecine ilişkin olarak eğitimler verilecektir. Sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanacak ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilecektir.

5.8. Teknik Destek**a. Amaç**

TR41 Bölgesindeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına; eğitim alınması, program ve plan hazırlanmasına katkı sağlanması, danışmanlık hizmeti alınması gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici faaliyetler ile destek sağlamaktır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekeşi

“Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği”nin 32. maddesinde yer aldığı şekliyle ajanslar, yerel yönetimlerin başta planlama çalışmaları ile bölge plan ve programlarını uygulayıcı veya yerel kalkınma kapasitesini artırıcı faaliyetleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmaları için eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik destek hizmetleri sağlayabilmektedir.

c. Çıktı Hedefleri

2019 Yılı Teknik Desteğinin çıktı hedefleri şunlardır:

Tablo 14. 2019 Yılı Teknik Desteğinin Çıktı Göstergeleri

#	Gösterge Adı	Birim	Mevcut	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1.	Teknik Destek Kapsamında Düzenlenen Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı	Kişi	0	500	Proje Nihai Raporu

2.	Teknik Destek Faaliyetinden Doğrudan Kişi	0	8	Proje Nihai Raporu
3.	Teknik Destek Kapsamında Danışmanlık Kişi	0	100	Proje Nihai Raporu
4.	Teknik Destek programından faydalanan kurum/kuruluş sayısı	0	30	Proje Nihai Raporu
5.	Proje Hazırlama Becerisi Kazanan Kişi Sayısı	0	50	Proje Nihai Raporu

d. *İzleme ve Değerlendirme*

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan yararlanıcıya yönelik teknik desteğin uygulama ve izleme sürecine ilişkin olarak bilgilendirme yapılacaktır. Hizmet satın almaları sunulan teknik şartnamelere uygun olarak Ajans tarafından gerçekleştirilecektir. Sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanacak ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilecektir.

6. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

2014-2023 Bursa Eskişehir Bilecik Bölge Planı'nın gelişme eksenleri esas olmak üzere amaç, hedef ve stratejileri doğrultusunda bölgenin mevcut durumu ve potansiyeli dikkate alınarak belirlenen Sonuç Odaklı Programların geliştirilmesi ve yönetim planlarının hazırlanması 2019 yılında gerçekleştirilecektir. Bölgedeki paydaşların yetkinlikleri, insan kaynakları ve bütçe durumları göz önüne alınarak görev paylaşımları yapılacak ve bölgenin kalkınma hedeflerine ulaşma yolunda somut adımlar atılacaktır. 2019 yılı sonrasında SOP'ların uygulama çalışmalarına hız verilecek mali ve teknik destekler bu stratejik alanlara yoğunlaşacaktır.

Yenilik Temelli Sektörel Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında hem ajansımızın belli alanlara odaklanması hem de bölge potansiyelinin değerlendirilebilmesi amacıyla TR41 bölgesi Akıllı İhtisaslaşma Strateji Belgesinin hazırlanması ve bu kapsamda ortaya konulacak alanlara yönelik odaklı sektörel ihtisaslaşma, kümelenme ve mali destek programlarının oluşturulması amaçlanmaktadır. BEBKA koordinatörlüğünde, üniversite-sanayi iş birliğini destekleyici faaliyetler ele alınacaktır.

2015 yılında "Fizibilite ve Altyapı Aşaması" tamamlanan Endüstriyel Simbiyoz Programı kapsamında 2016 yılı başında "Uygulama ve Sürdürülebilirlik Aşaması"na geçilmiş olup ilk aşamada elde edilen çıktılar doğrultusunda sinerjilerin hayata geçirilmesi, gerekli sistematüğün oluşturulması ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik önlemlerin alınması için çalışmalar başlatılmıştır. 2017 yılı içerisinde seramik sektörüne yönelik endüstriyel simbiyoz fizibilite çalışması tamamlanmış olup, mermer sektörüne yönelik fizibilite çalışması tamamlanmıştır. **Sürdürülebilir Üretime Geçiş Sonuç Odaklı Programı** kapsamında, 2019 yılında da temiz üretim ve endüstriyel simbiyoz projelerinin hayata geçirilmesi için çalışmalar devam edecektir.

2015 yılında üzerinde çalışılmaya başlanan girişimcilik konusunda ise faaliyetler artarak devam edecektir. **Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı** altında bölgede melek yatırımcılık

konusunda farkındalık artırıcı faaliyet ile bölgesel veya il bazında melek yatırımcı ağlarının kurulmasına yönelik bilgilendirme ve teknik altyapının geliştirilmesine yönelik yönlendirici faaliyetler 2019 yılı için planlanmaktadır. Girişimcilik ekosistemi eylem planı, Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı (TechUP) ve İnovatif Girişimcilik Programı (SeedUP) tasarlanmıştır. Bu kapsamda, 2019 yılında girişim hızlandırma ve inovasyon odaklı mentorluk programı çalışmalarına devam edilmesi hedeflenmektedir. Eskişehir’de 2016 yılında yapılan melek yatırımcılık tanıtım seminerlerine benzer faaliyetlerin Bursa’da da gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Animasyon Sektörünün Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı altında sektörüne yönelik çalışmalar da aynı şekilde 2018 yılında devam edecek ve bölgenin bu konuda kapasite ve altyapısının geliştirilmesi hedeflenecektir.

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında, sektörel sonuç odaklı programlar kapsamındaki faaliyetlerle ilgili olarak izleme ve değerlendirme faaliyetleri, projelerin sonlandırılması ve kapanış faaliyetleri gibi tüm süreçlerin takibi ve raporlanması Ajansımız tarafından gerçekleştirilecektir.

Ajans nitelikli insan kaynakları ile bölgedeki diğer kamu kurum ve kuruluşlarının çalışmalarına destek sağlamakta, çeşitli iş birliklerinin geliştirilmesine ve rutin faaliyetler dışında kapasite geliştirici faaliyetlerin kurum ve kuruluşların gündemine gelmesine ve yürütülmesine öncülük etmektedir.

Kurumsallaşma anlamında, personelin teknik kapasitesinin en üst seviyeye çıkarılması ve yeni işe alınan personelin bölgeyi derinlemesine tanımasına yönelik olarak eğitim ve inceleme çalışmalarının devam ettirilmesi ve bölgeye yönelik stratejik karar alabilecek kurum konumunun kuvvetlendirilmesi hedeflenmektedir.

Ajans sahip olduğu insan kaynakları ile Ajansın olanaklarını etkin bir şekilde kullanarak bölge planı vizyonunu hayata geçirmeyi hedeflemektedir. Bu hedefe ulaşmadaki temel aracı ise insan kaynakları politikası ile belirlenmiş çerçevede personelin eğitim altyapısıdır. Diğer yandan bu dönemde Ajans kurumsal altyapısının geliştirilmesi planlanmaktadır.

2012 Mali destek programlarının etki değerlendirilmesinin ardından 2014 yılı mali destek programıyla ilgili olarak uygulama sonrası etki değerlendirme raporu hazırlanacaktır. Bu analizlerden çıkan sonuçlar değerlendirilerek, programların yapılandırılması ve izleme süreçlerinde iyileştirme amaçlı gerekli tedbirler alınacaktır.

Gerek yerli gerekse de yabancı yatırımcı için önem arz eden bir konu haline gelen yatırıma uygun yerlerin önceden belirlenmesi ve sistematik bir yapıda yatırıma uygun yerlerin saptanması için gerekli çalışmalar 2019 yılında yürütülecektir. Ayrıca ‘İl Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi’ne dayanarak ‘2019 Yılı Eylem Planı’ uygulanacaktır.

Ayrıca, Bursa, Eskişehir ve Bilecik’teki yatırım destek ofisleri yatırım destek ve tanıtım faaliyetlerini daha etkin ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilecektir. Bölge illerindeki ofisler, o bölgedeki yatırımcılara ve yatırım imkanlarına dair daha net bir bakış açısı ve daha yakın bir sosyal sermaye ağı kurulabilmesine imkân verecektir. Yeni teşvik sistemi kapsamında Ajanslara verilen görevler doğrultusunda yatırım teşviklerinin izleme faaliyetleri devam edecektir.

Yerel Kalkınma Fırsatları altında, sonuç odaklı programlar bünyesinde yer almayan proje ve faaliyetlere yer verilmiştir. Bu kapsamda, Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri, İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri, Kapasite Geliştirme Faaliyetleri, Tanıtım ve Yatırım Destek Faaliyetleri, Proje Teklif Çağrıları, GÜDÜMLÜ Proje Destekleri, Fizibilite Desteği ve Teknik Destek yürütülecek olup bölge illerinde gerçekleştirilebilecek güdümlü proje fikirlerinin hayata geçirilmesi sağlanacaktır. Dolayısıyla olası güdümlü proje uygulamalarının 2019-2021 yıllarında yapılması planlanmaktadır.

